

Paarden Columns

De mooiste paardencolumns uit meer dan twintig jaar schrijverschap.



2026, Marga van der Vet

Een gratis uitgave van [Boekrecensiesblog](#)

Inhoudsopgave:

Paarden Columns.....	1
Inhoudsopgave:.....	2
Colofon:.....	4
Voorwoord.....	5
DEEL I – Paardenmensen.....	6
Het grote vooroordeel.....	8
Genetische afwijking.....	10
Paardenjargon.....	11
Beter weten.....	12
Mijn moeder is een beetje gek.....	16
Hoe herken je échte paardenmensen?.....	17
Paarden checklist.....	20
Paarden voor echte dummies.....	23
DEEL II – Het leven op het erf.....	27
De buitenrit.....	28
Acrobatiek in de trailer.....	30
De kinderpony.....	32
Een natte keuring.....	34
Powerpoint Presentatie.....	36
Het nieuwe verkeersmak.....	40
Equus Cannabis.....	43
Best wel bijzondere bevallingen.....	45
Biodiversiteit is leven!.....	49
Uitbraak-experts.....	51
Marktplaats.....	53
DEEL III – Een probleem - geen probleem.....	56
De liefste merrie van stal.....	57
Zwart Spook.....	59
De gevaarlijke steen.....	61
De hoefsmid met losse handjes.....	63
Rectificatie: Een hoefsmid met losse handjes.....	65
Oproep tot staking.....	68
Help! Mijn paard is een kleptomaan.....	72
DEEL IV – De andere kant van het verhaal.....	75
Fokkersgeluk en fokkersverdriet.....	76
Dieren-apathie.....	79

Nachtmerrie.....	81
Trektocht over de Veluwe.....	83
Kopstoot.....	85
Gevloerd door een kruitwagen.....	87
Jonge paarden, één arm.....	89
Hopeloze hiërarchie.....	91
Aufwiedersehen!.....	93
De eeuwig groene weilanden.....	95
DEEL V – Fjorden hebben humor.....	97
Beter later een fjord dan nooit een fjord.....	98
Fjorden hebben humor.....	100
Een lieve dekhengst.....	104
Een paardenbetoog in de IKEA.....	106
Een Superruin !.....	109
Een jaarling is een naarling - not!.....	111
Vesta – keurmerrie 2000–2026.....	113
DEEL VI – De tijd staat niet stil.....	117
De Crisis.....	118
Exit zomertijd.....	120
Willen alle paarden óók afstand houden!.....	122
Coronakapsels.....	124
BOA het paard.....	126
Toegiften.....	129
Stoofpotje parelhoender.....	130
Buiten leven de katten (1).....	132
Buiten leven de katten (2).....	135
Buiten leven de katten (3).....	137
Tot slot.....	140
Over de auteur.....	141
Over Boekrecensiesblog.....	142
Meer lezen?.....	142
Achterflaptekst.....	144

Colofon:

Paardencolumns 2003-2026

Auteur:

Marga van der Vet

Eerste digitale uitgave:

2026

Uitgave:

[Boekrecensiesblog](#)

Art-illustraties:

[Paula Kuitenbrouwer - HandmadeLuxuryHome](#)

Foto's:

Jenna en Marga van der Vet

Foto veulen:

Debbie Reinders

Foto Vlin op de keuring

Hypofocus

Deze uitgave is gratis beschikbaar gesteld aan de lezers van [Boekrecensiesblog](#).

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming commercieel worden gebruikt.

Voorwoord

Schrijven en paarden horen voor mij al heel lang bij elkaar.

In de loop der jaren (2003-2026) verschenen mijn columns in kranten, tijdschriften, verenigingsbladen, op websites en in eerdere uitgaven. Vaak schreef ik over iets dat diezelfde dag op het erf was gebeurd. Soms was het een gebeurtenis waar ik hartelijk om kon lachen, soms iets waar ik liever niet mee was geconfronteerd. Want wie paarden houdt, weet dat het leven zelden saai is. Er wordt veel gelachen, hard gewerkt, getwijfeld, geleerd en af en toe ook flink geïmproviseerd.

Deze bundel brengt een selectie van die verhalen bij elkaar.

Ze gaan over paarden, maar net zo goed over de mensen om hen heen. Over fokkers, kopers, burens, hoefsmeden, dierenartsen, familie en iedereen die op de een of andere manier onderdeel werd van het buitenleven. Sommige columns zijn bijna letterlijk gebeurd. Andere kregen tijdens het schrijven een klein – of zeg gerust: groot – duwtje van de verbeelding. Een columnist mag de werkelijkheid tenslotte af en toe een creatieve draai geven.

In de loop van de jaren kregen de fjorden een steeds grotere rol op ons erf. Dat leverde niet alleen prachtige paarden op, maar ook een onuitputtelijke bron van verhalen. Ze zijn vriendelijk, betrouwbaar, nieuwsgierig en meestal bijzonder meewerkend... totdat ze besluiten dat ze zelf een beter plan hebben. Dan blijkt telkens weer dat humor geen menselijke eigenschap is. Fjorden beschikken er ook over.

Zonder al die paarden waren deze verhalen er nooit geweest.

Ik hoop dat je tijdens het lezen net zo vaak glimlacht als ik tijdens het schrijven.

Veel leesplezier!

Marga van der Vet

DEEL I – Paardenmensen

Iedere paardenliefhebber kent ze: de ongeschreven regels, de eigenaardige gewoonten en de hardnekkige overtuigingen die alleen in de paardenwereld volkomen logisch lijken.

In deze eerste reeks columns staan vooral de mensen centraal. Want wie lang genoeg tussen paarden rondloopt, ontdekt al snel dat de grootste bijzonderheden meestal niet op vier benen lopen.

- Het grote vooroordeel
- Genetische afwijking
- Beter weten
- Kijken door een fokkerbril
- Mijn moeder is een beetje gek
- Paardenjargon
- Hoe herken je échte paardenmensen?
- Paarden checklist
- Paarden voor dummies

Tussen hoefslag en stilte ontstaan de
verhalen die je nooit had kunnen
verzinne.

Geen enkel paard leest het draaiboek
van zijn eigenaar.

Het grote vooroordeel

In een gezelschap waar ik het liever niet ter sprake had willen brengen, zei mijn dochter ineens: *“Wij hebben paarden.”* Oeps, daar stond ik dan, in verlegenheid gebracht omdat ik weet dat er veel vooroordelen ten aanzien van paardenbezitters bestaan.

“Oh ja, hoeveel?”, vroeg iemand uit het gezelschap enigszins cynisch. *“Héél veel”*, antwoordde dochterlief: *“Wel 10.”* Onmiddellijk zei ik erachteraan: *“Nee hoor, maar vijf.”* En terwijl ik dit zei, hoorde ik weer eens hoe belachelijk het klonk. Ik besef dat het hebben van paarden voor menigeen een onbereikbare droom is en corrigeer mijn dochter met ‘maar vijf’. *“Toe maar”*, zei een ander tegen mijn dochter terwijl hij mij aankeek, *“dan zullen je pa en ma wel héél veel centjes hebben.”*

Thuisgekomen voelde ik me nog steeds ongemakkelijk. Zo gaat het nu altijd. Voor de meeste mensen buiten de paardenwereld, blijkt het toch altijd een moeilijk te verteren luxe. De paardenwereld is en blijft in hun ogen elitair. Velen associëren de paardensport met rijke mensen die paarden fokken of er komen beelden boven uit de springsport waarin peperdure auto's als prijzen worden uitgereikt.

Of de dressuursport waarvoor amazones de hele wereld over vliegen om hun grote elegante paarden te laten dansen op muziek. De mensport waar de mensen niet één paard gebruiken maar een compleet vierspan met nog enkele ‘reserve’-paarden stand-by. Of de Engelse jacht waar mannen te paard achter een vos in doodsangst aanstormen. Als ze nou eens door zouden vragen hoe het ècht is om paarden te bezitten dan kon ik mij beter verdedigen tegen alle vooroordelen die er bestaan.

Bij de meeste mensen roept zo'n opmerking van dochterlief negatieve gevoelens op. Niemand die eens vraagt: *“Oh ja, wat leuk zeg, hoe heten die paarden?”* Of: *“Zijn ze lief?”* Nee, was het maar zo.

Na jarenlange ervaring laat je het maar voor wat het is en probeer je het gesprek een andere kant op te sturen. Alleen mede-paardeneigenaren weten dat het hebben van paarden ook de nodige energie kost en veel offers aan tijd en geld vraagt.

Iedere dag de stallen uitmesten, minstens 3x per dag voeren en controleren. In weer en wind zorgen dat de paarden ook beweging krijgen. Grote zorgen waarvoor de komst van de veearts noodzakelijk is en nooit eens onbezorgd op vakantie of zomaar spontaan een dagje weg.

Zo kunnen we nog wel even doorgaan, want we praten hier over grote wezens die liefde, aandacht en veel verzorging nodig hebben. Geen auto's die je in de garage zet of honden die je, als het je even niet uitkomt, in de achtertuin uitlaat. We praten hier over een bezit waar je met heel je hart en ziel van moet houden. De kostbare momenten, zoals de geboorte van een veulen of het rijden van een mooie zondagse buitenrit, heffen de lasten van de overige 360 dagen van het jaar nauwelijks op.

Als je gesprekspartner je de tijd gunt om deze keerzijde van de medaille te belichten, komt er een reëel gesprek tot stand. Inderdaad: over een kostbare hobby. Het valt niet te ontkennen dat er een hoop geld in de paarden gaat zitten. Ze hebben nu eenmaal voer, schone stallen, hoefijzers en medische verzorging nodig. Daar ontkom je niet aan. Het is een keuze die je van tevoren goed moet overwegen, want als je voor je paarden kiest, heb je geen geld voor vliegvakanties naar verre oorden, etentjes buitenshuis of kunst aan de muur.

Waar de één liever 3 x per jaar op vakantie gaat om hoogtepunten in zijn leven te ervaren, geeft de ander liever zijn geld uit aan een mooi paard met een goed karakter. Gelukkig zijn er nog genoeg mensen, zoals ondergetekende, die ondanks alle vooroordelen en nadelen echt genieten van het gehinnik dat hen tegemoetkomt wanneer je naar de stallen loopt.

Genetische afwijking

Ik kom niet uit een familie die van paarden houdt. Mijn liefde voor paarden is niet aangeboren. Sterker nog, mijn familie is als de dood voor paarden en heeft geen flauw idee waar ik mee bezig ben. Het verschil tussen een paard en een ezel weten ze wel. Maar dat is ook alles.

Die totale onwetendheid (en gebrek aan liefde) is gewoon een gegeven. Totale desinteresse eerlijk gezegd ook. Op een familie-reünie, die eens per 5 jaar wordt bezocht, is het me weer eens allemaal duidelijk geworden. Maar het is niet zo erg. Er zijn genoeg andere onderwerpen om over te praten. Maar toegegeven: de paarden-grappenmakers, in de vorm van wat aangeschoten yuppen-neefjes, zijn wel vervelend.

Onder de onwetendheid versta ik opmerkingen die regelmatig worden gemaakt, zoals, wijzend naar een foto onze 5-jarige Welsh A-merrie: *“Ahhh, wat schattig, zo’n veulentje.”* Of: *“Eten paarden ook vlees?”* Op zulke momenten zou ik het willen uitschreeuwen: *“Nééé, dan zou ik toch met geen mogelijkheid het weiland in durven!”* Maar, ik blijf beleefd en antwoord: *“Nee. Paarden zijn geen vleeseters. Dat zou een beetje vervelend voor de hond zijn.”*

Over liefde gesproken Maar nu dus de grapjassen. Ze mengen zich in het gezelschap op het moment dat ik mijn liefde voor paarden probeer uit te leggen aan mijn oom en tante. Ze vragen hoe groot het edele deel van een hengst is. En natuurlijk hoeveel biefstukken er in een paardenkont zitten. Ze vinden zichzelf enorm leuk als ze een vrouw met grote voorgevel in draf nadoen en verdwijnen goddank al dravend met beide handen op de borstkas, richting de bar. Héél, héél leuk heren. Echt enorm grappig.

Interesse kunt je niet afdwingen en dat is natuurlijk wederzijds. Voetbal, het Verre Oosten of de risicoanalyses van aandelen ten opzichte van obligaties, interesseren mij eerlijk gezegd ook niet zo. Het is niet meer dan sociaal je gesprekspartner toch uit te laten spreken. Hoe (on-)interessant een onderwerp ook is.

Paardenjargon

Tegen beter weten in, probeer ik dus toch mijn verhaal over mijn liefde voor paarden voort te zetten. Maar helaas, een derde van het gezelschap verdwijnt spontaan om wat te drinken te halen, een derde begint van me weg te kijken, of begint met een ander ergens anders over te praten. Slechts enkelen brengen de moed op om mijn verhaal even uit te zitten.

Maar nu maak ik de stomme fout door termen te gebruiken die voor ONS vrij normaal zijn. Ik zie pas hoe belachelijk ze klinken als de vraagtekens in de ogen van mijn gesprekspartners groter en groter worden.

Paardenfokken? *“Kunnen ze dat zelf niet, dan?”*

Aftuigen? *“Ach, Margje was je zo boos?”*

Toiletteren? *“Moet je je paard helemaal naar het toilet brengen om zijn behoefte te doen?”*

Uitmesten? *“Dus een paard is niet zindelijk”*

Ik vervolg mijn verhaal: Lichtrijden? *“Voor de Slanke Lijn?”*

Longeren? *“Hóé zeg je?”*

Columns over páarden? *“Ach, schatje, wat leuk voor je...”*

Het gesprek haalt zijn eind niet. De ene lieve tante is nu ook wat te drinken gaan halen...

Beter weten

Paardenmensen hebben los van alle verschillen in ieder geval één ding gemeen: ze weten het altijd beter. Dat beter-weten zit er nu eenmaal in, zeg maar; net zoals de liefde voor de paarden. Daar kan je als paardenmens gewoon niets aan doen. Er mee leren omgaan is het maximaal haalbare.

Dat beter-weten heeft natuurlijk irritante kanten, vooral in gesprekken die onschuldig beginnen maar vaak in een felle discussie eindigen, maar het heeft ook positieve kanten. Het geeft ook aan dat wij zeker van onze zaak zijn en een dosis kennis hebben opgebouwd over bepaalde zaken. Natuurlijk vind bijvoorbeeld een veearts of hoefsmid het niet leuk als je dwars tegen hem in gaat, maar die betreffende persoon kan het ook zien als een kritische houding en gewoon het beste willen voor het paard in kwestie.

Jaja, zegt mijn man, dat is mooi praten. Maar geef ook maar eens toe dat je er wel eens naast zit. Dat je mening kant nog wal raakt of dat je theorie voor geen meter klopt. Okay, als kritisch zelf-reflecterende paardenvrouw geef ik bij deze toe dat ik er inderdaad wel eens naast zit, sterker nog, flink naast.....

Jarenlang had ik één theorie die als een huis stond en waar geen mede paardenmens een speld tussen kreeg. Dat betrof: Een veulen hoort vaak in mensenhanden te zijn om uit te groeien tot een mensvriendelijk dier. Pats boem die zit en daar valt niet over te discussiëren.

Dus voeden wij de veulens keurig op. Wij leren ze meteen de eerste week van hun prille leven een halstertje om te doen, voetjes te geven, vast te staan en gaandeweg wordt hun opvoeding uitgebreid met aan de hand meelopen, de trailer in lopen en correct gedrag ten aanzien van hond en kinderen. Uiteraard werpt die inspanning de nodige vruchten af en zie: een leuke driejarige komt aan gegaloppeerd als wij bij het hek staan en zijn naam noemen. Hij geeft keurig een hoef en stelt zich voor aan de collega paardenvrouw die natuurlijk omvalt van jaloezie.

Okay, die hoef geeft hij niet, maar verder is natuurlijk zijn gedrag door een ringetje te halen. DAT is het praktijk resultaat van mijn rotsvaste theorie.

Maar tijdens een mooie zomer ben ik op zoek naar een leuke kinderpony en kom thuis met wereldschokkend nieuws. Ik heb de rustigste, braafste en liefste fjord gekocht die er in de verste omtrekken te vinden was en mijn theorie is als sneeuw onder de zon verdwenen. Deze goedaardige lieve merrie is namelijk opgegroeid in het wild en heeft de eerste twee jaar van haar leven geen mens van dichtbij gezien. Geen halstertje om gehad en geen trailer-training gedaan. En toch, ze is 100% betrouwbaar voor de kinderen, weet niet wat slaan is, weet niet dat een paard kan bokken of protesteren en ziet de mens als allergrootste vriend op aarde.

Hoe is het mogelijk? Ik ben compleet van de kaart en geef maar eens eerlijk toe dat ik het in dit geval niet weet en zeker niet beter weet..... weet iemand anders het beter?

Kijken door een fokkersbril

Eens stond ik bij het weiland naast een oudere paardenman, een echte rot in het vak. We hingen samen over het hek naar de paarden te kijken, die aan het rennen waren in het weiland.

Lekker los

“Kijk, dié heeft een erg goede beweging”, zei de man, terwijl hij naar een zwarte merrie wees. Ja, de merrie was lekker aan het rennen maar de anderen ook, en eerlijk gezegd zag ik niet zo veel verschil. "Hoe zo dan?", vroeg ik toch maar, hoewel ik besepte dat ik hiermee te kennen gaf toch niet zo héél veel verstand te hebben van paarden.

“Nou, kijk dan naar die schouders, kijk eens hoe lekker los die zitten”. Loszittende schouders? Zo’n onzin had ik nog nooit gehoord. Ik wilde bijna de veearts gaan bellen ...

Kennis = macht

Jaren later begrijp ik zijn woorden. Ik weet nu precies hoe je een paard moet beoordelen en herken de uitdrukkingen die in het vak gangbaar zijn. Alles wat los en vast zit wordt gelezen, over keuringen (van bijna ieder ras) en plaatjes van paarden die het perfecte exterieur combineren met een adembenemende uitstraling worden zelfs bewaard. Ik kan nu 20 paarden zien galopperen en zo diegene eruit pikken die de beste beweging heeft. Het is zelfs moeilijk geen commentaar te geven als andere paardenmensen enthousiast vertellen dat ze gaan fokken met hun – in mijn ogen – niet al te beste merrie.

Roze bril

Uiteraard ben ik trots op die kennis maar inmiddels heb ik ook de nadelen daarvan ondervonden. Kennis is macht, maar kan ook beperkend werken.

Een paard is namelijk niet zo snel ècht mooi. De maatstaven zijn zo hoog komen te liggen dat er wel eens wordt vergeten dat die 10% in de bovenste regionen van keuringen, concoursen en evenementen het neusje van de zalm zijn. De andere

90% zijn de paarden die op maneges lopen, ergens in de wei staan en voor andere doeleinden worden gebruikt.

Ook die paarden hebben bestaansrecht, goedaardige karakters en kunnen hun baasjes gelukkig maken.

Een vriendin heeft me, eenmalig, meegevraagd om op zoek te gaan naar een paard maar werd stapelgek, want ik kon alleen maar zeuren over steile schouders, een te kort kruis, een stugge hoofd-hals verbinding en slecht bespierde dijen. Maar zij kocht dus toch het paard met de stugge hoofd-hals verbinding en is nog steeds zeer gelukkig met dit paard.

Fokkersbril

Het is goed om kennis te hebben van paarden en hoe die er behoren uit te zien volgens de ras-standaard. Als fokker ben je apetrots indien er goede veulens worden geboren, die alle kans van de wereld hebben om het ver te schoppen.

Maar ook dat ene, niet al te beste veulentje dient met zorg te worden opgefokt en veel aandacht en liefde te krijgen. En eerlijk gezegd, toen wij ooit jaren later een telefoontje kreeg van de kopers van dat betreffende veulentje, waren we dolgelukkig dat de mensen zo tevreden waren met hun nieuwe gezinslid. Want dat is evenveel waard als een kampioenslintje op een keuring.

Mijn moeder is een beetje gek

“Mijn moeder zegt dat haar moeder heeft gezegd dat háár allereerste woordje, nadat zij geboren was, NEE was. Daarna zei zij TATA, TITA en TOTO. Dat zijn mijn oom, nog een oom en mijn tante. Haar vijfde woordje was PAARD. Dat zegt ze nu nog steeds. Wel honderd keer per dag!

Het is allemaal niet zo erg hoor, maar je moet wel weten dat het als kind niet meevalt om zo een moeder te hebben.

De eerste maanden van mijn leven bracht ik in de kinderwagen door. Zo lag ik te kijken hoe de hoefsmid de nagels van de paarden knipte. Bah, dat stonk joh! En ook wel eens hoe een arm van de veearts in een merrie verdween. Heel vreemd, dat kan ik je wel vertellen!

En toen ik in een auto-stoeltje mocht zitten, leerde mijn moeder mij alles over de paarden die in weilanden langs de weg stonden. Zo was het dat ik op de peuterzaal niet zomaar een paard tekende, maar ik tekende een zwarte Fries, een Haflinger met die mooie blonde haren of een Tinker met vlekken.

En als mijn broertje en ik jarig zijn, is er altijd een feestje. Maar als er een veulen is geboren is er ook een feest. Dat is toch een beetje raar?

En het valt me ook op dat de meisjes uit mijn klas hun hele kamer vol hebben hangen met paardenposters. Dat vind ik stom. Ik hang liever posters op van meisjes die in een popgroep zitten. Je ziet die paarden toch de hele dag al?

De moeders van mijn vriendinnetjes gaan naar kleding-party's en kopen altijd allemaal leuke kleren voor mijn vriendinnen. Mijn moeder gaat altijd naar die héle grote paardenwinkel en dan komt ze terug met jassen voor ons en paardensokken. Wel aardig van haar hoor, maar ja, ik denk wel eens: moet dat nou?

Ik ben nu al weer een stuk groter en denk dat ik paardrijden eigenlijk best wel leuk vind. Mijn moeder heeft een echte Fjord gekocht en daar mag ik straks op rijden. Maar alleen als er vriendinnetjes bij zijn. Anders vind ik het niet leuk, hoor. Ik moet dat gewoon een beetje handig doen want mijn moeder moet niet denken dat ik ècht wil paardrijden of zo.

Een tijdje geleden nam zij mij mee naar een wedstrijd waar allemaal vrouwen in trainingspakken op paarden zaten. Ze gingen met z'n allen naar de start en reden toen keihard weg. En ze gingen de héle dag rijden.... Nou, dat vond ik dus stom. Je kan dan toch net zo goed dan met de auto gaan?

En we hebben ook een keer naar een dressuurwedstrijd gekeken. Ik snapte er niets van. Hoe kunnen die paarden nu die letters lezen op die bordjes? Dat duurde zó lang... En wat is daar nou leuk aan?

Ik denk dat ik paarden best leuk vind. Vooral onze Fjord en de oude merrie zijn heel lief.

En mijn moeder is ook heel lief, hoor.

Dochter van...

Hoe herken je échte paardenmensen?

Aan jodhpurs met geruite sokken? Of ruiterjassen en laarzen? Aan per ongeluk achtergebleven strootjes op hun kleding of in hun haar? Of aan hun disciplinaire levensstijl...?

Of aan een... zeg maar... *nogal dwingende discipline*? Ja zeker! Je herkent paardenmensen vooral aan het laatste. Want als je paarden hebt of verzorgt is er een regelmaat die vanzelfsprekend is, maar voor niet-paardenmensen is dit soms moeilijk te begrijpen.

Je kan het wel laat maken tijdens een feestje of etentje, maar de paarden moeten 's ochtends weer gevoerd worden. Uitslapen is er niet bij. En is jouw paard in training? Dan ga je rijden of longeren, ongeacht of je hoofdpijn hebt of dat het water met bakken de lucht uit komt...

Paardenmensen hebben vaak een etmaal afgesteld op de behoefte van het paard. Wordt het twee of drie keer per dag gevoerd? Iedere dag uitgemest of is er meer een weekritme dat goed werkt? Hoe het etmaal er ook uit ziet, het is geen gunst maar een eis.

Een voerbeurt overslaan, een paard 24 uur op stal laten staan of een uitmest-ronde overslaan? Dat is helemaal niet ter sprake. Op een uur of half uurtje komt het vaak niet aan, maar een etmaal is een etmaal en paarden houden van routine en regelmaat.

En dan over de spartaanse seizoenen. Zullen we deze lastige winter maar overslaan? Wat een gedoe met klompen sneeuw onder de hoeven, bevroren waterbakken of erger: gesprongen waterleidingen en een spekglad erf.

En wat dacht je van de herfst? Regen, regen en nog eens regen. Je laarzen verdwijnen in de modder en er is geen droog plekje meer te vinden in het weiland of in de paddock. Regendekens lekken door en je paard staat te snotteren.

Lang leve de zomer! Maar is dat echt zo? Het eeuwige gevecht tegen horzels is geen pretje. Oververhitting is zeer gevaarlijk voor paarden en in de waterbakken groeien al algen na de schoonmaakbeurt van gisteren. Een zorgeloos seizoen? Echt niet!

Ooit de blog gelezen over paarden als levensstijl? Dat is toch niet niets, al die taken, al die strakke schema's... Dan rest de vraag: wat is er nu eigenlijk zo leuk aan een paarden hebben of verzorgen? Al die zorgen, veeleisende taken en de strenge schema's...

Paardenmensen denken daar eigenlijk nooit zo over na. Je doet het gewoon. Waarom niet? Omdat het moet en omdat je graag een gezond paard wilt hebben en welzijn hoog in het vaandel staat. Alles went en de grootste beloning is toch echt wel het gehinnik dat je enthousiast verwelkomt zodra je paard je ziet.

Paarden checklist

Uit de column het grote vooroordeel:

Alleen mede-paardeneigenaren weten, dat het hebben van paarden ook de nodige energie kost en veel offers aan tijd en geld vraagt. Iedere dag de stallen uitmesten, minstens 3x per dag voeren en controleren. In weer en wind zorgen dat de paarden ook beweging krijgen. Grote zorgen waarvoor de komst van de veearts noodzakelijk is en nooit eens onbezorgd op vakantie of zomaar spontaan een dagje weg.

Zo kunnen we nog wel even doorgaan, want we praten hier over grote wezens die liefde, aandacht en veel verzorging nodig hebben.

Cecklist:

Paardrijden

- borstelen, hoeven uitkrabben
- eventueel beenbescherming
- opzadelen
- na rit: afzadelen
- benen afspuiten

Haranchement

- zadel checken, zadel onderhouden
- hoofdstel, martingaal etc. reinigen en invetten
- beenbeschermers reinigen
- dekens: onderhoud twee keer per jaar wegbrengen naar wasserij en reparaties
- winkels en web: aanbiedingen of acties in de gaten houden

Eten en drinken

- paarden hooi en biks geven
- bijvoeding: wortels, muesli, vitaminen?
- water geven of waterbakken controleren
- hooi en stro opslag voor de wintermaanden

Stallen

- uitmesten dagelijks
- uitmesten uitgebreid: 1 keer per week
- nieuw stro of zaagsel erin
- waterbakken controleren, reinigen

Weiland

- omheining checken, eventueel repareren
- mest weghalen of mest-beleid
- stroomklok controleren
- waterbak controleren (dode vogels? alg?) eens per week goed reinigen
- horzel-bal ophangen of verwijderen
- Jacobskruiskruid verwijderen
- kunstmest: met beleid

Erf

- manege-bak bijhouden met hark of trekker
- randen om manege-bak onkruid vrij houden
- vegen, vegen en vegen
- onkruid verwijderen
- dakgoten controleren
- eens per jaar: stallen reinigen en in de latex zetten
- eens per jaar: vloeren met lysol reinigen
- zout opslaan voor gladheid in winter
- mestopslag leeg laten halen eens per half jaar
- ongedierte bestrijding: vliegen, horzels, muizen, wespen, etc...

Medisch

- EHBO trommel bijhouden en eventueel aanvullen
- wormkuur: regelmatig laten checken en anticiperen op uitslag mest-onderzoek
- hoefsmid: zes keer per jaar bekappen of indien ijzers: om de 6 weken
- inenting?
- paardentandarts: eens per jaar
- nood-telefoonnummers ALTIJD bij de hand houden in mobiel en op staldeur

Groen

- giftige planten op erf of om weiland verwijderen
- plantenbakken buiten bereik van paarden
- struiken, bomen, beplanting rond weiland snoeien
- erf mos- en onkruidvrij houden

Dagjes erop-uit

- horse events
- paardenbeurzen binnen en buitenland
- wedstrijden, concoursen
- keuringen, hengstenkeuringen
- veilingen, markten
- clinics, lezingen, Ted-talks

Kleding & Lifestyle

- buitenkleding voor de zomer en winter

- schoenen, stalschoenen, laarzen, outdoorlaarzen, winterlaarzen
- bescherming: body-protector, cap, handschoenen, laarzen/schoenen stalen neus
- beurzen en evenementen
- speciale winkels (dagje eropuit!) zoals: Divoza, Applejeck, Kramer
- plaatselijke ruitershops
- prijzen-festivals in de gaten houden

Bureau-werk

- indien zakelijk: jaarverslag, facturen, aangiftes, BTW
- papieren van de paarden veilig bewaren
- website: onderhouden, onderhouden, onderhouden !
- Sociale media: facebook? boks? of instagram, pinterest, twitter
- internet surfen: marktplaats, aanbiedingen, concurrentie-onderzoek
- abonnementen: De Vrijruiter, Bit, Ross en landleven
- Studie: vakboeken lezen, literatuur lezen, onderzoek doen, documentaires kijken

Facility-management

- stalbewaking, erf-bewaking (of: hond!)
- ongedierte bestrijding (of: katten !)
- personeelsmanagement (stagiaires of buurmeisje)
- logistiek: weiland/stallen bereikbaar met auto/trekker in noodsituaties?

Fokkerij

- merrie laten checken door veearts
- hengst kiezen op basis van onderzoek, kennis en kijken
- merrie wegbrengen naar hengst/dekstation, contact houden met hengstenhouder
- merrie weer ophalen
- tweede scan rond september indien gewenst
- goed voeren in de winter
- in mei: EHBO trommel checken, stal of stukje weiland inrichten voor bevalling
- bevalling: telefoon-nummer veearts bij de hand houden, geboorte-melder of camera installeren
- veulen: veulenprik indien nodig door veearts
- geboorte aanmelden bij Stamboek
- merrie en veulen dagelijks in de gaten houden (melk, conditie en gedrag)
- merrie extra ontwormen na zes weken
- veulen naar de keuring en chippen
- veulen na 4 - 6 maanden afspenen

Liefde en aandacht

- dagelijkse knuffel
- de rest van het gezin niet vergeten...

Indien tijd over:

- niet van toepassing

Paarden voor echte dummies

Heb je onlangs iemand ontmoet die een passie voor paarden heeft terwijl jij eigenlijk niets over paarden weet?

Onderstaand een speed-cursus 'Paarden voor dummies', zodat je in ieder geval niet met je mond vol tanden staat.

Een paard of een pony?

Dit lijkt makkelijk te begrijpen: een paard is groot, een pony is klein. Maar zo simpel ligt het niet. Een pony is officieel een viervoeter met een schofthoogte tot 1.48 m. Dit is het hoogste punt van de rug, daar waar de voorkant van het zadel komt te liggen. Maar een pony uit IJsland heet officieel een IJslands *paard*. Net als een fjorden*paard* uit Scandinavië en een mini-*paard* uit Argentinië. Als je buurmeisje dus praat over haar páárd terwijl jij een klein mormel in de wei ziet staan, dan kán ze dus best gelijk hebben.

Huh?? Een koud-of een warmbloed paard?

Paarden (en pony's) zijn ingedeeld in koudbloed, warmbloed- en volbloed-rassen. Dit zegt niets over de temperatuur van het bloed, maar alles over het temperament van het paard (of pony).

Een koudbloed is doorgaans groot en oersterk en werd vroeger vooral als trekpaard gebruikt. Dit zijn hele rustige, trage paarden, want het zou niet handig zijn geweest als ze er met de ploeg of zelfs een jaagschuit vandoor gingen.

Een warmbloed is een paard met een zeer gebruiksvriendelijk karakter. Zeg maar: de labrador onder de paarden. Manegepaarden, politiepaarden, de paarden voor de gouden koets; allemaal warmbloedpaarden en echte braveriken.

Sportpaarden zijn 'volbloeden'. Dit zijn heethoofden met een enorme prestatiedrang, snelheid en 'drive'. Deze crème de la crème onder de paarden moeten huizenhoog kunnen springen, dansen op muziek of rennen voor hun leven onder een jockey of voor een sulky. Top-atleten dus, die meer geld waard zijn dan jouw huis en auto samen.

Gender-neutrale paarden:

Een gecastreerde hengst is een *ruin*. Je buurmeisje rijdt vast niet op een hengst in de manege maar op een ruin. Hengsten zijn namelijk ‘700 kilo pure testosteron’ en hebben weinig oor voor ‘me-too’ aantijgingen. Merries zijn slechts een paar momenten in het voorjaar vruchtbaar en krijgen altijd maar één veulen per jaar. Natuurlijke dekkingen vinden nog maar zelden plaats, want een dekhengst is te kostbaar om rake klappen te ontvangen van de merrie als hij haar niet respectvol benadert.

De hele voortplanting is tegenwoordig een technische zaak. De hengst springt op een kunstmatige merrie in een laboratorium waar zijn zaad wordt opgevangen in een grote koker. Er hoeft dus echt geen klik tussen een merrie en hengst te zijn. De date is namelijk een lang rietje met sperma, dat door de veearts op éxact het juiste moment bij de merrie naar binnen wordt gebracht. Het rijpe eitje wordt bevrucht en elf maanden later komt er een kant-en-klaar veulentje uit de merrie rollen. Deze kunstmatige inseminatie heeft bij de meeste paardenrassen de natuurlijke dekkingen vervangen.

Paarden spotten

Als laatste onderdeel van deze speedcursus: Paarden herkennen op afstand.

Dit is redelijk eenvoudig:

- Ieder groot bruin of voskleurig paard dat ergens willekeurig in een weiland staat, is vrijwel zeker een KWPN-er. Dat is de trots van Nederland; het (Koninklijk) Warmbloed Paard Nederland, dat het goed doet over de hele wereld.
- De grote zwarte paarden met veel manen en een chique uitstraling zijn onze andere trots: de Fries. Ook Hot in Hollywood trouwens!
- Blonde pony’s met een zwarte streep door de manen: Fjordenpaarden.
- Alles dat lager dan je middel is en dat op een wollenbaaltje lijkt: Shetlanders.

- Alle andere ‘My little pony-achtige’ pony's waar buurmeisje zo verliefd op is, zijn over het algemeen Welsh pony's.
- En paarden met extreem dikke billen zijn Amerikaanse Quarters horses. Die hebben overigens geen last van obesitas maar worden als bodybuilders geboren; dat scheelt tijd en dus dollars.

Paarden voor dummies, extra tip:

Als laatste nog een mindfuck-achtig weetjes:

- Lijkt het alsof die dikbil Amerikaanse Quarterhorse per ongeluk in een grote bak met witte latex is gaan staan en zijn benen en buik helemaal wit zijn geworden; dan heet dit kleurenpatroon van het paard: Tobiano.
- Als het lijkt alsof er per ongeluk een pot latex uit de hemel is komen vallen en de latex langs de rug naar beneden is gedruppeld, dan heet dit: Overo.
- Oh, en als je een zwart paard ziet dat er een paar jaar later grijs uit ziet en jaren later is datzelfde paard wit? Ja hoor, dat kan. Net als bij sommige andere kleuren zijn het net toverballen.

Zo, nu kun je als niet-paardenmens al een aardig woordje meepraten. Wie wil een vervolg cursus ?

Paardenmensen zijn meer dan mensen
met paarden.

Het houden van paarden

=

van paarden houden.

Komt op hetzelfde neer.

DEEL II – Het leven op het erf

Op een paardenbedrijf is geen dag hetzelfde. Soms is het genieten van een ontspannen buitenrit, soms eindigt een gewone werkdag in complete chaos.

Het erf is het decor van onverwachte ontmoetingen, natgeregende keuringen, bijzondere bevallingen en een eindeloze stroom kleine gebeurtenissen die achteraf vaak de mooiste verhalen blijken te zijn.

- De buitenrit
- Acrobatiek in de trailer
- De kinderpony
- Een natte keuring
- Tegen een stroomstootje kunnen
- Het nieuwe verkeersmak
- Power Point Presentatie
- Equus Cannabis
- Best wel bijzondere bevallingen
- Bio-diversiteit is leven
- Uitbraak-experts
- Marktplaats

De buitenrit

Mijn buurvrouw vraagt of ik met haar een keer een buitenritje wil maken. Zij op haar Fjord en ik op een jonge Welsh Cob merrie. Na enig aandringen van haar kant zeg ik aarzelend: "Ja". Gelukkig is het plan niet al te gauw en kan er nog van alles gebeuren.

Er kunnen spelbrekers zijn zoals de kinderen die net dié dag ziek zijn, of het weer dat ineens bar en boos wordt. Maar nee, niets van dit alles; een paar dagen later is het stralend weer en ik kan geen geldig excuus verzinnen om buurvrouw af te bellen. Ik begrijp ook zelf niet waarom ik er tegenop zie. Bovendien is dit dé ideale gelegenheid om met het jonge paard op pad te gaan. Daar gaan we dan. Twee vrouwen te paard en omdat de kinderen naar school zijn, hebben we genoeg tijd voor een mooie route. Het ziet er allemaal prachtig uit; maar schijn bedriegt. Ik ben gespannen omdat er van alles kan gebeuren zoals loslopende honden, een fazant die ineens opvliegt uit de bosjes, een brommer die rakelings langs ons scheurt of de paarden die een slecht humeur hebben en elkaar gaan trappen waarbij ze uiteraard onze knieschijven niet ontzien.

De buurvrouw bekent dat ze ook een beetje zenuwachtig is. Allebei waren we ooit van die jonge meiden die vroeger niet waren weg te slaan op de manege. We waren er altijd en zo zeker van onszelf dat we pas gelukkig waren als de paarden die we reden, zeer temperamentvol waren. Hoe gekker hoe beter en niet één keer in ons jonge leven is er een situatie geweest die twijfels of angst oproep. Nee hoor, buurvrouw was er zo eentje die stiekem op paarden klom die ergens in een weiland stonden en ik was er één die achteraan in de groep tijdens een buitenrit het paard even inhield om dan in een snelle galop aan te sluiten als het arme dier in paniek raakte omdat de afstand met de groep te groot werd.

Waarom nu dan zo nerveus? Ja, een positie als jonge meid is natuurlijk anders dan die van een moeder die straks weer thuis moet zijn voor de kinderen. Nog maar een paar jaar geleden heb ik kinderen gekregen en leefde mijn lichaam een eigen leven tijdens de periode van voeden en nachtbraken. De kinderen waren erg afhankelijk en hoewel ze nu alweer naar school gaan, is die afhankelijkheid niet minder

geworden. Ik ben een verantwoordelijk mens geworden en ik kan het me niet permitteren om uitgeschakeld te worden door een lelijke val of erger...

Maar gelukkig, het buitenritje is uitstekend verlopen en we waren erg trots op onze brave paarden. Ik heb mezelf en mijn merrie aan niet al te veel risico's blootgesteld. Maar hoe doen die vrouwen in de topsport het toch, die een gevaarlijk parcours afleggen in de Military, of een uitputtingsslag leveren tijdens een Endurance-rit (180 km. dat is pas een buitenrit...). Allerlei gedachten die ineens worden onderbroken door een vraag van manlief: "En, hoe was de buitenrit? Nog een stukje gegaloppeerd?"

Waarop ik antwoord: "*Prima, fluitje van een cent. ...*"

Acrobatiek in de trailer

Op een regenachtige dag in maart bereiden mijn paardenvriendin en ik ons voor om een hengst te vervoeren naar de kliniek waar hij geïmplant zal worden. De trailer is in orde, de tweejarige hengst weet wat een trailer is en we lopen relaxed voor op ons tijdschema.

“Kom maar, lieverd”, zeggen we en even later loopt de hengst keurig de trailer op. De stang erachter, daarna de touwen aan een goed halster vast en zo op het oog lijkt alles klaar voor een veilige, verantwoorde rit. De nachtmerrie begint pas op het moment dat we de auto starten.

Een seconde later staat de trailer te schudden op zijn grondvesten en springen we de auto uit. Ik doe het deurtje open en wat ik dan te zien krijg, kunnen mijn hersens amper bevatten. “Hij is dood”, roep ik naar mijn vriendin maar die uitroep is gelukkig iets te voorbarig. Het lijkt er echter wel op. Dat een paard naast de welbekende gangen zoals stap, draf en galop ook een salto kan maken, was mij tot nu toe niet bekend, tot ik het nu met mijn eigen ogen zie.

De hengst hangt over de stang heen gekruld en met zijn hoofd nog aan de stang vast. Mijn vriendin maakt razendsnel de stangen van buitenaf los en ik snijd de touwen door om hem te bevrijden. Paniekhaak? Dat werkt niet eens in zo’n geval. Op het moment dat de stang los valt, valt de hengst op zijn rug en ligt nu met zijn hoofd naar het uiteinde van de trailer en zijn benen tegen de wanden aan. Ik vermoed dat zijn nek en zijn rug zijn gebroken, evenals zijn vier benen. Hierna volgt totale stilte. In een diepe stresstoestand horen we alleen nog onze eigen harten bonken. We sporen hem aan om op te staan en na vijf pogingen, afgewisseld met totale uitputting, lukt het de hengst weer op been te komen en wandelt hij de trailer uit.

Niets, geen schrammetje, geen verrekking te bekennen. En ook de volgende dag niet. De hengst is er fysiek zonder kleerscheuren afgekomen. Wat er psychisch is achtergebleven, zal de tijd leren.

De twee nachten na dit akelige avontuur werken mijn hersens op volle toeren en kan ik de slaap niet vatten. Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Wat hadden we kunnen doen om dit te voorkomen? Stel je voor dat de stangen niet los hadden gekund of we geen mes bij de hand hadden... Hoe kan een hengst zo vol vertrouwen de trailer inlopen en vervolgens zo'n stunt uithalen die nauwelijks te bevatten is?

Eén conclusie kan ik wel maken: paardenmensen maken absolute hoogtepunten mee maar ook diepe dalen. Van veulens die in een wei dartelen of het maken van een prachtige buitenrit, tot het moeten laten inslapen van je dierbare vriend of het meemaken van een ongeluk dat je nachtenlang wakker houdt.

Ik hoop dat deze column ertoe kan bijdragen dat we meer dan eens beseffen dat we met levende wezens omgaan. De kans op een ongeluk blijft mogelijk, zelfs al heb je zó je best gedaan om het te voorkomen.

De kinderpony

Een jaarling is verkocht en zal in het najaar worden opgehaald. De kopers hebben op ons verzoek een extra reisgenoot meegenomen. De jaarling zal namelijk een lange reis moeten maken en uit ervaring weet je dat het beter is als het veulen de eerste keer niet alleen in de veewagen staat. Zo'n reis kan een enorme indruk maken en als het een negatieve ervaring wordt, is er een kans dat de jaarling denkt: *"dit eens maar nooit meer"*. En probeer ze dan maar eens een volgende keer op de wagen te krijgen.

Koffietijd

De veewagen komt het erf op en de koffie staat te pruttelen. Kennismaking, koffie en de zaken worden afgehandeld. Dan komen de kinderen binnen, die net van school naar huis komen. *"Hebben die al een pony?"*, vraagt de koper van het veulen.

Nee, ze hebben nog geen eigen pony. Ze zijn namelijk nog erg jong en ze mogen nog niet worden blootgesteld aan te veel risico's. Ze zijn nog ontzettend speels en je bent bang dat ze een pony net zo zullen behandelen als barbies en autootjes. Vooral die laatsten hebben heel wat te verduren want zoonlief heeft veel talenten om later een succesvolle sloperij te beginnen. Ook dochterlief gaat niet al te zachtzinnig met haar barbies om en over knuffels zullen we het maar niet hebben. Die eindigen meestal in de hondenmand waar de hond het werk afmaakt....

Elitaire tradities

Natuurlijk kennen we allemaal de prachtige plaatjes van kleine kinderen met mooie pony's. In de Welsh Jaarboeken staan vaak Welsh A pony's met prachtige aandoenlijke hoofdjes met klein grut erop en moeders in een lange rok ernaast. *"Leining Reins"*, heet die klasse en komt maar sporadisch voor in Nederland. In Engeland daarentegen is het een zeer geliefde sport. Een rubriek waar er punten worden gegeven voor de mooiste combinatie van pony, moeder en kind. Engeland is immers het moederland van de Welshpony's en het paardenbloed zit de Engelse

mens in de genen. Een beetje paardenvrouw zorgt dat haar kinderen al kunnen paardrijden voor ze überhaupt kunnen lopen. Toen ik eens aan een Engelse vriendin vertelde dat ik de kinderen nog veel te jong vond voor een eigen pony, begon ze te lachen en haalde direct foto's tevoorschijn van haar 3,5 jarige dochtertje te pony tijdens en M-Dressuurwedstrijd. Natuurlijk...

My little pony

De veewagen gaat open en de koper van de jaarling haalt een Welsh A ponytje van de wagen af. *“Kijk, is deze niet leuk voor de kinderen?”*, vraagt hij. Een prachtig schepseltje kijkt me met grote ogen aan en m'n hart begint sneller te kloppen. Ongelofelijk, alles erop en eraan, een lief koppie, mooie sterke benen en van die manen waar je onmiddellijk vlechtjes in wil leggen. Nog voordat de vraag over het karakter is gesteld, zijn de kinderen er al bovenop gezet en joelen ze van plezier. Ze maken zowaar hun eerste ritje over het erf. Hun gezichtjes stralen van zoveel geluk dat het nu wel erg moeilijk wordt om de pony weer de veewagen in te sturen. En zo zal dus deze pony de geschiedenis ingaan als de snelste impulsaankoop ooit (op paardengebied....)

Terwijl we 's avonds naar de stallen achter ons huis lopen, weet manlief nog van niets. Nog niet durven te vertellen, want hierdoor blijft er natuurlijk weinig over van m'n zorgvuldig opgebouwde imago van verstandige paardenvrouw, die weloverwogen beslissingen neemt. De pony hinnikt en steekt z'n kleine koppie met veel moeite over de staldeur.

“En onze jaarling dan?”, vraagt hij even later nadat de schuldige een verklaring heeft afgelegd, *“Moest die nu die héle lange reis alleen maken?”*.

Een natte keuring

We leven er al weken naar toe: de regionale keuring. Dé dag van de fokker die zijn of haar veulens wil laten chippen en laten keuren door een vakkundige jury.

Er zal ook een voltige-show plaatsvinden. We hebben t-shirts laten bedrukken en de fjorden gewassen en geknipt. We hebben er zin in ! De auto's met de trailers staan klaar. In de vroege ochtend rijden we in een colonne richting het oogstfeest van het dorp. De ervaring leert dat er meer mensen die dag komen dan op drie Koninginnedagen tezamen, dus we moeten er vroeg zijn om ons territorium af te bakenen.

De merries met veulens verdienen een rustige plek om de hectische dag door te komen. Eromheen plaatsen we tuinstoelen, dozen vol met eten en drinken, borstels, tuig en oh ja, niet te vergeten: een grote mand voor alle bekers en rozetten die we ongetwijfeld eind van de dag mee naar huis nemen.

Maar de weergoden zijn ons slecht gezind. Het begint te regenen en het blijft regenen. Het hele oogstfeest van het dorp ziet er grauw en grijs uit en het bezoekersaantal is een schrijntje vergeleken bij vorige jaren. Wij bijten moedig door. We lopen in ons witte kleding (wie heeft dat ooit bedacht?) en lachen als boerinnen met kiespijn.

Het wordt natter en natter en ik ga bijna languit in de ring met een te frisse twee-jarige. De regenjassen gaan aan en de witte broeken zijn al zwart van de modder geworden. Tot overmaat van ramp besluiten we dat de voltige-show niet door kan gaan. Veel te gevaarlijk: galopperen in het natte, gladde gras met meisjes die kunstjes doen op het paard... brrr.... Dochterlief en vriendinnetje in tranen, maanden voor niets geoefend. Klasgenootjes ruimen teleurgesteld hun zelfgemaakte spandoeken op.

Eind van de dag komen we vies, nat en moe weer thuis maar zijn trots op de eerste premies, een reserve-kampioen en prima beoordelingen van de jury. En: ieder nadeel heb z'n voordeel want de jonge paarden hebben een leermomentje gehad. Die zijn niet meer bang voor paraplu's, wapperende vlaggen, met regenjassen bepakte mensen en klunen door de modder.

De auto's met trailers uit de modder krijgen bleek nog de grootste uitdaging. Maar de paarden staan inmiddels weer op stal of in de wei en wij zitten aan

tafel. Er wordt gelachen en gedronken en we zijn trots op onszelf en de paarden.

Mijn man, de enige niet-paardenmens onder het gezelschap, heeft een conclusie: *"Jullie zijn hartstikke gek!"*, zegt hij.

En dat is inderdaad een understatement.



PowerPoint-presentatie

Vroeger lag ik drie weken van tevoren wakker en probeerde ik op de dag van mijn spreekbeurt erg ziek te zijn. Dat lukte helaas niet en trillend stond ik dan de volgende dag toch voor de klas te vertellen over mijn cavia, die ter demonstratie in een kartonnen doos mee was genomen.

Dochterlief heeft in deze moderne tijd geen spreekbeurt maar een Powerpoint presentatie. Ze klimt één middag achter de pc en binnen 'no-time' heeft ze een document gemaakt waar menig marketingbureau zijn vingers bij af kan aflikken. Het thema is uiteraard: 'Fjorden'.

“Oh Mam, kom jij die dag even langs met Ulrieke? Dan krijg ik een hoger cijfer!”, zegt ze quasi nonchalant.

Nog enigszins verbouwereerd stem ik toe mits zij zelf van te voren de fjord goed borstelt. En héél goed beseft dat het niet niets is om even een paard mee naar school te nemen!

Enfin, de dag is aangebroken en de fjord is inderdaad van tevoren netjes geborsteld. Dochter staat te wachten bij het schoolplein als wij even later, in de middagpauze, komen aanrijden. We laden de fjordenmerrie van de trailer en lopen richting het schoolplein. Ulrieke is toch enigszins opgewonden door alle klimrekken en drukte op het schoolplein.

De meute kinderen komt vanuit de verte aan. Aai, aai, aai, doen alle meisjes, giechelen doen alle jongens. De lerares zorgt dat de kinderen in een kring om ons heen gaan staan en dochter begint haar praktijkverhaal. Ze wijst keurig op de kenmerken van een fjord en vertelt over het ras. Een paar kinderen valt het op dat de fjord toch wel buitenproportioneel dik is en wij vertellen van de zwangerschap, euhhh... dracht. *“Waar komt het veulentje dan uit?”*, vraagt een jongen. Mijn dochter tilt vervolgens de staart omhoog en zegt: *“Hier ergens”*. *“Pas op joh, straks gebeurt het ineens!”*, roept een andere jongen opgewonden maar wij stellen hem gerust en vertellen hem dat merries dat toch meestal niet midden in de winter, halverwege de dracht, op een schoolplein vol kinderen doen.

De juf beëindigt de voordracht en neemt de kinderen weer mee naar binnen. Daar zal de Powerpoint presentatie op een groot projectiescherm, gedownload vanaf dochters memorystick, verder gaan. We kunnen weer vertrekken.

Eind van de middag, terwijl Ulrieke al lang weer staat te eten in de paddock, komt dochter-lief thuis en zegt geen woord. “En?”, vraag ik geïnteresseerd. “*Hoe vonden ze je spreekbeurt?*”. “*PowerPoint-presentatie, Mam!*”. “*Ohja, dat bedoel ik, maar vertel.*” vraag ik door. “*Oh, een negen min*”, zegt ze wederom quasi nonchalant en rent naar haar kamer om met vriendinnen te skypen. Maar moeders kennen hun dochters en mijn hart maakt een sprongetje als ik denk hoe verschrikkelijk trots ze is op zichzelf en haar “zwangere” fjord die zich voorbeeldig gedroeg !

Tegen een (stroom) stootje kunnen

Voor de meeste mensen is het voorjaar de tijd om er op uit te gaan. Op terrasjes zitten, genieten van de eerste zonnestralen of lekker sportief erop uit op de fiets. Natuurlijk is dit jaar anders dan anders, maar 'you get the picture'...

Voor de meeste *paarden*mensen is het voorjaar iets totaal anders. De winter is voorbij, het erf is een puinhoop en er valt een hoop aan de omheining te repareren.

Dus daar ging ik op pad, de stroommeter mee en een notitieboekje om alle werkzaamheden te inventariseren.

Waar is de stroom gebleven? De omheining staat er beroerd bij, de palen zijn verrot, isolatoren afgebroken en waar is de stroom gebleven? Er staat zó weinig stroom op dat de paarden erom lachen. *'Niet vertellen tegen de baas'* hadden ze met elkaar afgesproken, want zo konden ze er gewoon overheen hangen met hun hals om het gras van de burens op te eten...

Aan het werk! Er volgen vele dagen van intensief werk. Een kruiwagen naast mij met alle benodigde materialen zoals een grondboor, schaar, stroomdraad, nieuwe verbindingen, isolatoren, handgrepen etc. En de paarden die mij volgen op de voet en besloten hebben om mij te gaan 'helpen'....

Deze hulp houdt het volgende in:

- ze staan continu te dicht bij mij, mijn persoonlijke ruimte wordt kleiner en kleiner
- ze bemoeien zich overal mee en weten alles beter
- met enige regelmaat wordt mijn hoed van mijn hoofd getrokken. Dit blijkt de tweejarige te doen die vervolgens weg galoppeert en reuze trots is op haar trofee
- af en toe ben ik ook gereedschap kwijt, ze hebben er een spelletje van gemaakt om dat stiekem af te pakken en een eindje verderop neer te leggen, *lachen joh!*

- ook een leuk spelletje: staart omhoog en poepen maar, precies dáár waar ik dus moet zijn
- waar is mijn boterham en koffie-to-go gebleven die in de kruiwagen lagen??? ook weg...

Zo werk ik verder en de paarden 'helpen' mij mee. Ach, het is wel gezellig en als ik niet reageer op hun negatieve aandacht trekkerij krijgen ze er al snel genoeg van. Langzaam verandert hun werkinstelling en ineens geven zij mij gereedschap aan en gedragen ze zich als volwaardige assistenten-in-opleiding.

Zouden al mijn inspanningen straks voldoende zijn om weer een veilige omheining voor het weiland te hebben waar straks de veulentjes kunnen ronddollen? Zou de stroom weer voldoende zijn om serieus genomen te worden?

Dat antwoord komt al snel...

Ik hoor een auto de oprit inrijden, mijn man komt thuis.

Vijf minuten later spring ik minstens vijf meter de lucht in, schreeuw zó hard dat de hele buurt het kan horen en vliegen de paarden geschrokken achteruit. Mijn lichaam krijgt een reset van heb-ik-jou-daar.

Op trillende benen loop ik even later naar het huis en kom mijn man tegemoet. "Hey, was je buiten?", zegt hij. De grapjas zag dus het stroomapparaat en dacht dat ik vergeten was de stekker in het stopcontact te doen....

De omheining is weer netjes en er staat voldoende stroom op. Dát weet IK zeker.

Het nieuwe verkeersmak

'Verkeersmak' is een bekend begrip binnen de paardenwereld. Het betekent dat een paard niet bang is voor auto's, bussen, vrachtwagens, tractoren of fietsers. Maar hoe zit dat dan met al de 'nieuwe' creaturen die je nu steeds vaker tegenkomt?

Ik heb ze op een rijtje gezet en praat uit ervaring. Mijn paard is namelijk súper verkeersmak, maar nog niet helemaal 'het nieuwe verkeersmak'.

Alle soorten 'fietsen'

Ben je ze weleens tegengekomen op het fietspad of op de weg? Van die ligfietsen in de vorm van een banaan? Daarin zit, pardon: 'ligt', vaak een man of een vrouw met een ski-bril op en een supersonisch pakje aan. Dat laatste zag ik niet hoor, maar verzin het er graag bij.

Die bananen-fietsen gaan echt super snel en voor de het beseft, sta je met je paard een eindje verderop doordat hij een zijwaartse sprong maakte. Mijn brave paard schrok écht. En ik kan het hem niet kwalijk nemen.

Héle snelle fietsen

De e-bikes zijn al een tijdje onder ons. En het lijkt allemaal zo onschuldig. Toch schrik je iedere keer een capje als ineens een oude dame in een noodgang voorbij komt scheuren. Ik ken haar van d'r stadsfiets met mandje en d'r dagelijkse fietstocht naar de supermarkt in het dorp. Althans, mijn paard en ik denken dat ze het was, want ze is alweer in de verte verdwenen en we konden het niet helemaal goed zien.

Backpackers

Tijdens de mooie buitenrit zien we daarna in de verte iets aankomen. Het silhouet klopt niet. Het is groot, breed en het beweegt langzaam. Help, wat is dit? Mijn paard snapt er ook niets van en denkt vermoedelijk dat we hier te maken hebben met een vreemd soort roofdier. Naarmate we dichterbij komen, blijken het er zelfs twee te zijn. Twee wandelaars met van die mega-grote rugzakken op hun rug.

Mijn paard is inmiddels gekalmeerd door de vele snoepjes die ik in mijn jaszak had. Maar hij trilt nog steeds en is er nog niet van overtuigd dat het hier om twee uitermate sportieve mensen gaat die de langeafstandswandeling-dwars-door-Nederland doen.

Niet dat dit nu zo nieuw is, maar we zien ze steeds vaker. Waar zou dat nou aan liggen?

Bakfiets alert!

Ook zoiets. Was de bakfiets vroeger nog voor weirdo's, nu zijn ze vooral voor de hippe, moderne moeder. We horen er één in de verte aankomen. Het maakt héél veel lawaai. Waarschijnlijk een kinderpartijtje ofzo. Een supermoeder werkt zich suf om het logge voertuig in beweging te houden en de kinderen die in de bak staan, zitten en springen, hebben plezier voor tien. Of twintig. Ze vinden mijn paard prachtig en we krijgen vele kushandjes. Een beetje té veel input voor mijn paard...

R2-D2 in de voortuin

Al met al geen rustige buitenrit dus. Maar het wordt nog gekker want we rijden nu door een braaf buurtje met keurige voortuintjes. Geen wandelaars hier, bananen fietsen of hippe-moeders met bakfietsen. Maar voor ik opgelucht ademhaal, val ik bijna in een salto van mijn paard doordat hij plotseling vol op de rem staat. Er komt namelijk een robotgrasmaaier op ons af. Gelukkig nadert het gekke ding zijn onzichtbare grens, draait het zich naar links om en gaat verder met zijn taak: het gras nauwkeurig millimeteren.

Het is groot en het spiegelt

Zucht. Van de schrik bekomen, rijden we verder door de keurige woonwijk. En was mijn paard daar nèt gewend aan al die Boeddha's in de tuinen, nu staat er ineens een mini zonnepanelenpark in de voortuin van één van de villa's.

Goede zaak hoor, maar mijn paard schrikt zich een zonnehoedje en zet het op een lopen. We vliegen door de woonwijk heen en naderen gelukkig al snel weer een ruiterpad dat het rustige bos ingaat.

Verkeersmak... Ja ècht, mijn paard is het, maar wel het *oude verkeersmak*. Het 'nieuwe verkeersmak' betreft een hoop dingen en zaken waar hij nog een beetje aan moet wennen. En ik ook.



Equus Cannabis

Onze paarden staan in een weiland omringd met hennepvelden. De hennepplanten kun je letterlijk zien groeien, deze worden wel 3 meter hoog. Relatief gezien worden de paarden alsmaar kleiner én relaxter. Er klopt hier iets niet.

Help Hennep!

De meeste mensen die voorbij fietsen weten niet wat ze zien. Velden vol hennep, dat is weer eens wat anders dan aardappels. Ze denken dat hennep, wiet en cannabis hetzelfde zijn. Maar er zit een groot verschil in de planten want een veld vol wiet achter ons huis zou niet best zijn. De betreffende boer zou al gauw in een cel belanden, en dat terwijl hennep volkomen legaal is.

Cannabis

Cannabis is een plantensoort die ook wel Cannabis Sativa wordt genoemd. Wiet is uitsluitend het woord voor de vrouwelijke plant waar je 'high' van wordt. Je kunt deze alleen in coffeeshops kopen en zelf verbouwen is illegaal. De vrouwelijke plant bevat namelijk THC en dat is de stof die ervoor zorgt dat je al snel in andere sferen bent.

Hennep is duurzaam

Hennep is helemaal in. Het wordt gebruikt om touw, jute, veevoer, isolatiemateriaal, medicijnen en kleding van te maken. Het is een oersterke plant en het kan tegen een stootje. Ook wordt hennep gebruikt voor stalstrooisel en als goedkoop alternatief voor veevoer. Enne... helemaal super cool is een huis gemaakt van hennep. Het isoleert als de beste en wie weet geeft het vooral een prettige 'high' sfeer. Dat laatste is nogal onwaarschijnlijk. Net zo onwaarschijnlijk als de paarden die nu high door de wei lopen. Maar toch vertrouw ik het niet helemaal...

Ballonvaarten en zo

Er vliegt namelijk een luchtballon over en als die de gasbrander open zet, klinkt er een geluid waar menig paard van aan de kletter gaat. Onze fjorden kijken omhoog en zeggen tegen elkaar: "boéie....".

Ik begrijp er niets van en kijk ze verbaasd aan terwijl ik al klaar sta met allemaal lekkers om ze weer tot bedaren te krijgen, zoals de afgelopen keer.

En dan rijdt er op zondagmorgen een stoet menwagens langs. Daar gaan onze fjorden toch echt wel iedere keer van uit hun dak. Wat ze naar elkaar roepen mag Joost weten maar dat het hele weiland even helemaal wordt omgespit is toch altijd wel een feit.

Dit keer kijken ze niet op of om. Ze liggen languit in het gras met grassprietjes in hun mond en madeliefjes in hun manen. De tweejarige heeft van haar vliegendeken een lange rok gemaakt en steekt haar hoof omhoog. Ze maakt een gebaar van: “peace man”.

Op de achtergrond klinkt de radio, op hun verzoek met het liedje “California dreaming”.

Equus Cannabis?

Naarmate de hennep groeit, begin ik steeds sterker te twijfelen aan het hele verhaal. Zouden ze hier op deze hennepvelden per ongeluk de vrouwelijke variant hebben geplant en onze paarden permanent high zijn?

De paarden dansen nu in een kring door de wei en vragen of ik meedoe. Ik gooi mijn schoenen uit, trek mijn hippiejurk aan en 'join the circle'.

Best wel bijzondere bevallingen

Bij de geboorte van veulens hebben wij al heel wat meegemaakt. Over het algemeen gaat het altijd goed, maar het blijft - best wel - spannend. En sommige bevallingen zijn écht heel bijzonder.

We gaan het meemaken...

Nou, dat gebeurt eerlijk gezegd niet altijd. Nachtenlang kan je als fokker op de camera liggen kijken, of in de stal verderop op een stretcher liggen slapen. Maar vaak krijgt een merrie het voor elkaar nét even te bevallen als je even naar de wc moet of ernstig toe bent aan een kop koffie.. Vijf minuten weg, en daar ligt ineens een veulen bij terugkomst. Het is al menig fokker overkomen. Misschien is het dan toch een soort instinct; 'ikke zeluf doen' is het motto van menig dappere merrie.

Dode hoek

Want al laat je een merrie alleen en met rust, de camera die boven haar stal hangt, kan je ook in de steek laten. Zo lag ik ooit nachtenlang naar de camera te kijken. Iedere beweging van de merrie zag ik, ieder hazenslaapje, iedere lange slaap. "Weer niets", dacht ik toen ik s' ochtends doodmoe mijn bed uitrolde. Maar even later, tijdens het uitmesten, stond daar dus een kersvers veulen mij met grote ogen aan te kijken. "Ook goedemorgen!", zei het vrolijk. En ik was stomverbaasd. Dit veulen was al minstens een halve nacht oud en ik had niets gezien op de camera.... Het veulen stond precies in de dode hoek en de bevalling had ik helemaal gemist.

Lekke band

Sommige merries hebben een super gevoel voor slechte timing en houden weinig rekening met de ochtendstress van hun mens. Ik had de hoogdrachtige merrie net in de paddock gezet, de kinderen wakker gemaakt, hup, aankleden, ontbijt, broodtrommeltjes ingepakt, de kinderen in de auto gegoooid en start de auto maar. "Naar school jullie!", zei ik nog terwijl ik de merrie ineens luidkeels hoorde hinniken.

Het zal toch niet hè? Maar ja hoor, ik kon in de verte de merrie zien in mijn auto-spiegel en het was duidelijk dat de show begon.

"Lekke band. Zeg dát straks maar tegen de juf", zei ik tegen de kinderen en haalde ze weer uit de auto. "Lekke band?", vroeg mijn zoon verbaasd, maar gelukkig legde oudere zus-lief uit dat dit een mogelijke smoes was omdat ze op afstand en in stilte de bevalling mochten mee maken. Een mooi hengstveulen werd geboren. "Hoe zullen we hem noemen?", vroeg ik de kinderen. "Lekke band", zei mijn zoon....

Twee is te veel...

En soms moet je huilen. Zoals die ene keer dat er halverwege januari een dood 'onaf' veulen in de stal naast de merrie lag. Zo mooi, een merrietje nog wel. Een klein pakketje leven dat niet mocht leven. Geen tijd voor tranen, de merrie moest naar de dierenkliniek en uren later was ik pas weer thuis, om de stal uit te mesten en het 'embryo' te begraven. Maar tijdens het uitmesten kwam ik iets tegen waarvan ik niets begreep. Vlees, bloed, geel, slijm. Verrek, dit was ook een veulen in wording maar in een ander stadium. De merrie was dus drachtig geweest van een tweeling. Dit veulen was al dood in de merrie en de andere was eruit gegooid.

Dat verklaarde een hoop, en voelde gek genoeg als een opluchting. Nu er een verklaring was, was het verlies beter te accepteren.

De merrie kwam een paar dagen weer gezond en wel thuis en heeft mij beloofd nooit meer een tweeling te dragen.

Boem!

Tja en dan hebben we ook nog een gekke merrie gehad die altijd keurig een gezond veulen kreeg maar nogal op een niet-zo-zachtzinnige-manier. Zoals een Giraffe dus. Op het laatste moment van de uitdrijving, ging ze staan en plofte het veulen op de grond.

Gebeden en gesmeekt heb ik haar. "Blijf nou toch alsjeblieft liggen", zei ik ieder jaar weer, maar mevrouw dacht er anders over. Klets, kabam, boem, en daar lag

weer een veulen. Gek genoeg waren de veulens altijd prima en gezond, na zo'n stunt als prille begin van hun leven...

America is calling

Maar een fokkers-vriendin uit een nabij gelegen dorp, was wel de modernste onder de fokkers. (en sloomste). Zij besteedde het werk gewoon uit. Webcamera erop (toen wij het hele woord nog niets een kende) en al haar Sociale Media-vrienden en kennissen uit verre landen keken mee.

Midden in de nacht werd ze dan gebeld: *"Hey, get up with you lazy ass, your mare is giving birth"*, riep een Amerikaan uit Idaho.

Handig hoor. Lekker slapen. Nooit loos alarm, en bevallingen hadden internationaal publiek.

Gender Blender?

"Het is een hengstje!" riep een vriendin die een paar maanden daarvoor bij ons een drachtige merrie had gekocht. "Hartstikke gefeliciteerd", zeiden wij en vroegen naar de naam van het nieuwe leven. "We noemen hem Beau!" zeiden ze helemaal gelukkig. Maar een dag later belde ze ons terug. "Het is toch een merrietje, we hebben ons vergist"... Oeps, we hebben er maar niet om gelachen want dat soort dingen gebeuren wel vaker.

Een paar dagen later belde ze echter wéér. De dierenarts had gezegd dat het toch *misschien* een hengstje was. "Wátt?" vroegen wij nog. Zo moeilijk kan het toch niet zijn? Er zitten twee gaatjes onder de staart of er hangt iets onder de achterbenen.... Maar het was toch een lastig verhaal. De geslachtsbepaling bleek zelfs voor de dierenarts niet helemaal duidelijk. Gelukkig was de naam goed gekozen; HET paard BEAU is een heel mooi paard geworden.

Met vreselijk veel geluid !

Het was een warme nacht, begin juni en dat kwam goed uit. Ik kon alle ramen open laten zodat ik de merrie kon horen die een eindje verderop in haar stal stond.

En óf ik haar hoorde. Ooit weleens een paard horen schreeuwen? Nou ik wel dus, en de hele buurt. Midden in de nacht, een bulderend geschreeuw van heb ik jou

daar.... De eerste paar seconden snap je er niets van, maar daarna rende ik naar de stallen en trof een merrie aan die het veulen er niet uit kreeg.

De dierenarts was er gelukkig snel en de merrie en veulen hebben het overleefd. Maar nooit meer zal ik dat geschreeuw vergeten. Wie ooit beweert dat een bevalling bij een merrie geen pijn doet, heeft het goed mis. De meeste merries maken gelukkig nauwelijks geluid, anders zou je als fokker hen nooit meer laten dekken... uit schuldgevoel én angst voor het geluid...

Hello World!

Als laatste; de vroege veulens. Standaard tellen wij er eigenlijk altijd wel een paar dagen bij op. Zeer zelden bevallen fjorden namelijk eerder dan de uitgerekende datum. Maar één veulen zullen we nooit vergeten. Die was er gewoon op een dag. De kraamkamer was nog niet eens ingericht en de moeder had nauwelijks een dikke buik.

Hello World! was zo gezond als een vis en is een mooie fjord geworden. Een maandje eerder op de wereld dan gepland, so what?
De uitzondering bevestigt de regel !



Biodiversiteit is leven!

Er staan vier mannen bij het weiland, dat wij hebben gepacht van Natuurmonumenten. Nou ja, staan... één ligt op zijn buik, half onder de omheining door, om een plantje te fotograferen en de anderen staan in de verte te kijken, iets met hun verrekijkers naar beneden gericht. Ik loop erheen en vraag of er iets aan de hand is.

Ons weiland is nu niet echt het mooiste weiland in de omgeving. In het pachtcontract staat dat er niets mag worden bemest en er zo min mogelijk aan het weiland mag worden gedaan. Zet er fjorden in en je weet dat dat al snel leidt tot een rommeltje van hier tot ginder. Op die manier groeit van alles. De smeewortels tieren welig, Jacobskruiskruid proberen we met man en macht te bestrijden, en verder is er weinig orde en netheid in de begroeiing te vinden. Hoe schril is het contrast met de weilanden een eindje verder op: pure monocultuur: een zee van groen kort gras met de geur van een overload aan kunstmest.

Maar nog voor ik bij de mannen ben, is het eerste compliment al een feit. “Wat een mooi weiland heeft u”, zeggen ze en ik val bijna om van verbazing. Ze wijzen mij op BIODIVERSITEIT en zijn blij voor de verandering weer eens een insect en een bijtje te zien. Een lange discussie volgt over de toestand van de natuur in Nederland. Het is niet vijf voor twaalf maar vijf over twaalf. Zijn we al niet te laat om het tij nog te keren? Maar we houden het gesprek even lokaal en gezellig en de paar hectare biodiversiteit waar we nu over praten, doet de mens in ieder geval goed. Althans niet de mens maar de natuur en de mens. Kort samengevat door Albert Einstein: No bees, no human. We moeten terug naar de kruidige weilanden, de bermen vol bloemen en planten en de monocultuur beperken. We hebben ieder plantje nodig om de balans te herstellen.

Een fjordenmerrie komt aanlopen en begroet de mannen. Ze bemoeit zich met het gesprek en is het helemaal met ons eens. Verandering van spijs doet eten. Een weiland vol kruiden, onkruid en gras vindt ze helemaal prima. De mannen wijzen ons op het plantje dat werd gefotografeerd. We staan er bijna bovenop. Een zeldzaam plantje dat niet zo vaak meer voorkomt. In ons weiland! “*Welk plantje?*”, vraagt de fjordenmerrie en voor ik haar naar achteren kan duwen, buigt

ze naar beneden en ziet het plantje. Hap, kauw, kauw, slik, weg.... Gelukkig staat het plantje in ieder geval op de foto en staan er verderop nog meer exemplaren in het weiland.

Ik groet de Natuurmonumenten-mannen en loop richting huis. Voor het eerst van mijn leven ben ik trots op ons rommel-land en moet ik stiekem wel een beetje lachen om de merrie. Ik hoop maar dat het zeldzame plantje niet lekker was, dan blijven de anderen tenminste staan.



Uitbraak-experts

Geen zorgen, we gaan het hier niet hebben over de Corona Crisis en het Outbreak Management Team (OMT) van de RIVM. Deze blog gaat over de uitbraak-specialisten die we allemaal van dichtbij wel eens hebben meegemaakt. De onschuldig ogende paarden die meestal 's nachts toeslaan...

In *'Fjorden hebben humor'* schreef ik eens al over een fjord op de manege die de bijnaam 'Houdini' had. Na een lesuur rijden zette ik hem terug in zijn stand om even snel naar de w.c. te rennen. Onderweg van w.c. naar de stallen terug, liepen mensen mij al lachend en hoofdschuddend voorbij. Ik begreep er niets van, maar wat bleek? Afzadelen hoefde al niet meer. Naast Houdini lag het zadel op de grond inclusief het hoofdstel en meneer stond al lekker zijn hooi te eten. Hoe hij het voor elkaar gekregen had mag Joost weten, maar deze fjord kon ieder harnachement afkrijgen zonder hulp van de mens.

Slootje springen

In ons natte landje worden veel weilanden gescheiden door sloten. Ideaal want je hoeft niet bang te zijn dat je paard zich verwondt aan schrikdraad of prikkeldraad. En over het algemeen blijven paarden keurig in hun eigen weiland. Maar ja, je hebt er natuurlijk altijd wel een paard bij, die slootje springen helemaal te gek vindt. En helemaal als het gras groener is bij de buurpaarden... We noemen zo'n paard: de sloten-expert !

Staldeuren en hekken

Maar er zijn ook nog andere sloten-experts: paarden die staldeuren en hekken open krijgen. Wat nou een slot erop? Een beetje friemelen met de bovenlip en hóp, het paard heeft de deur open gekregen. Wij hadden ooit een Welsh Cob als sloten-expert. Geen slot op de staldeur dat haar tegenhield om vooral s' nachts aan de wandel te gaan richting de voertonnen en het hooi. Het ene slot maakte ze open met haar bovenlip, bij het andere gebruikte ze haar kaken om het handvat omhoog te krijgen en dat opzij te schuiven. Het enige dat hielp: sloten aan de buiten-**onderkant** van de deur waar ze niet bij kon.

Stiekeme verhuizers

En dan hebben we ook nog verhuis-experts. Dat zijn de paarden of pony's die van hun plekje verhuizen. Het hoeven niet eens springpaarden te zijn want een kleine fjord van ons was ook zo 'n verhuizer. Iedere keer stond ze de volgende ochtend in een paddock verderop. We hebben nooit gezien hoe ze het deed, maar gezien de hoogte van het hek en haar eigen hoogte, was het echt onmogelijk zijn dat ze dit deed door over de houten omheining heen te springen... Deed ze het dan door zich tussen de houten dwarsliggers heen te wurmen? Of kroop ze onder de omheining door? Geen idee...

Op heterdaad betrapt!

En toen belandden we ineens in het digitale tijdperk. Camera's op de stallen en het weiland gericht en de uitbraak-specialisten worden ontmaskerd. Op Facebook, Instagram en Youtube kunnen we nu hun kunsten bewonderen. Wat onmogelijk lijkt, zien we nu terwijl we onze ogen uitwrijven van verbazing.

Laten we maar proberen om nóg slimmer te zijn dan deze slimmeriken. Voor hun eigen veiligheid ! En onze goede nachtrust...

Marktplaats

Op een mooie dag zitten mijn paardenvriendin en ik in de auto op weg naar mensen die een vriendelijke ruil aanbieden. Vooraf kregen we mooie foto's en een enorm vriendelijke beschrijving van dit mooie paardje.

Onderweg genieten we van de mooie zomerdag en vooral van al het leven in de paardenweilanden langs de snelweg, Merries met pasgeboren veulens en jonge hengsten die een potje vechten.

Even uurtje later lopen we met een verkoopster in een weiland vol paarden richting de aanbidding van de week. Vriendin en ik hebben een code afgesproken om elkaar duidelijk te kunnen maken dat het een goede of foute zaak is, zonder de verkoopster in kwestie te beledigen. Die code bestaat uit een beleefd kuchje. Echter, hoe dichterbij het paard komen hoe harder ik luidkeels begin te hoesten. Ik blijf er bijna in want de ruil lijkt geen 14 jaar oud maar minstens het driedubbele. Arm dier, benen vol gallen en oren permanent in de nek. Mijn vriendin is zo dapper om nog wat zinnige vragen te stellen over het niveau van rijden maar haakt ook snel af als de verkoopster in kwestie in één zin drie keer het woord "super" noemt. We geloven haar niet meer met d'r kletspraatjes. En nee, we hoeven hem ook niet te zien galopperen, we zijn bang dat hij dan ter plekke omvalt en richting de eeuwige groene weiden zal vertrekken.

Bijgekomen van de schrik besluiten we nog even langs te gaan bij een andere merrie die ook te koop staat. Het adres is ons bekend, dus klimmen we als professionele spionnen over het hek en zien al gauw de merrie in de kudde lopen. Ik roep haar en ze komt naar me toe. Zie je wel, het is een lief dier, roep ik naar mijn vriendin die op gepaste afstand blijft staan. Een bobbel in een keel van een veulen deed haar stoppen en ze zegt dat er hier misschien droes in de lucht hangt. Onzin, zeg ik, deze mensen ken ik en zorgen uitstekend voor hun paarden. De merrie wendt nu haar hoofd naar mij toe en ik sta klaar voor een omhelzing. Mijn vriendin trekt ineens lijkwit weg en rent richting de auto. Dan kijk ik de merrie weer aan en val ter plekke ook flauw. Haar halve hoofd licht open en het bloed en pus vliegt om mijn oren. Arm dier, zeg ik de tweede keer die dag, en ik ren mijn

vriendin achterna. Die zit al in de auto en geef plankgas. Ik kan nog nèt bij de autodeur komen om er in te springen.

Pas na een kwartier stoppen we bij het eerstvolgende tankstation en duiken met kleren en al onder de douche. Na een grondige desinfectie houden we het die dag maar voor gezien.

Een week later hervatten we onze moed en gaan we naar een paardenfokker waar we wederom via Marktplaats contact mee hebben gelegd. We zijn dit keer op álles voorbereid en hebben onze overall en schoenenhoezen aan. Onder onze arm hebben we een stapel medische boeken en een handige leeftijdswijzer van de tanden. We dragen cap en body-protector. Ja, we zijn niet gek hoor. Deze “lieve zachtaardige merrie” zal wel weer een super-monster zijn of er zal wel weer een ander addertje onder het gras zitten.

Maar dát valt tegen, of valt het juist mee? De merrie is lief, mooi en welopgevoed. Het proefritje is aangenaam en rustig. De paarden zien er allemaal tip-top verzorgd uit, evenals het erf, de stallen en de keuken waar we even later koffie gaan drinken. Een aanbetalng wordt achtergelaten en de merrie wordt volgende week door ons opgehaald.

Een succesvolle aankoop van een paard via Marktplaats, het kàn.

Een paardenbedrijf draait nooit om paarden alleen. Er zijn kopers, burens, dierenartsen, hoefsmeden, vrijwilligers, familie en vrienden. Iedereen speelt zijn eigen rol in de verhalen.

Een stal leert je meer over mensen dan een vergaderzaal.

DEEL III – Een probleem - geen probleem

Iedere paardenhouder kent het optimisme waarmee een klein probleem begint. "Dat lossen we straks wel even op." Totdat blijkt dat paarden een bijzonder talent hebben om van een kleinigheid een compleet avontuur te maken. Gelukkig levert dat achteraf vaak de beste verhalen op.

- De liefste merrie van stal
- Zwart Spook
- De gevaarlijke steen
- Een hoefsmid met losse handjes
- Rectificatie: Een hoefsmid met losse handjes
- Een beetje te groot hoofd
- Help! Mijn paard lijdt aan kleptomanie
- Oproep tot staking!

De liefste merrie van stal

In de verkoopadvertentie staat dat onze merrie een ‘gouden’ karakter heeft. Dat klinkt altijd vrij overdreven, maar in dit geval is de overdrijving terecht. We kennen de merrie door en door en hebben heel wat uurtjes met haar doorgebracht. Vele uren in de manegebak en ook vele uren tijdens onderzoek door de veearts. De merrie wil namelijk niet drachtig worden en omdat dit het hoofddoel was, proberen we haar nu te verkopen als rijpaard. We hebben er alle vertrouwen in dat de merrie goed terechtkomt omdat het een mooi en fijn paard is.

Op een mooie zondagochtend stopt er een auto voor de deur en een moeder met dochter stappen uit. Ze zien er beiden uit alsof ze uit een paardenkleding-catalogus komen lopen. Hun laarzen glimmen als spiegels en ze zijn nog nèt niet vergeten de prijskaartjes van hun nieuwe rijbroeken af te knippen.

Onze merrie wordt van stal gehaald en uitgebreid bekeken en na het kennismakingsrondje nummer 1 volgt dan de proefrit. Dochterlief stapt op de merrie en moeder vertelt nog even trots hoe druk haar dochter het heeft met het inrijden van jonge hengsten op de manege. Ze is net aan de overkant van de bak als de merrie zich ineens omdraait en in een rotgang heftig bokkend terug galoppeert. Als bij een professioneel rodeopaard wordt het meisje huizenhoog de lucht in gelanceerd en belandde even later keurig op haar spiksplinternieuw beklede achterwerk. Meisje begint te huilen en ik ren de merrie snel tegemoet. Net zo snel als de explosie uitbarstte, even zo snel is de merrie weer gekalmeerd en staat ze hijgend met haar hoofd tegen mijn lijf. Moeder komt nu naar me toe om me ernstig te spreken. Gedachten schieten door me heen maar ik kan geen woorden vinden om een zinnige verklaring te geven.

Drie weken later is onze merrie verkocht aan een stewardess die haar supersonische baan wil compenseren met wat meer aardse binding. Het is liefde op het eerste gezicht en nog voor we ons kunnen bedenken, is de merrie verkocht. Een

lege stal is alles wat overblijft, vele goede herinneringen en slechts één vervelend, onverklaarbaar moment.

Eind goed al goed. Denk ik. Niet dus, want een jaar later verneem ik via via dat de betreffende merrie is doorverkocht en de nieuwe eigenaar grote problemen heeft met haar. De merrie wil niet vaststaan, is vervelend op stal en heeft bokken tot haar specialiteit gemaakt.

“Zouden ze het echt over Princess hebben gehad?” vraagt mijn man een paar dagen later. Ik blijf hem een definitief antwoord verschuldigd. Vast niet. Er zijn wel duizenden merries te vinden van hetzelfde ras, dezelfde kleur en dezelfde naam. Ook kan ik het niet geloven want ik had nog geen half jaar geleden een kaartje van de stewardess gekregen waarin zij schreef hoe blij zij was met haar aardling. Bijgesloten foto's spraken voor zich. En je moet wel hele gekke dingen doen wil je in zo'n korte tijd een paard verprutsen.

Maar ik twijfel. Misschien had ik indertijd de boksessie toch wat serieuzer moeten nemen en niet de schuld moeten leggen bij de matige rijkunstige kwaliteiten van het meisje. En heb ik mijn lieve merrie dus helemaal verkeerd beoordeeld.

Gelukkig wordt mijn twijfel niet bevestigd door de nog steeds gelukkige stewardess. Toch blijkt echter maar weer: niets is zo moeilijk als de psyche van een paard doorgronden en ook de zelfverzekerde paardenvrouw kan wel eens flink aan het twijfelen worden gebracht.

Toch???

Zwart Spook

“*Mammáá, mammáá* ”, roept m’n zoontje terwijl hij komt aanrennen naar de stallen waar ik aan het werk ben. “*Een spook, een spook, een zwart spook*”, roept hij. Achter hem komt iemand aanlopen...

Het is ons buurmeisje die “Neo-Gothic” is geworden. Ze heeft een wijde, zwarte, lange jurk aan die tot de grond reikt, met vlinderachtige mouwen die haar hele armen bedekken en lang zwart haar dat aan weerszijden over haar schouder hangt. Haar spierwitte gezichtje zit vol ijzer: ringetjes in haar neus, ringetjes in haar wenkbrauwen, aan haar lip en waarschijnlijk ook op plaatsen waar je liever niet aan wilt denken.

"Nee, joh, het is Lisanne", zeg ik tegen m’n zoon. *"Lisanne komt even helpen met de paarden"*.

‘*Lisanne?*’, antwoordt hij met grote verbaasde ogen.

Ik moet ineens denken aan een artikel dat ik een tijdje geleden las over een privé-stal eigenaar die zijn pensionklanten een contract liet ondertekenen met daarin kledingvoorschriften. Deze man had grote moeite met moderne uitingen van afwijkende kleding en zag liever keurig geklede mensen op zijn erf rondlopen die zelfs niet mochten overdrijven met sieraden en make-up. Zijn reglement was enigszins extreem, maar goed, hij kon die eisen stellen en de mensen hadden zelf de keuze of ze zich bij deze pensionstal thuis voelden of niet. Maar hoe zou hij reageren als zijn geliefde dochter op een dag zou thuiskomen met tatoeages en neusringen?

Het uiterlijk van mensen is belangrijk. Zelfs in de paardenwereld herkent men elkaar op afstand aan kleding en accessoires.

- Glimmende hoge laarzen, witte blouse en hoed? – Dressuur!

- Spijkerbroek, laarzen, ruitjesoverhemd en cowboyhoed?– Makkie: de Westernsport!
- Spierwitte jeans en spierwit overhemd met rode stropdas? – dit is een voorbrenger op de keuringen.
- En nu een moeilijkere, voor een buitenstaander: T-shirt, trainingsbroek en trimschoenen? Endurance!

Ik bedoel maar: eenieder is gelukkig vrij om te kiezen voor zijn of haar eigen wijze van kleden en kiest vaak datgene waar hij of zij zich het prettigst in voelt. Door die nuances in kleding laten we zien dat we bij een bepaalde groep horen. Iedere groep of sport heeft zijn eigen uniform, traditioneel of juist zeer modern.

Waar liggen de grenzen? Hoe zou ik reageren als een islamitisch meisje met een hoofddoek – of erger een Niqaab – bij me kwam vragen om stalhulp te worden? Dat zet me wel aan het denken. Ik ben, hoop ik, een ruimdenkend mens, maar ik moet toegeven dat grenzen trekken toch niet eenvoudig is.

Gelukkig hebben de paarden geen besef van dit probleem. Zij oordelen totaal anders. Paarden oordelen namelijk helemaal niet. Ze houden van ons op basis van vertrouwen en herkennen ons aan geuren, onze stem en contouren. Niet meer en niet minder.

Ons Neo-Gothic buurmeisje neemt altijd snoepjes mee voor de paarden en ze heeft een hele lieve zachte stem. De paarden houden van haar. En ik trouwens ook.

De gevaarlijke steen

Tussen ons erf en een natuurgebied van Natuurmonumenten ligt een afstand van twee kilometer. We lopen regelmatig met de fjorden ernaar toe, als ze even 'vakantie' nodig hebben. Het natuurgebied is een stuk land met een riviertje dat er doorheen kronkelt, een heuvel met uitzicht, adembenemend mooi. De wandeling erheen is op zich al een groot genot, ware het niet dat, hoe vaak we dit stuk ook lopen, het iedere keer toch weer een groot avontuur is.

Vandaag nemen we een jonge ruïn mee. Hij mag even bijkomen van zijn eerste avonturen van de africhting. Het eerste stuk is natuurlijk al moeilijk voor het jonge dier. We lopen weg van het erf en een kakofonie van gehinnik trompettert ons afscheid. We lopen langs een fietspad en alle trekkers, groot vrachtverkeer en onwaarschijnlijk hoge combines passeren ons. De fjord geeft er weinig om. We lopen langs een weiland met schapen. Help, wat zijn dat voor een rare wollen balen. Niets aan de hand jongen. De meeste fjorden vinden het even raar, maar lopen dan rustig verder.

Nu komen we langs verschillende weilanden waar prachtige jonge kwpn'ers hun jeugd mogen doorbrengen. Die komen als gekken aan gegaloppeerd en rennen een flink stuk mee langs de omheining. Tja, dat laat de meeste koudbloedige fjorden toch echt niet onberoerd! Maar dat is allemaal peanuts vergeleken met wat gaat komen...

We naderen even later HET toppunt van angst. De staart van de fjord zal spoedig omhoog gaan, en waterige poep zal naar beneden tussen zijn benen lopen. Zijn neusvleugels zullen grote gaten vormen en een woest gebries zal zich door zijn longen een weg naar buiten blazen. Zijn ogen zullen zo groot worden dat de oogkassen er bijna uit lijken te knallen. Zijn hoofd zal zo hoog opgericht staan en zijn lichaam zal verstarren en ieder spierweefsel zal uitrekken tot het uiterst mogelijke. Zijn huid zal trillen en het zweet zal door iedere porie naar buiten barsten. We naderen namelijk de gevaarlijke STEEN!!

Deze steen is een overblijfsel van de ijstijden en ligt naast het fietspad. Dat is nog niet zo heel erg maar echt verschrikkelijk is dat er ook nog een glimmend koperen plaatje op is geschroefd met daarop een dankwoord van Natuurmonumenten voor de boomplantdag anno 2001. Het is echt weerzinwekkend! Extreem angstaanjagend. Een echte paarden nachtmerrie in zijn meest vreselijke vorm!

Iedere fjord, van ons 23-jarige oudje tot en met de afgespeende veulens, is als de dood voor de steen. Telkens weer, hoe vaak we er ook langslopen. Maar dan gebeurt het onwaarschijnlijke. De driejarige ruïn sloft mee aan de hand en ziet de steen niet. Ineens merk ik dat bij mij het angstzweet uitbreekt. Wat gebeurt hier, is dit stilte voor de storm? Gaan we straks weer met een briesende gek aan de hand in de bramenstruiken belanden? Ga ik weer buikschuivend in een rengalop hangend aan een stuk touw het natuurgebied benaderen, met mijn huid aan flarden en mij handen gestriemd van de snijdende touwen?

Ga ik straks weer blauw, gedeukt en gekneusd thuiskomen omdat een fjord weer eens boven op mij sprong. "*Hellup Mammaaa...*", maar nee hoor, de ruïn ziet niets.

Nu ben ik dus compleet de kluts kwijt. "*Kijk dan, sukkel! Is dit niet doodeng??*" Of zou bij mij, na al die keren de schrik, de angst er zo diep in zitten dat niet de paarden maar IKZELF 'angst therapie' nodig heb ?

De hoefsmid met losse handjes

De klep van de trailer gaat open en een tweejarige merrie stormt naar buiten. De merrie meet slechts 1.40 maar steekt torenhoog met haar hoofd boven de wereld uit en bekijkt vol interesse haar nieuwe, tijdelijke verblijfplaats. Ze is razend druk en blijft dat helaas na een paar dagen nog. Slik, slik, m'n vriendin had toch een iets ander beeld geschetst van deze logé met de woorden: "kuiken-mak" en vooral "super-braaf".

Geen problemen

"Hoe is ze bij de hoefsmid?", vraag ik haar een paar dagen later met trillende stem door de telefoon. "Kuiken-mak, geen enkel probleem", antwoordt mijn probleemloze vriendin die nergens een probleem in ziet. Nou, dát zullen we weten een paar dagen later...

Geen voorspel

Op een gure winterdag grijpt hoefsmid X onmiddellijk een voorbeen van de merrie en neemt haar in de houdgreep. Ik spreek de merrie geruststellend toe en vertel dat er nou eenmaal mannen zijn die liever meteen aan het serieuze werk beginnen zonder al te veel voorspel. De merrie schrikt van de directe benadering, neemt een sprong en zie zo, ze staat weer op haar eigen vier benen. Dat vindt hoefsmid X natuurlijk niet zo leuk. Hij geeft commentaar op haar drukke karakter en gaat vervolgens verder met zijn werk. Dat houdt in: een enorm gevecht breekt los en in een kwartier tijd maken we het volgende mee. Een briesend paard op het erf dat gerichte meppen uitdeelt jegens haar belager, rondvliegend gereedschap van de hoefsmid, een neuspraam die totaal geen effect heeft, een doodsbenauwde stagiaire van de hoefsmid die ongetwijfeld nu over een andere beroepskeuze nadenkt, stoom dat uit de oren van hoefsmid X komt, een flinke temperatuurstijging en een doodongelukkige paardenvrouw die er bovenuit schreeuwt dat hier ogenblikkelijk een eind aan moet komen. "Je bekijkt het maar, met je k*t-merrie", roept hoefsmid X mij nog na, terwijl hij een peut gas geeft en met zijn bus het erf afrijdt.

Daar sta ik dan met zweetdruppels op mijn voorhoofd en op bibberende benen met een merrie aan de hand die nog in een shock-toestand is. Wat is hier in godsnaam mis gegaan, denk ik ter plekke en vele dagen later nog steeds.

“Hoe was ze bij jou bij de hoefsmid?”, vraag ik wederom aan mijn vriendin met trillende stem door de telefoon. “Kuiken-mak, geen enkel probleem”, antwoordt mijn probleemloze vriendin die nergens een probleem in ziet.

De merrie gaat een paar weken later retour naar de stallen van mijn vriendin en is dus, goddank, mijn probleem niet meer.

Geen klant meer

Toch bel ik de hoefsmid af en zeg hem dat zijn diensten niet meer nodig zijn op ons erf. Ja, de merrie was jong, de merrie was vervelend en een tikkeltje agressief. Maar toch, hoefsmid X had haar wellicht met iets meer tact, geduld en liefde kunnen benaderen. We praten tenslotte over een – jonge - merrie. Geef ze een complimentje, een aai, een wortel, een knuffel en stel ze gerust. Alleen dan zijn ze bereid voor het echte werk en had hoefsmid X wellicht een probleemloze daad verricht.

Rectificatie: Een hoefsmid met losse handjes

Een advocaat, ene B. Moszko-nog-iets, hangt aan de lijn en eist rectificatie namens mijn hoefsmid die mijn eerdere column, te weten: "Een hoefsmid met losse handjes" als beledigend heeft ervaren, zowel voor hem persoonlijk als voor de hele beroepsgroep.

De verdediging

Ik schrik me rot maar ga onmiddellijk in de verdediging.

"Maar Meneer Moszko-nog-iets, U bent toch in 2013 door het Hof van Discipline uit uw ambt gezet na een reeks klachten over uw functioneren...?" vraag ik hem beleefd. Hij antwoordt dat dit een billijke vraag is maar wil hiër verder niet op ingaan, en vervolgens begint hij in chique maar onbegrijpelijke taalgebruik zijn cliënt te vertegenwoordigen als geen ander. Het komt hierop neer:

De aantijging

De hoefsmid heeft mij een ultimatum gesteld. Ik zal een mooie rectificatie moeten schrijven omdat ik hem, en al zijn collega's, in verlegenheid heb gebracht en zij dit niet verdienen...

Daar ben ik het grondig mee eens. Hoefsmiden zijn, behalve dan die ene waar de column over gaat, hele beste vakmensen en een goede relatie met hen is van groot belang voor de paardenmensen. *"Is dit zo goed, meneer Moszkowicz?"*, vraag ik beleefd. *"Nee"*, is zijn prompt antwoord. Ik zal het allemaal veel beter met goede voorbeelden moeten onderbouwen en mijn rectificatie openbaar moeten maken. Het acht-uur-journaal, of De Wereld Draait Door, hoeft nu ook weer niet... maar toch wel even graag wat meer respect jegens zijn klant en wel daarom.

Het pleidooi

Duidelijk. Mijn pleidooi begint hier:

Ik vind inderdaad dat hoefsmeden meer respect verdienen dan zij soms krijgen. Het is een zwaar vak en er wordt veel van hen geëist. Zij moeten problemen herkennen, ingrijpen bij spoedgevallen zoals hoefbevangenheid, een hoefzweer of een gewonde hoef en ook verstand en vakmanschap hebben in het bewerken en aanpassen van hoefijzers. Daarnaast is het van groot belang dat zij het goed kunnen vinden met het paard of de pony in kwestie. Een goed getraind paard zal braaf stilstaan bij een hoefsmid en een beetje meewerken, maar er zijn natuurlijk genoeg lomperikken die graag met hun volle gewicht tegen de hoefsmid gaan leunen, of tegenwerken en zelfs rake klappen uitdelen.

Een hoefsmid krijgt ook vaak met jonge paarden te maken. Hij heeft het mij vaak verteld. Dan reed hij met een hulp ergens heen en moest een complete kudde jonge hengsten bekappen die samen in een grote wei stonden. Nou, ga daar maar eens voor staan. Dan kun je zoveel liefde voor paarden hebben, als een manege vol penny-meisjes tesamen, maar je zal ook een plan moeten hebben.

Of als klant zulke dure paarden heeft staan dat er zelfs bewaking aanwezig is. Daar sta je dan je best te doen en je weet dat de paarden het aanstaande weekend een parcours moeten springen tijdens Jumping Monaco. Dan kun je je het echt niet permitteren om de paarden verkeerde schoenen aan te meten.

En onze fjorden dan. Natuurlijk keurig en braaf opgevoed, maar ook die zijn wel eens vervelend en bijten de hoefsmid in zijn billen als ie net gebogen staat, niet opschiet en zij hierdoor een kwartiertje grazen mislopen...

De schikking

“Is het zo dan goed, meneer Moszko-nog-iets?”, vraag ik beleefd. Bram strijkt over zijn hart. *“Mijn cliënt gaat hier wel mee akkoord, indien u deze verklaring nog even ondertekent en de daartoe aangewezen media hiervan op de hoogte zult stellen”*, antwoordt hij. Hij meldt er nog even bij dat ik voortaan moet oppassen met mijn columns... Jonge dame. Ik ben er nog goed vanaf gekomen, normaal gesproken ligt er voor smaad toch echt een hogere straf op de plank.

Welgemeende excuses:

"Beste hoefsmid, de column ging dus ècht niet over jou, maar gelukkig over één grote uitzondering die te weinig liefde voor zijn vak, mijn paarden en de mens in het algemeen had, denk ik. Ik hoop dat je snel weer komt want er staan hier hele brave fjorden te wachten die hoognodig bekapt moeten worden en beloven niet meer in jouw billen te zullen bijten."

Oproep tot staking

Ik heb een vraag die mij al jaren dwars zit en waarop ik nooit een fatsoenlijk antwoord heb kunnen vinden: waarom zijn paarden niet zindelijk?

Paarden en mensen bleken een goed team door de eeuwen heen en we hebben het paard ALLES kunnen leren. Het paard bleek met ons te kunnen jagen, op koeien of zelfs stieren (Olé !), over muren van twee meter hoog te springen, dansen op muziek, als transportmiddel te fungeren, lief voor kinderen, gehandicapten en beginners te zijn, langsrazend verkeer te accepteren etc etc... Hoe is het dan toch mogelijk dat een paard nooit heeft kunnen leren poepen op commando?

Oefening baart mest ?

Wekenlang heb ik geoefend. Ik heb zo'n fel gekleurde grote emmer gekocht en die in een hoek van de stal gezet. Geen smoesjes meer: ik heb de emmer niet gezien! Het formaat en de kleur waren duidelijk genoeg. Daar!!!! moet je mesten! En de kruiwagen in het weiland of paddocks. Exact op de juiste hoogte! Staart omhoog, even erover hangen, en wat is nu potverdorie het probleem?! Tig-duizend jaar na domesticatie en dat lukt ze niet eens! Waar tref ik de volgende morgen de gele lichtgevende emmer aan? Precies, over de staldeur heen, ergens rollend op het erf! En wat is er met de kruiwagen gebeurd? Na een nachtje pure zinloze vernielzucht is hij zorgvuldig en compleet gesloopt...

Wij paardenhouders, wij pikken het niet meer!

Ik roep jullie allen op mij bij te staan en een grootscheepse staking te organiseren. Overleg heeft geen zin meer. Ik heb al vaak genoeg een vergadering georganiseerd en mijn punten op tafel gelegd. Maar de paarden toonden geen enkel begrip voor het feit dat het voor alle paardenhouders een gigantische werktijdverkortung zou opleveren.

Nu, ik stel voor dat we allen een week de boel de boel laten. Laat de paarden maar eens met de knieën in hun eigen drek staan, de weilanden ernstig bevuilen, daar poepen waar ze toevallig ook staan te grazen. Stelletje viespeuken! Dan kunnen ze

lekker als zwijnen rollen in hun eigen stront en een uur in de wind stinken. Niets geen borstelen of hoeven uitkrabben. Eigen schuld dikke bult. Ze zullen na een week elkaar niet meer herkennen, hun drinkbakken niet meer kunnen vinden en er een dagtaak aan hebben nog een schoon plekje te vinden waar ze elkaar kunnen krabbelen.

Werktijdverkorting

En wij hebben ineens zeeën van tijd. Alle achterstallige klusjes kunnen gedaan worden of we gaan gewoon allerlei dingen doen die niets met dat rapaille te maken hebben. Winkelen, bioscoopjes pakken of op terrasjes hangen...

Speed evolutie

De paarden zullen ons bidden en smeken om nieuwe besprekingen te openen. Zij zullen ons verzekeren dat de komende generatie een tijdsprong in de evolutie zal doen. De veulens zullen bij geboorte zindelijk zijn!

Constructieve afspraak

Ik zal de onderhandelingen namens jullie als achterban afsluiten, na ondertekening op papier van beiden partijen en een aanvaard excuus van de paarden, vertegenwoordigd voor ieder ras, voor al die uren, uren, uren, uren werk die wij iedere dag maar weer besteden aan het opruimen van paardenmest!!

Een beetje te groot hoofd

Op een onverwacht moment belt een Duitse mevrouw die geïnteresseerd is in een jonge merrie. Ja, we hebben een driejarige merrie te koop. Morgen? *Scheisse*, denk ik, de merrie hebben we net voor een welverdiende vakantie, na eerste basis africhting, naar het grote natuurgebied gebracht.

Ik vertel het de mevrouw in andere bewoording en stel voor dat we morgen daar dan maar gaan kijken want het ontbreekt mij even de mogelijkheid haar op te halen en keurig gepoetst, geknipt en verzorgd op stal te hebben staan.

Betrouwbare afspraak

Op afgesproken tijdstip, pünktlich als altijd, staan meneer en mevrouw aus der Heimat met de auto te wachten bij het natuurgebied. Ik stel me voor en wijs naar de horizon. We zullen een stukje moeten wandelen, zeg ik, want ALTIJD als we de paarden nodig hebben staan ze ver weg. En ALTIJD als ik met de auto langsrijdt, staan ze vooraan bij het hek. De lolbroeken. Tijdens de wandeling vertel ik de mensen hoe lief, braaf en leuk de merrie is. En haar sterkste punt: haar ontzettend lieve hoofd! Ik ratel verder en word ineens onderbroken: "Das stimmt", zegt de mevrouw als we de merrie benaderen: "*Aber viel zu groß*".

Onbetrouwbare situatie

Nog geen uur later staat de merrie op stal en sta ik te bekomen van de schrik. Allemachtig, wat een hoofd! Van onder haar oogkas tot net iets boven haar neus, heeft de merrie een ontzettende bult zitten. Enorm. Waarschijnlijk een klap gehad van een ander paard. Gewoon een grote blauwe plek, een beetje ongelukkig getimed op haar ontzettend lieve hoofd.....

Onbetrouwbare diagnose

Een dag later is de zwelling nog niet gezakt en lijkt groter te worden. "Ze heeft gewoon een ontstoken kies" zegt een paarden-vriendin en voor de tweede keer schrik ik. Waarom kon ik dat zelf niet bedenken? Natuurlijk, een jong paard. Oorlog in die mond en een ontstoken kieswortel veroorzaakt natuurlijk de bult. Ik dacht toch echt aan een klap want ze eet verder normaal en heeft geen pijn. "Ja natuurlijk, dat dacht ik ook al", zeg ik (foei!) en bel de paardentandarts. Een dag later staat de vakkundige man de merrie te behandelen. Nee hoor, geen ontstoken kies. "*Waarom niet?*", vraag ik. "Ach mevrouw", zegt hij, "de merrie was al tegen

de stalmuren omhoog geklommen als ik naar haar hoofd had gewezen. zegt hij rustig en gaat door met vijlen en wolfskiesjes trekken. Waarom kon ik dat zelf niet bedenken, denk ik wederom.

Betrouwbare diagnose

"Geen zorgen, de boel breekt wel los, een onschuldige maar onver-klaarbare zwelling", zegt de veearts. (ps. geen droes!) Een dag later is het zover. Een orkaanuitbarsting is er niets bij. Pus, bloed en ander vies vocht vliegt in het rond en ik kan nog net bukken. Het stroomt eruit. We houden de boel schoon en zie: na een maand heeft de merrie haar ontzettend lieve hoofd weer terug.

Betrouwbare merrie !

Zal ik de Duitse mevrouw nog even bellen over de merrie mit ganz wieder liebe Kopf?



Help! Mijn paard is een kleptomaan

Heb je ooit een paard met kleptomanie gehad? Nou dan weet je wat dat betekent! Zo niet, dan bij volgt hieronder een uitleg. Het gaat hier dus over *dwangmatig stelen*. Ja, je hoort het goed. Onze merrie steelt alles wat los en vast zit, en weet je wat het ergste is? Ze schaamt zich er niet eens voor!

Kleptomanie: dat is echt een foute afwijking, of beter gezegd: afwijkend gedrag. De omschrijving is als volgt: *Kleptomanie is een stoornis in de impulsbeheersing, waarbij iemand de drang om te stelen niet kan weerstaan*. Vul hier voor 'iemand' een driejarige merrie in en je begrijpt het probleem.

Alles, maar dan ook alles, wat ze te pakken kan krijgen, steelt ze. Hierna wordt het vakkundig gesloopt of stiekem onder het zand getrapt. Ze staat namelijk 's nachts in een paddock en overdag in het weiland. We hebben haar al vaak genoeg gefilmd hoor, bewijsmateriaal is aanwezig!

Verveling lijkt vaak de meest waarschijnlijke verklaring. We zullen even door haar ogen naar de situatie kijken: de driejarige wil aan het werk, wil adrenaline door d'r lichaam voelen stromen en het liefst gaan backpacken in Australië. Na drie jaar heeft ze het wel gezien op ons erf.

"Bléhhh, niets an. Moedermerrie is lief hoor, maar haar liefde gaat alweer naar haar volgende kind... uhhh veulen. De andere paarden zijn saai en de eigenares is alleen maar streng. Pfff... reinheid, rust en regelmaat, roept ze steeds. Wat een tuthola!"

En dus? De merrie is stout, vraagt continue aandacht, ook al is het negatieve aandacht en ze gaat vooral over de grenzen. Dit betekent dus letterlijk: de houten omheining van de paddocks, het stroomdraad van de omheining. Alles pakt ze wat ze te pakken kan krijgen en hierna: onderzoeken, verbazen, vernielen, verstoppen en vooral de eigenares uitlachen die spullen loopt te zoeken.

"Had ze maar beter moeten opletten! Wie hangt er nu een jas over de omheining? Of het halster aan het hek? En haar man dan: al klussend laat ie alles rondslingeren. Meetlinten, gereedschap en laatst zelfs zijn knie-beschermers. Dat was lachen, joh! Cool speelgoed."

En nu? Wat gaan we doen? Nóg beter opletten? De driejarige aan het werk zetten, een ander paard erbij, veranderen van omgeving? Rust, reinheid en regelmaat vervangen door: adrenaline, aandacht geven en alles anders doen?

We zijn er nog niet helemaal uit. Laten we maar eens beginnen met een goed gesprek. Ik pak het halster, doe het halster om en wil met de driejarige uit de paddock halen voor een wandeling en ondertussen over het heikele onderwerp praten.

Maar waar is het halstertouw gebleven?

De driejarige merrie grijnst.

Zucht. Kleptomanie is toch echt wel een serieus dingetje.

Na een mooie dag volgt soms een moeilijke. En na een moeilijke dag moeten de paarden gewoon weer gevoerd worden. Buiten gaat het leven altijd verder.

Fokkersgeluk en fokkersverdriet
Liggen dicht naast elkaar.

DEEL IV – De andere kant van het verhaal

Niet iedere herinnering eindigt met een lach. Tussen alle humor door zijn er ook verhalen over twijfel, verdriet, ongeluk en afscheid. Juist die momenten laten zien hoeveel paarden voor ons kunnen betekenen.

- Fokkersgeluk en fokkersverdriet
- Nachtmerrie
- Dieren-apathie
- Trektocht over de Veluwe
- Kopstoot
- Help mijn paard is een kleptomaan!
- Gevloerd door een kruiwagen
- Jonge paarden, één arm
- Aufwiedersehen!
- De eeuwig groene weilanden

Fokkersgeluk en fokkersverdriet

Op de computer staat een foto van de merrie in volle galop met het galopperende veulen achter haar aan. De merrie houdt haar hoofd in de lucht en lijkt te roepen: hihááá, of zoiets, in ieder geval, een vreugdekreet. De mooiste momenten van het jaar. Een zonovergoten dag, een groene wei, een strak blauwe hemel, een trotse moeder en een mooi veulen. Alleen de fokster ontbreekt op dit plaatje, die staat natuurlijk achter het hek de ene na de andere foto te schieten.

Je denkt terug aan de nacht dat het veulen werd geboren: Drie uur 's nachts, ergens in april, het is donker buiten. Een doodgewone nacht, althans voor 99,9% van de mensheid, die nog heerlijk ligt te slapen. Voor jou echter niet. Je bent bij je merrie in de stal en na wat spannende momenten, is het veulentje geboren. Daar ligt het dan, nog nat en half in het vlies. Langzaam begint moeders bij te komen van de zware klus en het veulentje begint tot leven te komen. Maar jij hebt even gebruik kunnen maken van dit stille moment door onder de staart van het veulen te kijken. JA!!! Het is een merrietje!

De hele buurt komt langs op kraamvisite en voor het eerst in zeven jaar is er beschuit met ROZE muisjes. Je kunt je geluk niet op want dit veulen is het eerste merrietje dat op je erf is geboren. "Iris" heeft al vele broers, halfbroers, en neefjes op de wereld, maar zij is echt de absolute fokkersdroom! Bovendien is Iris uiteraard het allermooiste, liefste en intelligentste veulen dat er op de héle wereld is! Natuurlijk wordt dit door al het bezoek beaamd, zo'n gelukkige moeder, correctie: fokster, mag je natuurlijk niet tegen-spreken. Dit merrietje zal een gr te toekomst hebben, dat is zeker.

De foto is echter het enige dat nog rest van het veulen. Het fokkersgeluk was van korte duur. Op een regenachtige avond, hoe kan het ook anders, ergens in juli,

kwam het veulen ten val en denderde moeder over haar heen, omdat ze niet op tijd een sprong zijwaarts kon maken. Het veulen krabbelde overeind en je zag in één seconde wat een afschuwelijk drama zich had voltrokken. Het veulen had een achterbeen gebroken en strompelde nog een paar passen achter moeders aan. Het gebeurde zoals in een akelige film, de daaropvolgende momenten speelden zich in vertraagd tempo af. Je rende eerst naar de merrie, nam haar aan een halstertouw en bond haar vast. Daarna naar de telefoon, je schreeuwde tegen de veearts dat hij onmiddellijk moest komen en goddank herkende hij je stem, want je naam en adres vergat je door te geven. Daar stond je dan in de regen met moeders naast je en het veulen tegen je aan hangend. Manlief kwam je een jas brengen en ook in zijn ogen stonden dikke tranen. Hij verdween van het toneel met de kinderen omdat deze voor zoiets beter beschermd konden worden. Langzaam gleed het veulen weg in een roes tot de veearts kwam en haar ter plaatse euthanaseerde.

De daaropvolgende dagen waren dagen die je je ergste vijand nog niet zou toewensen. Allerlei logistieke problemen van het kadaver: de eerste nacht bij moeders in stal, daarna verslepen naar de weg, een gestreste merrie met een overschot aan melk, je kinderen een voorzichtige uitleg geven en een kadaverdienst die telefonisch praktisch onbereikbaar is. Dat alles gaf je weinig ruimte voor het verdriet. Fokkersverdriet, groot verdriet. Het ene moment zoveel leven in de wei, het volgende moment alles weg. Op moeilijke momenten kijk je naar de foto en houdt de gedachte je op het been dat het veulen in ieder geval drie heel mooie maanden heeft gehad. Drie mooie, lange zomermaanden.

De merrie is weer drachtig en zal straks weer een veulentje naast haar hebben lopen.

Ik ben stellig van mening dat paardenmensen veel gelukkige momenten in hun leven kennen. Paardenmensen moeten echter ook veel leren incasseren. Leven en dood, het hoort erbij als je paarden houdt en als je van paarden houdt.



Dieren-apathie

Ik zocht naar het woord voor een mens die niet van dieren houdt. Bestaat dat wel? Ik heb er namelijk een paar in mijn omgeving en ik probeer al jaren aan te tonen dat er iets aan hun mankeert. Ik denk dat er iets in hun hersens ontbreekt. Een stofje of zo.

Herkennen jullie dit? Ik zal geen namen noemen maar één ken ik van nabij. Op een bijzondere dag van het jaar, is het weer eens een vreemde en onaangename ervaring.

Ik sta met die betreffende persoon bij het hek van het weiland en laat met trots een pasgeboren veulentje zien. Een geel hoopje nieuw leven ligt naast zijn moeder en slaapt, de flankjes gaan rustig op en neer. De vacht ziet er warm en wollig uit met kleine, lieve krulletjes. Er straalt zoveel rust en tevredenheid uit dat je vanzelf een warm gevoel krijgt. Het veulentje wordt wakker en doet zijn hoofdje omhoog. “Ahhh, wat schattig”, zeg je en nog voor je “snoezig”, “doddig” en “zóóoo lief” kunt uitspreken, maakt het veulentje een geluidje waardoor je helemaal smelt. Hij probeert op te staan maar dit lukt amper met die veel te lange benen. Hij wiebelt heen en weer en pas na een paar pogingen lukt het. Klungelig staat hij een beetje te wiebelen en geeft een klein zuchtje, waarna hij op zoek gaat naar iets dat onder moeders buik hangt: een tankstation vol met warme melk. Een hoop gezocht want hij heeft de klok horen luiden maar hij weet nog niet precies waar de tepel hangt... Enfin, het lukt en even later zien we dikke druppels melk langs zijn mondje lopen, want hij knoeit nogal. En maakt slurpgeluiden van heb ik jou daar.

“Lief hè”, zeg ik nogmaals. Maar dan besef ik ineens dat die persoon naast mij nog geen woord heeft gezegd. Zij staat daar maar, kijkt naar het veulen en af en toe naar de merrie; haar gezicht vertoont geen enkel gevoel, helemaal niets. Misschien is ze bang voor moeders die haar in de gaten houdt? Nee dat ook niet, ze staat veel te dichtbij en toont ook geen sprankje angst. Ze vertoont gewoon helemaal niets. Nul. Nada. Noppes.

Zulke mensen dus. En of het nu om een pasgeboren veulentje gaat (dat toch echt bij het merendeel van de mensen, ook niet-paardenmensen, dus op zijn minst sympathieke gevoelens opwekt) of jonge caviaatjes of onze hond die zo'n ontzettend leuke puppy was..... deze mensen kunnen er niet warm of koud van worden.

Ik persoonlijk begrijp er weinig van, maar ik weet zeker dat er een woord voor bestaat. Wat was dat ook alweer? Geen gevoelens voor dieren hebben, dieren niet zien als sociale wezens, vrienden, geen enkele vriendschappelijke relatie hebben met dieren in het algemeen, of zeg maar: ongevoelig of stoïcijns zijn ten opzichte van dieren. Dieren-apathie?

Ik ga hier even verder induiken om een verklaring te vinden, want ik begrijp het gewoon niet....

Nachtmerrie

Eens had ik een nachtmerrie. Een grote, gitzwarte merrie met een door en door slecht karakter. Ze was een merrie die je je ergste vijand nog niet zou toewensen. Een zeer effectief medicijn om menig paardenvriend voorgoed van het paardenvirus te genezen.

Ze liep permanent in onze wei want stalling was niet mogelijk. Haar in een stal zetten was zoiets als een claustrofobisch persoon in een lift opsluiten. In de wei kon ze vrij rondlopen en we hadden inmiddels een aardige trukendoos om haar te pakken. We liepen dan de wei in met twee longes aan elkaar geknoopt. Eenmaal in de hoek gedreven konden we het stukje touw pakken dat permanent aan haar halster hing. Indien de auto van de veearts of hoefsmid al vóór de afgesproken tijd was gearriveerd, konden we het vergeten. Ze sprong over de longe heen, keerde zich naar ons toe en stormde op mij af om mij de wei uit te jagen. Zijzelf kwam zelden nog de wei uit, vervoeren per trailer was geen optie meer omdat ze tot tweemaal toe de achterklep uit de trailer had geslagen.

Sedatie was soms een methode. Emmertje biks, spuit er doorheen en eventjes wachten. Dan was ze mak genoeg om benaderd te worden. Maar ook dat hielp niet altijd. Eens had ik haar twee spuiten gegeven, genoeg om een olifant een dikke roes te bezorgen, maar ze bleef wakker genoeg om telkens op de vlucht te slaan wanneer ze een tweebeinig wezen op haar af zag komen.

En toch hield ik van deze merrie. Althans, minstens één dag per jaar wanneer ze beviel van een prachtig mooi veulen. Het was namelijk een uitstekende fokmerrie met papieren die menig fokker het liefst zou willen inlijsten en boven zijn bed hangen. Ze was er ook zo een die ALTIJD een mooi veulen kreeg, of ze nu gedekt was door een tophengst of een ezel.

En gek genoeg waren de veulens zachtaardig van karakter. Ze leerden wel de eerste weken van moederlief dat de mensheid te allen tijde verafschuwd diende te worden, maar na verloop van tijd overwon de nieuwsgierigheid en kwamen de veulens spontaan naar ons toe. In een mum van tijd waren we dikke vrienden en keek moeder op gepaste afstand argwanend toe.

De merrie was duidelijk een schoolvoorbeeld van een getraumatiseerd paard. We hebben haar nooit als patiënt aangeboden bij een paardenfluisteraar. Het kwam er gewoon niet van en eigenlijk wilden we niet weten wat deze merrie ooit was aangedaan om de mens zo diep tot in haar hoeven te haten.

Inmiddels is de merrie niet meer. Vaak denk ik nog aan haar want deze merrie was een uitstekende leerschool. Geen betere leerschool dan een harde leerschool en in de omgang met zo'n moeilijk paard leer je meer dan van een mens-vriendelijke versie.

Maar héél soms heb ik ineens weer een nachtmerrie over een kwaadaardig, duivels paard dat de klep uit de trailer slaat of de wei uitspringt en achter me aankomt...



Trektocht over de Veluwe

Een gehuurde veewagen zette ons af bij Voorthuizen en daar gingen we. Vier meiden met drie paarden en één pony. We zouden zeven dagen lang een zelf uitgestippelde route gaan rijden over de Veluwe.

Vanaf het allereerste moment nam Undra, de IJslandse pony, de leiding en bleef dat vervolgens de hele week doen. Undra was in haar element. Onze drie grotere paarden accepteerden haar leiderschap en volgden haar zonder protest. Ondanks de voorbereiding qua training op deze tocht, viel het namelijk toch niet mee voor onze paarden. Zij waren gewend om rondjes in de manegebak te lopen of hooguit een uurtje per dag het bos in te gaan.

Eind van de dag zetten we de paarden in de wei bij boeren in de buurt van de campings. Zelf overnachten we in trekkers-blokhutten op die campings en sliepen als ossen. Het viel namelijk voor ons ook niet mee. Als je normaal een uurtje per dag paardrijden, is zo'n zevendaagse tocht geen kattepis. Onze hoofdkussens verplaatsen zich al snel van de bagage achterop, richting "boven-op" ons zadel. We kregen blauwe billen en heel veel spierpijn. Eén van ons moest na dag drie met hulp van twee sterke kerels, van het paard getild worden.

De stralende zon verdween achter de wolken en we kregen ook nog eens te maken met twee dagen zware regen. Onze waterdichte jassen maakten hun belofte niet waar en we spoelden al snel van onze paarden. Al zwemmend over de ruitersporen bereikten we de camping voor die nacht maar het kampvuurtje konden we vergeten. Er restte ons niets anders dan een "warme maaltijd" in de plaatselijke snackbar.

Maar wat hadden we een lol. Met dertig kilometer per dag voel-den we ons heuse survivals-specialisten en 's avonds voor het kampvuur verbeeldden we ons cowgirls op de prairie te zijn.

De paarden veranderden in flinke knullen en meiden. Na drie dagen klungelen liepen ze zonder angst over de schapenroosters heen. Ze dronken uit vennetjes en stonden zomaar helemaal los op ons te wachten bij de zoveelste sanitaire stop. Voor Undra was dit rondje Veluwe slechts een ommetje. Na vijf dagen leek ze ons treurig aan te kijken en te willen zeggen: “Gaan we nu al naar huis?”

Ons gevoel voor tijd en afstand was in vijf dagen behoorlijk veranderd. Vooral toen één van ons zei: “Tjee héé, en dan te beseffen dat we met de auto binnen een uur thuis zijn.” Dat was een vreemde gewaarwording. En helaas waarheid, de veewagen kwam ons weer ophalen en binnen een uur waren we weer thuis. Na een paar dagen hadden we de draad weer opgepakt van ons stadse bestaan.

Nu, jaren later, denk ik nog vaak aan deze tocht. In gedachte zwerf ik dan op een dapper paard over de uitgestrekte Veluwe. Ik denk aan de oneindig lange bospaden en de prachtige horizon over de heidevelden. Het campingvuurtje en de blokhut. Dàt was pas het echte leven.

Kopstoot

Ik word wakker en bevind mij in het ziekenhuis. Ik lig op een zaal met allemaal mensen die voor pampus liggen. Een grote man ligt naast mij en kijkt mij bezorgd aan. "Zo..., ook *flinke klappen gehad...*?" vraagt hij bezorgd. "Ja", zeg ik, "*een kopstoot en meteen knock-out*". "Zwaargewicht categorie?", vraagt de man die blijkbaar een bokser is. "Ja zeker", zeg ik. Meer kan ik mij niet herinneren van de conversatie, morfine doet gekke dingen met je geheugen.

Met paarden omgaan kan gevaarlijk zijn. Paarden kunnen trappen en bijten. Dat weet iedereen. Een trap van een paard kan gevaarlijk zijn. Daar zit een kracht achter van heb ik jou daar. Daarom heb ik gelukkig altijd geleerd: nooit een paard laten schrikken als je achterlangs loopt, en het liefst die achterkant helemaal vermijden.

En bijten? Ja, dat kan ook. Ik heb weleens een beet gehad. De huisarts dacht dat ik had gevochten met een grizzlybeer, zo lelijk zag mijn linkerbil eruit. Paardentanden kunnen gemeen snijden en die tanden zijn dan ook nog steeds te zien (in Eva's kostuum).

Maar waar je dus bijna nooit voor wordt gewaarschuwd zijn kopstoten! Een kopstoot is een stoot van het hoofd van een paard tegen jouw eigen hoofd. Een oneerlijke strijd, want die ga je zeker weten verliezen!

Ik heb weleens een vriendin knock-out zien gaan. Het paard stond te klungelen tijdens het poetsen, kwam met zijn hoofd onder het touw terecht, probeerde zich los te trekken, het touw sneed in zijn nek en hij raakte in paniek. Dat grote hoofd ging heen en weer en terwijl mijn vriendin hem probeerde los te krijgen, zwiepte zijn hoofd naar rechts en zag ik mijn vriendin in een flinke boog omhoog vliegen en minstens vijf meter verderop neerkomen. Gestrekt lag ze, en hoe.

En onze buurman dan? Die kreeg een kopstoot toen een merrie geen zin had in haar halster. Kléts, kébammm en daar ging dat grote hoofd tegen zijn

onderhoofd. Kaak gebroken, tanden eruit, oog kapot en héél veel bloed.
Hij heeft de stoute merrie nog steeds, en vele littekens ook...

De bokser naast mij weet inmiddels dat de dader een paard was. Hij is 'impressed'.
Een kopstoot van een paard kan zware schade opleveren.
Mag dat eens een keer vermeld worden in de boeken, tijdschriften of op de digitale wereld?

Zoiets:

*"Het liefste paard ter wereld kan je bewust of per ongeluk een kopstoot geven.
Probeer dit te aller tijde te ontwijken of voorkomen.*

*Houd er rekening mee dat een kopstoot flinke schade kan opleveren voor
degene die hem ontvangt.*

Onderschat het paardenhoofd nooit.

*Er zit veel liefde in,
maar ook veel onderschatte kracht...."*

Gevloerd door een kruiwagen

De avonden worden langer want het is steeds vroeger donker. En dus moet ik in het pikkedonker naar buiten om het laatste rondje ‘dieren doen’. De katten krijgen eten, de hond moet nog even plassen en de paarden krijgen hun laatste rondje hooi.

Maar deze avond gaat het goed mis...

Met de kruiwagen en een koplamp loop ik niet veel later langs de paddocks. Ondanks mijn lichtbron op mijn hoofd, blijft het donker en moet ik lachen om alle reflecterende oogjes die ik zie. De katten die meelopen, de paarden die spoken in het donker lijken en de hond die me eeuwig en trouw overal volgt.

Ik heb haast en concentreer me op mijn werk. Met één hand heb ik een schep met biks in mijn handen, met de andere hand bestuur ik de tweewiel-kruiwagen. Deze kruiwagen kun je met één hand besturen, wel zo handig. Niet dat hooi nu zo zwaar is, maar het loopt gemakkelijker.

In mijn haast (waarom weet ik overigens niet) knal ik tegen iets aan met het rechtersporwiel. De kruiwagen staat ineens vast en ik val naar voren. En omdat ik één handvat van de kruiwagen vol in mijn buik krijg, wankel ik, en val ik zijwaarts dwars door de stroom-omheining heen in een paddock. Ik zie de schep met biks nog een eind door de lucht vliegen, waarna de biks als regen over mij heen valt. Daarna is het donker.

Hoe lang heb ik daar gelegen?

Vast niet zo lang want de biks was waarschijnlijk zo op en onze oude merrie wil haar hooi. Ze checkt nog even mijn jaszakken maar als ook daar niets in zit, is het tijd om mij wakker te maken. *Alleé vrouwmens, je kan daar wel lekker blijven liggen, maar ik heb honger en wil mijn hooi.*

Ik word wakker van gesnuffel in mijn gezicht. Ik kijk ineens in twee grote zwarte tunnels. Twee? Je ziet er toch altijd maar één als je dood gaat? Zodra mijn hersens weer beginnen te werken besef ik dat het de neusgaten van de oude merrie zijn. Weer die lippen over mijn gezicht, en dat voelt niet bepaald als wakker worden gekust door een prins. Maar hard en ruw als een peeling van het hoogste reinigingsniveau.

Terug op aarde

Ik ben weer bij positieven, niet gewond en kan er wel om lachen. Al kreunend maak ik het werk af, nadat ik op de tast eerst mijn koplamp moet zien terug te vinden. De hond zit braaf te wachten, ik ben wel een beetje teleurgesteld in hem want ik zag in hem altijd mijn grote redder in nood. Maar ja, hij mag de paddock niet in en hij is niet bepaald kapot van stroomdraad.

Koffie?

Even later ben ik binnen. *Waar bleef jij zo lang*, vraagt mijn man?

Oh, ik ben gevloerd door een kruiwagen, lag even buiten westen in de paddock en zag twee zwarte tunnels.

Aha, zegt hij. *Natuurlijk. Wil je koffie?* Ja doe maar, zeg ik want ik kan best begrijpen dat dit allemaal nogal overdreven klinkt.

Jonge paarden, één arm

Het overkomt de beste paardenmensen. Ineens heb je een ongeluk(je) gehad en loop je met krukken of met je arm in een mitella. Stom, stom, stom. En vooral: wat nu? The show must go on, de paarden moeten eten, de stallen of paddocks worden uitgemest en sommige paarden moeten in training blijven.

Hulp vragen? Goed plan, maar buurvrouw is op vakantie en het personeelstekort van tegenwoordig maakt het ook niet makkelijker.
Dan maar roeien met de riemen die je hebt...

Eén arm

Mijn rechterarm doet het dus tijdelijk niet meer. Het ongelukje was zo stom dat ik het maar liever niet vertel. Het was geen val na een spectaculaire bergbeklimming ofzo, eerder zoiets als struikelen over een boomwortel tijdens een ontspannen wandeling in het bos.

Maar nu dus een arm die blauw ziet, pijn doet en even rust nodig heeft.

De paarden zijn in dit geval een paar fjorden die aan dag-begrazing doen. In de ochtend de wei in, eind van de dag terug naar de stallen of de paddocks. Niets aan het handje, zou je zeggen, maar alles met één arm doen, valt toch niet mee. Vooral niet als je met jonge paarden te maken hebt, die graag hun grenzen opzoeken en liever zelf op pad gaan.

Uitmesten met links

Heb je weleens gedacht hoe een kruiwagen niet echt meewerkt als je met een volle lading naar de mestplaat probeert te rijden? De mestballen met je andere arm uit de paddocks of stallen halen, is best te doen, maar daarna wordt het toch echt een vraagteken hoe je dit probleem oplost.

Geklungel op hoog niveau

Een paar dagen is het een geklungel van jewelste en kost alles ineens zeeën van tijd.

Maar de mens is vindingrijk en een paar dagen later mest ik met groot gemak de paddocks uit met een bolderkar, voer ik de paarden met mijn linkerarm en lopen de jongelingen super braaf met zijn tweeën tegelijk mee met hun mens met één arm.

Super braaf!

Zouden paarden soms je euvel of probleem aanvoelen? Ik kan het haast niet geloven. Ze zijn braver dan ooit en proberen het mij zelfs gemakkelijker te maken door perfect mee te werken.

Paardenmensen kennen vast dit gevoel: paarden voelen je gemoedstoestand en lijken er rekening mee te houden.

Mijn rechterarm werkt inmiddels weer en de jongelingen stoeien er weer lekker op los. Ik vergeef het ze even een tijdje. Als ze op mijn voeten gaan staan, als ze schrikken en in mijn nek springen en als ze quasi per ongeluk alles omstoten of pakken wat je op hun weg van de wei naar de stallen tegen komen.

Respect!

En wat heb ik weer eens meer respect gekregen voor mensen die met een handicap door het leven gaan. Mijn paarden ook, dat weet ik zeker.

Hopeloze hiërarchie

Op een avond doe ik met een groepje ouders oefeningen in een sportzaaltje van de lagere school om te leren wat de cursus ‘Weerbaarheid’ voor onze kinderen betekent.

De cursus is bedoeld om de kinderen voor te bereiden op het Voortgezet Onderwijs. Een beetje weerbaar worden kan geen kwaad. Straks zijn ze “brugpiepers” en dat zullen ze weten...

Staan als een boom

Wij leren deze avond ons territorium af te bakenen en duidelijk aan te geven waar onze persoonlijke grenzen liggen. We leren dat we ‘goed geworteld’ moeten staan, als een grote boom, zodat een ander ons niet omver loopt. En indien het er toch op aan komt, leren we klappen te ontwijken of mogelijk zelfs welgemikt uit te delen. Hopend dat mijn kinderen het gaan overleven en er leuke jeugdherinneringen aan overhouden, dwalen mijn zorgen af richting een jong fjordenpaard...

Lulletje rozewater

Er loopt namelijk een kleine kudde in het natuurgebied, waarvan er één het sulletje is. Tot twee keer toe kwam hij al naar huis gegaloppeerd, nadat hij vermoedelijk door de rest uit het weiland was gejaagd. Het jonge paard laat zich altijd door de bully's in een hoekje trappen en durft niet in de buurt van het voer te komen. Als de anderen uiteindelijk klaar zijn, loopt hij quasi onopvallend in de richting van het voer om de restanten op te eten. Tot hij wederom wordt weggejaagd, want de anderen liggen net lekker uit te buiken naast de voerbakken en wensen niet gestoord te worden. Tja, sociaal gedrag is niet altijd een natuurlijk gegeven, ook niet voor kuddedieren.

Peptalk

Ik spreek hem de volgende dag op menselijke wijze toe. *“Luister,” zeg ik, “allereerst moet je je grenzen gaan bepalen.” Laat een ander deze respecteren. Als een andere fjordy te dichtbij komt, maak het hem duidelijk. En ga voortaan als een stevige boom midden in de kudde staan, laat je niet weggagen of omver lopen. Let maar op, de anderen zullen onmiddellijk respect voor je krijgen en je voortaan mee laten eten uit de voerbakken.”*

Waarschijnlijk heeft hij er niets van begrepen. Maar gelukkig vonden we nog een ander sulletje. Samen kunnen ze zich redden tussen de dominante jaargenoten. Ik zal voorlopig deze zomer maar met twee grote voerbakken langsgaan en de sulletjes apart te voeren. Hun plaats binnen de rangorde is bepaald en geen cursus weerbaarheid zal daar iets aan veranderen. Hun enige hoop is dat er ooit een andere fjord komt, die nóg docielier is en waar zij zich vervolgens weer op kunnen afreageren.

Het leven is hard.

Nerd zijn = cool !

Maar één troost voor mijn kinderen, straks op de grote school, indien ze geen stoere kerels of koninginnetjes worden: Sulletjes zijn tegenwoordig cool! Zet gewoon je bril op, trek je tijdloze no-name-kleding aan en geef open toe dat je wiskunde leuk vindt. Wie weet schuilt er een top-nerd of professor in je!

En voor de sullige paarden-jaarlingen: wie weet worden jullie nog eens beroemde, mooie hengsten. Of geweldig leuke ruinen, waar menig *Penny*-meisje meteen voor valt!

Aufwiedersehen!

We hebben een jong paard verkocht en die zal spoedig worden opgehaald door de nieuwe eigenares. Daar gaan natuurlijk slapeloze nachten aan vooraf. Gaat ons paard een goede toekomst tegemoet? En iets urgenter: krijgen we haar wel de trailer wel in? Met veel liefde gaat dat vast wel lukken, toch?

Zondag héél vroeg in de ochtend

De nieuwe eigenares met vriendin arriveert in de vroege uurtjes van zondagmorgen. Wij zijn net wakker en hebben onze dagelijkse routine qua dieren voeren en verzorgen al een uurtje eerder gedaan dan normaal. Maar zij zijn zaterdagnacht al gaan rijden, ze komen namelijk van ver. Althans, een ritje van vier uur met de trailer is wat mij betreft geen kattepis.

De trailer

Gelukkig hebben ze zich goed voorbereid en wordt de klep van een keurige trailer opengedaan. Het ziet er veilig uit, er hangt een hooinet en aan alles is gedacht. Ook aan een camera die ze straks vanuit de auto 'connecten' en het paard continu in de gaten kunnen houden. Een prettig gevoel, want ZIEN wat een paard in de trailer doet, is toch prettiger dan een hoop kabaal horen en niet weten wat er gebeurt.

Met veel liefde de trailer in

En dan is het even later zo ver. Ons jonge paard loopt aan het halstertouw mee richting de trailer. Helaas hebben we niet kunnen oefenen en is dit echt de eerste keer dat ze een trailer van dichtbij ziet en er ook nog eens in moet. Vooraf is dit natuurlijk wel gemeld.

De zenuwen gieren mij in ieder geval al door mijn keel, maar dát laat ik natuurlijk niet merken en vooral niet aan het paard.

Vrouwen-power

We zijn met z'n vieren. Vier paardenvrouwen in hart en nieren. Op de achtergrond zijn eventueel nog twee mannen aanwezig die *'het paard er wel even inschuiven'* mocht het ons niet lukken. Sorry, sorry, een gender-generaliserende alinea, maar het zij zo...

De nieuwe eigenares en mijn dochter houden het paard vast en lopen voorop. Met

veel lieve woordjes en smikkels zijn we al tot de klep gekomen. Nu staat het paard ervoor en we nemen de tijd. Eén vrouw staat achter en ik zijwaarts. Ik til haar voetje op en zet de eerste op de klep. *Goed zo, goed zo, brave meid.* En dat in twee talen, het paard gaat tenslotte naar Duitsland.

Voetje voor voetje

En dan volgt voetje twee, vele lieve aansporende woordjes, smikkels en complimentjes. En dan voetje drie en vier en het wonder geschiedt: het jonge paard loopt de trailer in, en héél voorzichtig sluiten we de klep.

Auf Wiedersehen, lief dier!

De trailer rolt even later héél rustig het erf af en de grote reis zal beginnen. Vier en een half uur later krijgen we een telefoontje dat het paard in de wei staat en de reis voorspoedig is verlopen.

Intussen zijn wij alweer een halve dag verder en was er na het trailer-laden een leuk momentje. De mannen vroegen of het was gelukt. *Ohja, hoor, met veel liefde, geduld en lekkers!*

De eeuwig groene weilanden

Op de terugweg van een keuring zit ik achter in de auto. Mijn paardenvriendin en haar man zijn in een zwaar gesprek. Ik zit op de achterbank te staren naar de weilanden en de ondergaande zon. Met een half oor volg ik het gesprek.

“Naar de slacht”, dat kun je gewoon NIET schrijven, zegt zij. “Ach wat”, antwoord hij, “dat is toch gewoon zo?! Het zijn volwassen lezers hoor!”. “Ja maar, dan kun je toch wel wat vriendelijker woorden gebruiken?”, zegt mijn vriendin met steeds meer verontwaardiging. “Kom op zeg, dat paard wordt gewoon door de borsten gedraaid, niet meer, niet minder.” antwoordt haar man kordaat.

Het onderwerp is uiteraard triest. Een paard dat wordt “afgevoerd” is altijd akelig, wat de redenen ook mogen zijn. In dit geval betreft het een paard wiens been totaal kapot is gegaan en ongeneeslijk bleek te zijn. Na weken strijd kon het arme dier niet meer op zijn eigen benen staan en is dus uit zijn lijden verlost. Die betreffende mededeling werd zonder al te veel poespas gemeld in het verenigingsblad. “Het paard is naar de slacht gegaan”.

De vrouw geeft nu een serie beschrijvingen, waarmee dezelfde mededeling een totaal ander gevoel oproepen. Het paard is naar de eeuwig groene weilanden gegaan, het paard is geëuthanaseerd, we hebben het paard laten inslapen of het paard is niet meer onder ons. Of nog een paar: na een lange, moedige strijd heeft het paard ons verlaten. Ons geliefde paard rust in vrede. Zo had het ook gekund. De man vindt het allemaal onzin. “Het is geen mens”, zegt hij. Punt. “Wat vind jij, Marga?”, vraagt zij. Moeilijk, denk ik. Natuurlijk heeft de man in feite gelijk maar de meeste paardenmensen vinden nou eenmaal het woord “de slacht” weerzinwekkend, ook al is het de waarheid dat de meeste paarden op die manier hun leven zullen eindigen.

Een ieder, die weleens afscheid heeft moeten nemen van zijn of haar paard, weet dat er een groot verschil is tussen een paard laten inslapen (euthanaseren) en het paard naar de slacht brengen. Wat de (gedwongen) keuze ook is, in beide gevallen gaat het paard dus dood en zal de buitenwereld ervan op de hoogte worden gesteld.

Ik kijk uit het raam en zie de weilanden voorbij zoeven. Hier en daar een groepje paarden, rustig grazend in het half schemer. De zon verdwijnt achter de horizon en spoedig zal een warme zwoele zomernacht volgen. Ik denk dat ik toch voor “de eeuwig groene weilanden” ga ...

Objectiviteit is een mooie eigenschap.

Tot je verliefd wordt op een
paardenras.

Zo genieten wij al jaren van Fjorden.

Die robuuste Noorderlingen hebben
iets dat andere paarden niet of in
ieder geval minder hebben:

Humor !

Wie om zijn paard kan lachen, houdt
het lang vol.

DEEL V – Fjorden hebben humor

Wie denkt dat alleen mensen gevoel voor humor hebben, heeft waarschijnlijk nog nooit lang tussen fjorden geleefd. Ze zijn vriendelijk, slim, eigenwijs en beschikken over een bijna feilloos gevoel voor timing wanneer ze besluiten hun eigen plan te trekken. Deze hoofdstukken zijn een ode aan een ras dat ons al jaren dagelijks laat glimlachen.

- Beter later een fjord dan nooit een fjord
- Fjorden hebben humor
- Een lieve dekhengst
- Paardenbetoog in de IKEA
- Silver - onze superruin
- Stoofpotje Parelhoender
- Een jaarling is een naarling - not!
- Vesta, onze keurmerrie

Beter later een fjord dan nooit een fjord...

Tien jaar geleden verhuisden wij van de grote stad naar the middle of nowhere in het Noorden. Een oud boerderijtje, een erf en een stuk grond. Daar horen natuurlijk paarden bij en die waren snel gekocht.

Raszuivere arabieren met wapperende manen en staart, die dansten door het weiland! Korte tijd later kwamen de hete donders dansend de trailer af en bleven de eerste dagen dansen. Dat deden ze een paar weken later nog..... Bij álles. Er was geen situatie te bedenken die ze niet deed dansen, briesen en snuiven.

Dat viel dus vies tegen. Maar een sportief mens erkent zijn fouten en de arabieren vertrokken snel richting een nieuwe eigenaar, die wel wist waar ie aan begon. De Welsh Cobs bevolkten een paar maanden later ons erf en bleven dit de komende acht jaar doen. De merries kregen veulens en een klein-schalige fokkerij werd al snel gerealiseerd.

Maar de prachtige pony's in kwestie waren niet allen even gemakkelijk en dat is nog zachtjes uitgedrukt. De merries in kwestie waren mooi, bloedmooi, maar daar bleef het ook bij. Er op rijden was een onhaalbare zaak. Alleen een professionele stuntman of stuntvrouw had hier misschien nog een goedbetaalde uitdaging in gezien. In Engeland maakt men onderscheid tussen showpony's en gebruikspontys. Binnen dit ras was dit een gegeven en bij zo'n opmerking mag men zich wel eens flink achter de oren krabben.

Die oren werden pas jaren later stuk gekrabd. Het was geen langzame ontwikkeling maar een donderslag bij heldere hemel. Een vriendin kwam op een dag langs op haar fjord en de kinderen mochten er even opzitten. De fjord gaf geen kik en bleef roerloos staan en keek ons vol vertrouwen vanonder zijn dikke manen lok aan. Vervolgens werd hij vastgezet aan een strotouwtje en wij verdwenen naar binnen voor een kop koffie. Al die tijd stond hij daar en wachtte braaf tot zijn eigenares weer naar buiten kwam. Het strotouwtje werd losgeknoopt, de vriendin klom erop en zwaaide ons uit. Mijn mond hing open en bleef openhangen tot zij al ver achter de horizon waren verdwenen.

Mijn mooie raspaardjes stonden glimmend en in topconditie onder dekens op stal. Geen haar op mijn hoofd dat eraan dacht om met hen over het erf te wandelen, een kind op hun rug te zetten of hen vast te zetten aan een strotouwtje aan het hek. Zij waren waarschijnlijk met hek en al ook achter de horizon verdwenen. En dan hebben we het nog niet eens gehad over de slapeloze nachten die vooraf gingen aan trailer-vervoer, vee-arts bezoeken, hoefsmid-perikelen en vreemden die het waagden hun zomaar te willen aaïen. Bewégen en showen konden ze als de besten! Maar dan wel aan de hand van een professionele voorbrenger in een afgesloten binnenmanege.....

Om een lang verhaal enigszins kort te houden: na wat omzwervingen ging ik een tijd later op zoektocht en kwam ik thuis met een fjordenmerrie, die ik gekocht had bij een vriendelijke fokker. Een echte fjord op ons erf! De eerste maar zeker niet de laatste, want een paar anderen zouden in rap tempo volgen. Mijn omgeving moest even slikken: Hé, waar zijn de raspaardjes gebleven die dansten door de wei? Zie ik daar fjorden???? De echt denigrerende opmerkingen zal ik maar niet citeren.....

De moraal van dit verhaal: van slechts één ding heb ik maar spijt en dat is dat ik niet een jaartje of tien eerder begonnen ben met fjorden! Wat een zalige dieren. Wat een genot om als vrouw de paarden in iedere denkbare situatie alleen aan te kunnen en geen kopzorgen te hebben als de kinderen met vriendjes en vriendinnetjes op het erf spelen. Een voetbal vliegt langs de oren van een fjord, dat is geen enkel probleem. Normaal gesproken was deze sport strikt verboden op het erf want de paarden klommen tegen de stalmuren omhoog van angst.....

De hoefsmid hoef ik niet meer om te kopen om alsjeblieft de paarden te bekappen en de trailer wordt niet meer aan gort geslagen.

Sedalin-sputten hoef ik niet meer met grote hoeveelheden tegelijk in te kopen en bezoekers kunnen de fjorden in de wei bewonderen in plaats van achter een dubbel stalen hek. De kinderen staan op een keukenkruk de dekhengst te poetsen en knuffelen en beschouwen hem als een levende teddybeer. Vlin (de hengst) geniet van al die aandacht en is zó braaf dat ik in het begin regelmatig onder zijn buik keek of dit verhaal wel klopte.

Een paardenmens heeft soms even de tijd nodig om het juiste ras te vinden dat bij hem of haar past. Indien men een vriendelijk, sober paard zoekt dat een lust is voor het oog en balsem voor de ziel, dan raad ik mijn mede paardenmens aan: *koop een fjord en je wilt nooit meer iets anders....*

Fjorden hebben humor

Een wijze paardenvriendin gaf mij ooit een goede raad toen ik mijn eerste fjord kocht. “Fjorden hebben humor.”, zei ze. Ik had geen flauw idee wat ze bedoelde maar vond het wel een leuke stelling. Ik hou van mensen met humor. Lachen is tenslotte heel gezond en het leven ziet er vaak stukken beter uit als je mondhoeken niet hangen. Dus een paard met humor sprak mij ook wel aan!

Een heus feestje !

In vrij korte tijd werd haar stelling mij duidelijk. Het begon al toen ik de DVD-video zag van het Stamboek 50-jarige Jubileum, in 2005 in Hoenderloo. Welke vereniging schildert nou zijn paarden in zebrastrepen en giraffe vlekken? Vreemde zaak..... En dan de hengsten, de trots van ieder stamboek. Die gaan dus ook verkleed, of doen een kunstje! Geen goedgekeurde KWPN-hengst heb ik ooit door een brandende hoepel zien springen of stil zien staan met aan weerszijde een wipplank waar kinderen druk op heen en weer wippen..... Of met een grote kei op zijn bil geplakt en een verklede Asterix ernaast.

Daarnaast zag ik fjorden als roeiboot compleet met peddels eromheen, prehistorische fjorden, sprookjes-fjorden en een brandweer-fjord.....

Anders dan anders

Maar ook wat dichterbij huis kwam ik al spoedig achter het feit dat een fjord gewoon anders is.

Een bekend feit: zet een kind, een absolute beginner of geestelijk en/of lichamelijk gehandicapte op de rug van een fjord en de fjord zal voetje voor voetje zorgen dat de kostbare vracht op haar of zijn rug blijft. Poeslief zal de fjord stilstaan en eindeloos geduld hebben om uit te vinden waar nou eigenlijk die ruiter naar toe probeert te sturen...

Maar na die serieuze klus mag er natuurlijk even flink gebokt en uitgeraasd worden als er een ruiter op de rug klimt, die dit wel aankan! Hiii háaaa, eens kijken hoe deze "gevorderde" ruiter een mooie salto door de lucht kan maken. Menig fjord heeft deze eigenschap gewoon in de genen zitten. Super braaf en oer-stout tegelijk. De allerbesten!

Lief en stout

Zo ook mijn tweede merrie. Een beginner kon er mee de A27 op. Maar met een gevorderde ruiter was er geen land mee te bezeilen. 'De merrie heeft streken', zei een paarden collega tegen mij. 'welnee', zei ik. 'Ze heeft gewoon een beetje humor', verdedigde ik haar. Het is maar net hoe je het bekijkt. De merrie had in ieder geval intelligentie genoeg om haar werk als beginnerspony met alle liefde en voorzichtigheid van de wereld uit te voeren. Ze vergaf de beginner het geruk en gepluk aan de teugels en gestuiter op haar rug. Maar een gevorderde ruiter met zachte hand en een stabiele zit, daar had ze dus grondig de pest in.

Floris op een fjord

Jaren geleden reed ik op een manege waar ook zo'n fjord stond. Het was een hele bekende, oude jongen, want hij had meegespeeld in de televisieserie Floris. Onze echte, eigen nationale trots acteur wijlen Rutger Hauer reed op de fjord het avontuur tegemoet. Meneer de oude fjord was dus een bekendheid en iedere verse nieuwe ruiter wilde natuurlijk wel op deze fjord rijden. Wat een nieuweling echter niet wist, was dat bij IEDERE buitenrit de fjord het presteerde zijn ruiter eraf te bokken en dat halverwege een simpel galopje met de hele groep. Na het klusje ging hij dan een eindje verderop staan grazen en de ruiter kon er weer opklimmen

(om vervolgens na de buitenrit een rondje te moeten geven aan de bar...)

"Eens kijken of deze ruiter écht kan rijden..."

Ook tijdens de binnenlessen had de fjord een functie binnen de manege, want iedere ruiter die dácht te kunnen springen, kreeg pas echt dit certificaat als hij of zij deze fjord over een hindernis kon krijgen. En dat lukte maar weinigen! Hij galoppeerde altijd keurig op de hindernis aan. Totdat de ruiter een perfecte spring houding aannam, klaar voor een individuele luchtreis want de fjord deed een centimeter voor de hindernis zijn beroemde sliding-stop en de ruiter vloog alleen met een keurige salto over de hindernis heen.

Houdini is een fjord

Als laatste had hij nòg een typisch kenmerk. Afzadelen zowel qua hoofdstel, martingaal en zadel, kon meneer helemaal zelf alleen! Na de les lag, binnen een seconde tijd, zijn complete harnachement keurig op de grond naast meneer en dat ging in zo'n rap tempo dat menig goochelaar het trucje amper kon doorzien of evenaren. Houdini aan kettingen onder water, was er niets bij.....

H U M O R

De 'humor' kan trouwens ook weleens als zeer lastig worden ervaren. Probeer maar eens een fjord te verkopen die liever thuis blijft. In de advertentie staat zo mooi: zeer geschikt voor de beginnende ruiter. Ik had beter kunnen schrijven: "zeer geschikt voor de beginnende ruiter indien het verkoopbare object haar dag heeft". "Dat doet ze anders nòoit", hoor ik mijzelf even later zeggen als de potentiële koper een proefritje komt maken. Ze gedraagt zich als een eerste klas monster! Dàg koper, dàg (kleine) winst.

Alles-eters

Dat zijn natuurlijk momenten waarop je bijna voorgoed genezen bent van het fjorden-virus. Net zoals tijdens die vele momenten waarop je je afvraagt waarom de fjord zich nou niet gedraagt zoals menig ander paard wel zou doen. Waarom is hij nou niet blij met zijn mooie zweetdeken? Begrijpt hij nou niet dat het verschrikkelijk jammer voor het baasje is als de deken in duizend snippertjes wordt teruggevonden op stal of in de wei? Waarom laat de fjord nou niet even zijn keurige opvoeding zien als je zijn trailer-gedrag wil demonstreren? Hij loopt er altijd zelf in, op commando en je kunt naast de klep blijven staan, deze sluiten en op je dooie gemak naar voren lopen en in de trailer het touw nog even vastmaken aan de stang. Nee hoor, nu weigert zij in alle talen en ook al zou je er vijf bouwvakkers bij halen, het zal vandaag toch niets meer worden..... Zucht.....

Als laatste is er nog een afwijkend kenmerk ten opzichte van ieder andersoortig paard: de eetlust!!!! Een fjord kan dus echt álles eten. En ook omgekeerd: een fjord kan nièts eten en toch tonnetje rond zijn. Maar het álles eten is vaak een groter probleem en vereist enige oplettendheid. Geloof me, een geit die beroemd is om het verorberen van papiergeld, is er niets bij. We noemen even een rijtje op: boterhammen inclusief beleg, ijsjes in de zomer, patatje oorlog, een zak biks inclusief verpakking, knoflook paardensnoepjes (heerlijk!), wormspuiten (heel gemakkelijk !), fruit, en tuinplanten, vooral die mooie bloeiende eenjarige die zo vrolijk in een pot stonden op het erf....

Conclusie van dit verhaal:

Fjorden zijn brave borsten. Absoluut en zonder twijfel. Maar om de nodige frustraties te voorkomen, waarschuw een nieuwe fjordeneigenaar, net als ik ooit gewaarschuwd werd: Fjorden hebben humor en als fjordeneigenaar kun je daar maar beter de humor van inzien!

Een lieve dekhengst

Jaren geleden stond de hengst Vlin van het Fjordenpaarden Stamboek bij ons ter dekking.

Zijn entree was overweldigend. Ik zal het nooit vergeten hoe een aftredende hengstenhouder zijn taak aan mij overgaf. De trailer ging open en daar kwam een brullende hengst de laadklep uitstromen. Zijn hoofd hoog boven zijn dikke hengsten hals en zijn lichaam trillend van opwinding. Hij schreeuwde het uit en draafde onstuimig naast de man richting de stallen. Vlin werd op stal gezet en er werd mij succes gewenst. *“Doei, je redt je er maar mee.”*

Daar stond ik dan en schrok wakker uit mijn mooie droom. Hengstenhouder worden, ach natuurlijk, waarom niet? Als doorgewinterde paardenvrouw doe je dat er toch gewoon even bij?

De hengst draaide rondjes in zijn stal en was zo opgewonden van de reis of de verandering van omgeving dat het zweet van zijn rug liep. Help, dacht ik, wat nu? Ik durfde niet eens zijn stal in. Gelukkig kwam er een vriend die de hengst wat beter kende en even de tijd voor een onderonsje. Hij fluisterde iets in zijn oor en de hengst kalmeerde al snel.

De daarop volgende weken, maanden en jaren werd Vlin ons oogappeltje en de teddybeer van stal. Wat een goedaardig, lief en vriendelijk dier! Wat nou hengst? Het is dat hij merries moest dekken, wat hij natuurlijk met veel plezier en enthousiasme deed, maar verder was aan zijn gedrag niets te merken dat hij een hengst was.

Nooit bijten, nooit slaan, nooit door je heen lopen of vervelend zijn. Een kind kon op zijn rug zitten en kunstjes doen. Dit hebben we uiteraard laten zien op de hengstenkeuring.

Helaas is Vlin twee jaar later gecastreerd. Hij kwam niet door de nakomelingen-keuring. Hij had namelijk te weinig nakomelingen en enkelen van tegenvallende kwaliteit. Tja, als hengst moeten je genen perfect zijn, want een foutje of mindere kwaliteit is zo in een ras gefokt en het duurt generaties voor je dat er weer uit hebt.

Rare business, maar "zakelijk" wel te begrijpen.

De mens is dieren gaan fokken van hoge kwaliteit om afwijkingen, ziektes en nare karakters zo veel mogelijk uit te bannen. Ik ben wel eens benieuwd hoe de paarden er over een paar decennia uitzien. Misschien hebben we de OCD er dan ook weer uit en worden de dressuurpaarden al dansend geboren. Is er geen springpaard meer dat ooit weigert voor een sprong en fokken we schrik-vrije recreatie paarden. Ik hoop alleen niet dat we actief gaan klonen, want een tweede Vlin zal er voor ons nooit zijn en een kopie is nooit zo goed als het origineel!



Een paardenbetoog in de IKEA

“Hey Marga, wat leuk om je weer eens te zien! Hoe gaat het trouwens met je man en kinderen? En heb je nog steeds paarden?”

Ik kom een oude bekende tegen in een IKEA-vestiging ergens in het land. Ik had hem al eerder in de winkel ontwaart, maar toen kon ik nog net een huiskamer induiken en doen alsof ik erg geïnteresseerd was in een modern, kleurrijk interieur met een oranje bankstel waarop kussens liggen die op de geweien van een eland lijken. Oef, nét op tijd, dacht ik nog. Maar even later ben ik toch de klos.

Fjorden? Geen ‘echte’ paarden?

“Goh, wat toevallig dat ik jóú hier tegenkom”, antwoord ik geveinsd enthousiast. “Met mij gaat het goed hoor. En met jou?” en “Ja, we hebben nog steeds fjorden. En jij?”

De oude bekende kijkt me nu ineens een beetje vreemd aan. “Fjorden?? Ik dacht dat je échte paarden had. Je had toch Welsh Cobs en polopaarden?” reageert hij verbaasd.

Oh jee, daar gaan we weer, denk ik, maar ik laat me niet intimideren. “Nee joh. Dat is alweer zo lang geleden. We hebben al een tijdje fjordenpaarden en dat bevalt uitstekend. Leuke beesten. “En als je eenmaal een fjord hebt, dan wil je geen ‘echte’ paarden meer,” antwoord ik kordaat. Zo die zit. De oude bekende begrijpt er echter niets van, of doet in ieder geval alsof hij het niet begrijpt. Hij herhaalt zijn vraag: “Echt?” Fjorden? “Maar kán je daar dan iets mee dan?”

Wat een stomme vraag, denk ik. Maar in plaats van moedeloos te zuchten, besluit ik de oude bekende eens even een overtuigend antwoord te geven.

Paardenmensen

“Ja hoor, daar kun je héél veel mee. Wij fokken nu met onze twee fjordenmerries, maar hebben in het verleden ook actief met ze gereden. Dressuur én Western. En natuurlijk lekker naar buiten met ze. Fjorden zijn ideaal voor buitenritjes, ze schrikken namelijk niet zo snel ergens van en vinden het zelf ook erg leuk. Korte ritten of zelfs hele dagtochten, we doen van alles met ze. En we verkopen de

fjorden ook aan mensen die recreatief paardrijden of met ze mennen. We hebben ook al veel fjorden gefokt voor gehandicapten-maneges en voor paardeninstellingen die ze voor therapiedoeleinden gebruiken. Fjorden hebben namelijk erg rustige en stabiele karakters en zijn heel lief voor kinderen en angstige ruiters.”

“Ach zo,” zegt de oude bekende. Inmiddels zijn er veel mensen om ons heen gaan staan. Ze luisteren mee. Misschien zijn dit wel paardenmensen! Of gewoon winkelend publiek, het maakt mij het niet uit. Ik begin namelijk aardig op dreef te komen!

“Alleen recreatief rijden dus, met die fjorden,” zegt de oude bekende, nu een beetje hooghartig. *En dát had hij dus niet moeten doen.*

Presentatie

Nu ben ik niet meer te stoppen en antwoord: “Nee, joh, er zijn genoeg succesvolle fjorden die hoog in de dressuursport rijden. Je kent ze vast wel. Guusje, Tjarda, Taco. En vergeet het aangespannen rijden niet. Probeer jij maar eens een Fjorden-vierspan in een marathonrit in te halen, ze kunnen echt supersnel en zeer wendbaar zijn.”

Een IKEA-medewerkster heeft het gesprek vanaf een afstandje gadegeslagen en ziet de groep mensen om mij heen steeds groter worden. Ze brengt mij spontaan een IKEA-krukje waar ik op kan staan.

“*Dank u,*” zeg ik, terwijl ik op het krukje ga staan en de microfoon aan neem die zij mij aanreikt.

Paarden met karakter

“Voor de niet-paardenmensen onder ons: Fjorden zijn na de Tweede Wereldoorlog geïmporteerd naar Nederland vanuit Scandinavië. In eerste instantie om te dienen als goedkoop en klein paard voor de landbouw. Later steeds meer als rij- en menpony voor het hele gezin. De fjord is een sober, mak en uiterst gewillig paardje en valt op door zijn prachtige uiterlijk: een gelige huidskleur, zwart-witte manen die altijd mooi in een boog op de manenkam staan, mits de eigenaren deze zorgvuldig en netjes knippen.

De fjord is een stoer paard en zeer robuust, zodat ze ook vaak in kuddes in natuurgebieden lopen. Fjorden zijn tegenwoordig populair in Duitsland, Polen,

Zweden, Israël, Canada, Australië en de Verenigde Staten van Amerika. Fjorden zijn veelzijdig en hebben erg leuke karakters.”

Inmiddels staat er een aardige menigte om mij heen en zie ik in de verte dat het voltallige IKEA-personeel op een afstandje toekijkt.

Een zakenman, waarschijnlijk de baas van deze IKEA, komt naar mij toe, onderbreekt mijn betoog, neemt de microfoon over. Hij schudt mij de hand en dankt voor de mooie preek over *het Scandinavische paardenras, welke natuurlijk prachtig past in zijn winkel met de Scandinavische levensstijl als krachtig marketingconcept*. Maar ik laat mij niet zomaar de mond snoeren, pak de microfoon terug en richt mij tot hem.

Enkel elanden in IKEA

“Dank u voor de gelegenheid die ik mocht gebruiken om iedereen hier te vertellen over het fjordenpaard. Maar Meneer IKEA, ik wil wel even mijn verbazing uitspreken over het feit dat ik hier overal elanden zie en nergens een afbeelding of een knuffel van een fjord. De Scandinavische landen zijn toch ook trots op het Fjordenpaard?”

Daar heeft hij niet van terug en hij belooft dat hij het zal aan kaarten bij de International Marketing Group. De elanden kan hij natuurlijk als symbool niet zomaar naar huis sturen, maar het Fjordenpaard zal wellicht ook meer aandacht krijgen.

De menigte applaudisseert voor hem en ondergetekende en mensen gaan verder met winkelen. De oude bekende was trouwens al veel eerder verdwenen, maar dit terzijde.

En ik wil niet opscheppen hoor, maar als u nu in de toekomst een Fjordenpaarden-knuffel in de bakken van de IKEA ziet liggen, dan weet u er dus van.

En u weet nu ook dat het Fjordenpaard gewoon een ontzettend fijn, betrouwbaar, lief en gemakkelijk paard is en ook daadwerkelijk een knuffel verdient.

Een Superruin !

Ode aan de fjordenruin Silver !

In een advertentie zagen we een grote fjordenruin te koop. Vlak in de buurt, dus hup erheen! Met trailer of zonder trailer? Nou wacht even want gezien de prijs, zal het wel niet veel soeps zijn. Dus maar zonder trailer maar met chip-reader, want hier klopt vast niets van.

Inderdaad, er klopte echt helemaal niets van. We kwamen aan op een terrein met een grote landbouwschuur, er liepen mensen, paarden, kippen, honden, pony's en poesen rond. Help!

Wie spreken we aan? Gelukkig kwam er een meisje naar ons toe: *“Hallo, jullie komen zeker voor de Halflinger?”* Warm! Zoiets, maar dan anders.....

In de donkere stal konden we tussen 39 andere paarden de mooie fjordenruin herkennen. Hij was al gezadeld en in de bak werd er keurig op hem gereden. Hij leek perfect! Wat een plaatje om te zien. Mijn paardenvriendin en ik keken elkaar aan: zullen we het risico nemen? Er zat vast een héle dikke adder onder het gras, daar komen we nog wel achter. Maar zo op het oog, leek de ruin gezond, zonder gebreken, de papieren klopten met de chip en onder het zadel toonde hij geweldig.

Eind van de dag stond de ruin bij ons op stal en nog geen dag later hadden we zijn “probleem” gevonden. De ruin was sterk oraal gericht, om het maar even zachtjes uit te drukken!! Hij hapte naar alles en beet zich een slag in het rond. We moesten er gelukkig om lachen omdat het te zot was voor woorden. Als je langs liep, kon je er van verzekerd zijn dat je met je jas aan de ruin bleef hangen. En het hoofdstel omdoen, vereiste rappe handjes. Tijdens het rijden, gooide hij zijn hoofd naar beneden, slingerde even met zijn hoofd en had vervolgens zijn eigen teugels te pakken. Dat was erg lastig sturen. Wel heel modern: Een zelfrijdende ruin....

Ook liep hij dwars door je heen. Héé, baasje, we gingen toch naar de wei?, dacht hij als we richting de bak gingen, en hup, daar lag ik languit op de grond, verschroeiende handen van een halstertouw en de ruin stond een seconde later heerlijk te grazen in de wei.

Maar een paar weken later, was de ruïen toch onze superruïen geworden. Zijn amazone reed met hem de sterren uit de hemel want hij bleek zeer talentvol voor dressuur en springen te zijn. We hadden snelle handen gekregen bij het opzadelen en poetsen, gaven hem altijd iets in zijn mond zodat hij druk met kauwen was. Een bordje bij de stallen: Pas op ! Super BIJT GRAAG ruïen !

Ach, ieder mens heeft zo zijn rare 'dingetjes' dus waarom een paard niet..... ?

Een jaarling is een naarling - not!

Met 'Een jaarling is een naarling' wordt bedoeld dat een éénjarige lelijk is of lelijk gedrag vertoont. Het is geen officieel gezegde, maar toch hoor je het helaas (te) vaak. Wij pleiten voor vervanging van deze quote.

Alle veulens zijn mooi

Dat is een feit. Zelfs het lelijkste veulentje ter wereld heeft iets zoets op het moment dat het ter wereld komt. Of voor het eerst lekker om moeders heen galoppeert in de weide. Of een beetje bangig naar je toe komt lopen en de nieuwsgierigheid het overwint van de angst.

Drie witte ongelijke benen? Nou en... Een lelijke onderbroken bles die bovendien nog eens scheef loopt? Who cares? Of een kleurtje dat niet bepaald de bedoeling was... Ach, het gaat erom of ie gezond is.

Uit de kluiten gegroeide puber

Maar een jaar later is hij of zij toch echt niet meer om aan te zien. Niet alleen dát veulen, maar eigenlijk ook de hele mooie veulentjes. Bij de nu-jaarlingen is de achterkant sneller gegroeid dan de voorkant (zwaar overbouwd), het hoofd lijkt te groot voor zijn of haar lichaam of de benen lijken in de hoogte richting drie keer zo groot als de romp. Er loopt een paardenkop op vier poten door de wei en de manen en staart lijken sprietjes die alle kanten opgroeien.

Pestpuber

Bovendien heeft de jaarling praatjes voor tien. Moeders is er niet meer om hem of haar te corrigeren en kuddemaatjes of de mens heeft het overgenomen. Maar dat pikt niet iedere pest-puber zomaar. Sommigen gaan de strijd aan, anderen zijn zulke bange poeperds geworden dat er geen land mee te bezeilen valt. De puber laat zichzelf helemaal niet pakken in de wei of weigert het om een beetje fatsoenlijk aan het halstertouw mee te lopen. Bij het minste geringste springt ie bovenop je of besluit op eigen benen vliegensvlug de terugweg te nemen terwijl jij kijkt naar de brandblaren van het touw in je handen.

Iedere fase heeft zijn charme

Maar treur niet. Iedere fase in het leven gaat voorbij. Zo ook de 'puberfase' bij paarden. Dit lelijke eendje zal spoedig uitgroeien tot een mooie zwaan en bij de juiste opvoeding (door kuddegenoten en de mens) een hartstikke, lief, mooi, en superbraaf paard worden.

Wij hebben een nieuw gezegde gevonden: een jaarling wordt ooit een darling. We bedoelen natuurlijk exact hetzelfde met de vorige 'quote' maar het is iets vriendelijker verpakt en geeft hoop.

Laat de puber lekker puberen en voor je het weet is het een 'darling'!



Vesta – keurmerrie 2000–2026

Mag ik mij even voorstellen? Ik ben Vesta (Blinken x Faun Tor), een 26-jarige merrie en ik woon sinds 2011 bij de familie Van der Vet in Vlagtwedde, vroeger bekend als Fjordencentrum Westerwolde.

Ik ben niet zo bekend bij jullie, maar ik heb onlangs een waardepapier gekregen: ik ben een keurmerrie geworden! Want uit zeven dekkingen heb ik zes fjordenveulens op de wereld gezet. Bij sommigen ben ik misschien wél bekend: ik speelde namelijk lange tijd een hoofdrol op de website PaardenColumns en was de hoofdpersoon in het E-book *'Fjorden hebben humor'*. Ja, dat bleek wel uit de columns van Marga van der Vet. Humor heb ik nog steeds, al is mijn vergeetachtigheid de laatste jaren flink toegenomen... maar hé, dat hoort een beetje bij de leeftijd, toch?

Daarover gesproken: laten we bij het begin beginnen. In 2000 werd ik geboren in de kudde van Staatsbosbeheer in Zeeland. Daar groeide ik op als veulen en ben ik vermoedelijk als jaarling of jonge merrie verkocht aan particulieren. Van die jaren weet ik niet zoveel meer. Er gaan verhalen rond dat ik toen al een veulen heb gekregen, maar mijn 'mensen' (Jenna en Marga van der Vet) hebben daar nooit bewijs voor kunnen vinden.

Uiteindelijk kwam ik in het hoge Noorden, in Vlagtwedde terecht, nadat ik tot mijn elfde levensjaar had gewerkt als recreatieve fjord en coachpaard. Ahum... je kent het wel: spiegelen met gestreste managers en zo. Of mijn favoriete spelletje: 'je niet laten vangen', zodat de cursist eindeloos geduld kon oefenen. Ik noem dat: educatief vermaak. Mooie jaren, hoor. Waar ik me alleen nog een béétje voor schaam, was mijn naam. Ik heette toen 'Gauchos'. Tja... ik heb het niet verzonnen.

Via een brief kwam ik bij Fjordencentrum Westerwolde terecht. Mijn vorige eigenaresse was hoteldebotel verliefd geworden op een Amerikaan en ging emigreren. Ze schreef alle hengstenhouders (toen ook Fjordencentrum Westerwolde) over mij, omdat ze graag wilde dat ik in ervaren fjordenhanden terechtkwam. Nu zijn merriehouders natuurlijk net zo goed, maar het ging nu eenmaal zo en Jenna en Marga zeiden meteen: "Yes, we want to buy The Gauchos!"

Een rustig leven brak aan. Ik hoefde helemaal niets meer te doen, behalve veel gras eten, met andere fjorden omgaan en af en toe een veulentje krijgen was de deal. No

problem, zei ik. En vanaf dat moment was ik gewoon weer Vesta—lekker Hollands.

In 2015 werd mijn eerste merrieveulen geboren, en in 2016 een hengstveulen, van hengst Kventin. Lavender en Maximus waren grote, stevige veulens en zijn beiden naar particulieren in Duitsland verkocht. We kregen af en toe nog foto's, Lavender was een flinke fjordenmerrie geworden en Maximus een stoere ruin.

Een paar jaar later werd Primella geboren, uit Flurry. Wat een schoonheid en lieverd! Nou ja... dat duurde even. De eerste jaren was ze een koppig kreng dat er niet uitzag (ik zeg het maar eerlijk). Maar op haar derde veranderde ze van het ene op het andere moment in een adembenemende beauty. Ook zij ging naar een particulier in Duitsland, won een regionale keuring en—hoera! —ik ben inmiddels oma!

Na een paar jaartjes rust werd Terra geboren, uit Havik. Dat was een zware bevalling, dat kan ik je wel vertellen. Een groot, stevig veulen, precies het hoofd en de uitstraling van haar vader. Marga en Jenna waren dolgelukkig. Maar helaas: fokkersgeluk en fokkersverdriet liggen dicht bij elkaar. Als jaarling overleed zij zeer plotseling, aan een onbekende oorzaak.

Het jaar daarop kwam Zoran een paar maanden op bezoek. Hengstenhouder Ronald Janssen—topkerel trouwens—bracht hem, en de liefde was meteen wederzijds. De burens hebben meegenoten, want Zoran en ik hebben samen wat feestjes gehad in de bak en in de wei. Onze liefdesbaby Ulfrie werd een jaar later geboren—ze rolde er zo uit, een mini-veulentje! “Wacht maar,” zei Ronald... en hij kreeg gelijk. Ik loop nu met Ulfrie in de wei en ze is nota bene groter haar vader en moeder, ik dus.

Twee jaar later werd een hengstveulen Wolfgang geboren. Na de castratie mag ook Wolfgang weer bij ons in de wei. Hij is mijn laatste veulen—een cadeautje voor Jenna en Marga. De veearts had mij namelijk ‘niet drachtig’ gescand na een zomer bij Ronald in de wei, samen met de hengst Imrad. Ronald had ook geen dekking gezien, want ik moest niet veel hebben van de hengst. Ik had het veel te druk met het opvoeden van de andere veulens en jaarlingen in de kudde. Maar goed... verrassing! Dat noemen ze nou een bonusveulen. Wolfy, voor insiders, lijkt precies op mij. Zo makkelijk dat je vaak vergeet dat we paarden zijn, zeggen onze mensen vaak.

Mijn laatste veulen dus. Want met 26 jaar ben ik nu écht met pensioen. De jaren beginnen te tellen: ik eet me een slag in de rondte, maar het blijft er minder goed aan zitten. Bovendien eis ik tegenwoordig dat ik zelf naar de wei mag lopen—dat gedoe met halster en touw ben ik een beetje zat. En zo nog wat van die oude-vrouwenkuren. Maar dat mag, hè? Ik heb mijn werk gedaan als fokmerrie en geleefd zoals een goede fjord hoort te leven.

Maar laten we niet in de verleden tijd praten—ik ben er nog steeds!

Dàg lieve fjordenvrienden allemaal, groeten uit Vlagtwedde.



Even was niets meer gewoon

Jarenlang leverden de paarden, de mensen en het buitenleven meer dan genoeg stof op voor nieuwe columns. Tot er een periode aanbrak waarin niet alleen het erf veranderde, maar de hele wereld. Ook die tijd liet zijn sporen na in de verhalen die volgen.

DEEL VI – De tijd staat niet stil

Ook de paardenwereld verandert. Nieuwe inzichten, maatschappelijke ontwikkelingen en zelfs een pandemie laten hun sporen na op het erf. De laatste columns laten zien dat sommige dingen veranderen, terwijl andere gelukkig altijd hetzelfde blijven: de zorg voor de paarden en de liefde voor het buitenleven.

- De crisis
- Exit-zomertijd
- Willen alle paarden óók afstand houden?
- Corona-kapsels
- Boa, het paard

De Crisis

Na al die jaren dat onze baas columns over ONS schrijft, zijn wij nu aan het woord. We vinden eigenlijk dat het zo langzamerhand wel eens tijd wordt. Er is over ons veel gesproken, gelachen en gediscussieerd. Niet altijd even leuk, maar ach, de lezers weten inmiddels wel dat onze baas altijd schromelijk overdrijft...

Vroeger waren wij hete volbloeden, Welsh Cobs of kleurrijke Appaloosa's. De laatste jaren zijn wij Fjorden en zo blond als onze baas zelf is. Wij komen en gaan op het Fjordencentrum. We worden hier geboren of aangekocht. Sommigen van ons blijven, anderen vertrekken naar verre Oorden. "Auf Wiedersehen!" roepen wij dan in koor!

Over het algemeen hoor je ons niet klagen. We krijgen ons natje en droogje en dat tweeënige wezen is bijna altijd met dat groene ding op wielen bezig onze mest weg te halen. Vaak is ze stil, moppert ze een beetje links en rechts en soms is ze nog drukker dan die twee kleinere versies van haar die over het erf stuiteren. Rare wezens, denken wij dan, die mensen...

Maar goed, onlangs gebeurde er iets vreemds. We zagen water uit haar ogen stromen en ze maakte een vreemd geluid. We keken elkaar aan en wisten eigenlijk niet zo goed wat we nou weer verkeerd gedaan hadden...

We waren de laatste dagen braaf geweest. We hadden geen rodeo-paardje gespeeld tijdens het rijden en op de buitenrit. Op stal en in de paddocks hadden we niets gesloopt. Figo, de jonge ruïn onder ons, had al weken geen omheiningen afgebroken en voor zover we weten waren de jonge hengsten in het natuurgebied niet aan de wandel gegaan. Waarom ze zich daar nou zo druk over maakte, begrijpen we trouwens nog steeds niet. Als wandelaars een hek laten openstaan, is het toch vrij logisch dat je dan als jongens op pad gaat? Hallo héé, en dan een paar lekkere merries van de buurman even te grazen nemen... Je leeft maar één keer hoor! Maar goed, we besloten maar te doen alsof er niets aan de hand was en we gingen door met onze favoriete hobby: eten. Onderling deelden we wat blikken en vraagtekens met elkaar, maar aangezien wij bekendstaan als koelbloedige wezens, besloten we ons daar ook maar naar te gedragen.

Sinds die dag hebben we dat fenomeen niet meer meegemaakt. We zijn met wat minder en ook de hengst is voorgoed vertrokken, maar de baas zegt dat de *Crisis* gelukkig voorbij is. Wat dat betekent mag Joost weten want voor ons is het alleen maar beter geworden. Aangezien wij alles meten in kwantiteit in plaats van kwaliteit, kunnen we gerust stellen dat het aantal vierkante meters gras is verdubbeld per fjord en dat is voor ons het hoogst haalbare qua welzijns-niveau.

Lang leve de Crisis! is onze conclusie..... maar dat zeggen we maar niet hardop want ons baasje weer “lek” te zien, willen we liever niet. Ze is en blijft een mens... rare wezens hoor.

De Fjorden van Fjordencentrum Westerwolde

Exit zomertijd

Ik heb het de fjordenpaarden nog zó uitgelegd! De avond tevoren vertelde ik aan de merries: *"Meiden, luister: vannacht gaat de klok een uurtje terug. De zomertijd is voorbij. Het is economisch rendabel gebleken als we in de zomer een uur langer licht hebben dus besloten de mensen dat in de zomer de klok een uur vooruit gaat. Maar de natuur moet niet overstuurd worden en dus gaat in de winter de klok weer een uurtje terug."*

"Ik kan zodoende morgenochtend een uurtje langer in mijn warme bedje blijven liggen. Begrépen?"

Ik liep snel weg want ik zag de bui al hangen. Ja hoor, daar gingen de dames in onderling overleg. 'Economisch rendabel? zomertijd? een klok..? mevrouw wil uitslapen...???'

De volgende ochtend sluip ik stilletjes door het huis, geen lichten aandoen, niet met deuren smijten. Een observant zou al snel denken dat ik zo lief ben voor mijn eigen gezin om hun slaapbehoefte te respecteren.

Maar niets is minder waar. Ik ben gewoon klaarwakker maar ik wil de paarden niet wakker maken. Vermoedelijk denk ik hardop want de merries hebben mij in de gaten. Oh hellup! Het begint... !!!

De eerste merrie hinnikt...

De tweede, de derde en ineens allemaal. En dan het ergste dat de mens kan overkomen. Er volgt een kettingreacties van geluiden.

De hengst begint te brullen. Luidkeels overschreeuwt hij de merries en brult zo hard dat het erf trilt op zijn grondvesten.

De hengsten in het natuurgebied kunnen zijn gebrul op afstand horen en zetten spontaan in canon in.

De haan kukelukuut overstuurd omdat hij zich gepasseerd voelt, de kippen kakelen mee, de poezen miauwen, de hond begint te blaffen en de honden van de burens slaan ook aan.

Een fazant fladdert op en vliegt met veel lawaai weg.

De reeën schrikken wakker en zetten het op een rennen richting de bossen.

Het geluid blijft maar aanzwellen.

Ik houd mijn handen voor mijn oren en duik in elkaar...

Te laat. Spoedig zal de kakofonie van geluiden de hele buurt wakker maken. Een dik uur te vroeg ! Ze hadden een uur langer kunnen slapen. Dank je wel, Marga! Dank je wel dat je dit ons niet gegund hebt.

Ze zullen het dagen lang nog in mijn gezicht wrijven. Althans de dappere buurtgenoten, de meesten zullen het achter mijn rug doen. Zij zullen het op verjaardagen bespreken, in de supermarkt, bij het hek van het schoolplein. *"Dat ene uurtje extra... had die rotmeid nou niet gewoon in bed kunnen blijven zodat haar merries hun koppen dicht hielden?"*

Stilllll! Alsjeblieft!!!

Ik ren naar buiten naar de stallen, duik bovenop de ton met biks, schep in een razend tempo de voeremmers vol en slinger het ontbijt naar de paarden. Dat kunnen ze wel waarderen. De merries genieten van hun eten en hun kaken bewegen ritmisch op en neer. Het gehinnik is gestopt. Voor even, althans...

Alleen mijn hartslag bonkt nog en trillend op mijn benen loop ik richting het huis terug. Hoe ga ik dit verantwoorden aan allen die wakker zijn geworden?

Ik kan er echt niets aan doen jongens, de natuur begrijpt het hele zomertijd-wintertijd gedoe nou eenmaal niet.

Willen alle paarden óók afstand houden!

Kunnen honden en katten ook corona krijgen? Daar zijn de wetenschappers onderzoek naar aan het doen. Het zou een nachtmerrie voor vele huisdierenbezitters zijn en dus wachten we de resultaten in spanning af. En een nóg grotere nachtmerrie: als paarden het óók zouden kunnen krijgen... Maar een goede paardenmeid is op haar – onvoorspelbare – toekomst voorbereid, en dus gaan we aan de slag!

Afstand, wat is dat?

Een paard is een kuddedier. Paarden zoeken niet alleen bescherming bij elkaar maar ook genegenheid. Als ze elkaar mogen is dat duidelijk te zien: ze kunnen niet van elkaar afblijven. Lekker schuren, het liefst de hele dag. “Krab jij mijn manenkam? Dan zet ik lekker mijn tanden in jouw schoft”.

Bumperklevers met hoofdletters

En dan ineens schrikt de kleine of grote kudde. Ze zetten het op het een lopen. Ze zijn natuurlijk niet voor niets vluchtdieren en de eerste schrikreactie is dan ook altijd, maken dat je wegkomt.

Het liefst galopperen ze dan zó dicht tegen elkaar aan dat je bijna denkt dat ze elkaar lichamelijk ondersteunen. Zij aan zij, kop aan kont. Een file vol bumperklevers is er niets bij.

Hangjongeren en -ouderen bij het hek

En dan nog iets wat moeilijk wordt om af te leren: groepsvorming bij het hek. Daar staan ze dan allemaal. Samen wachten op voer of uit de voerbakken eten. Op een enkel paard na met voernijd, zijn de meeste paarden toch enorm sociaal. Af en toe zijn er wel irritaties en wordt er dreigend naar elkaar gekeken, een trap verkocht, maar zelden hebben deze incidenten een nare afloop. Daar kunnen de Amerikanen nog wat van leren, die elkaar bij de eerste beste irritaties overhoop schieten.

En hier onze 'paarden-coronamaatregelen':

De mondkapjes kunnen we wel vergeten. Dat zal een paard nooit pikken. Óf ze eten gewoon het mondkapje op, óf het zal een crime zijn die überhaupt om te krijgen. Bovendien: een paard ademt door zijn neus en zal bij de lichtste vorm van

benauwdheid echt niet zo dapper zijn als de mens en denken: *"ach, het went wel... de bushalte is al in zicht...."*

Maar hoe gaan we dan paarden leren om afstand te houden? Dat zal een hele toer worden... Ik ga beginnen door ze de bovenste foto te laten zien. Kijk, dames, zo moet het dus... 1,5 of 2 meter afstand houden, lukt best. Het weiland is groot genoeg. Volg de pijlen maar en hou je aan de aanwijzingen!

Géén groepsvorming meer bij het hek. Daar zal ik een bord ophangen, waarop het symbool duidelijk genoeg is.

En krabben tegen de jeuk of om de liefde te tonen voor je mede-paard? Even niet, meiden. Tenzij je van hetzelfde huishouden bent...

Wat zeggen jullie? Jullie zijn min of meer allemaal familie van elkaar en wonen op hetzelfde adres?.... Oh.... Uhhh ja, daar had ik even niet aan gedacht... Ach, misschien ben ik een beetje in de war door deze corona tijden...

Coronakapsels

Precies een jaar geleden viel het de paarden op: we waren als gezin ineens allemaal thuis. De auto's verlieten zelden nog de oprit en we gingen dagelijks aan de wandel. *"Rare wezens, die mensen"*, zeiden ze weer hoofdschuddend tegen elkaar, maar ze waren toch ook wel nieuwsgierig wat er aan de hand was.

Corona enzo

Op een dag vroeg de oudere merrie het mij. *"Wat is er toch aan de hand? Moeten we ons zorgen maken?"* Ik vertelde haar alles over een akelig virus dat de mens bij zijn kladden te pakken had. We waren allemaal bang en bezorgd. De enige oplossing was om afstand te houden, sociale activiteiten te beperken, mondkapjes te dragen en wachten op een vaccin en betere tijden...

Virussen enzo

Ze kon zich nog wel de tijd herinneren op een stal waar droes heerste. Er was zelfs een merrie overleden. Gelukkig hadden de meeste paarden het gered maar reken maar dat het een nachtmerrie was geweest voor de paarden en de mensen!

Begrip enzo

De oudere merrie toonde veel begrip en beloofde mij niet meer uit te lachen als ik boodschappen had gedaan en het mondkapje nog droeg. Nee, het was geen naar beneden gezakte muts, of omhoog geklommen sjaaltje. Het was een serieuze bescherming tegen het virus. Ook begreep ze dat er even geen feestjes & festivals meer in zaten. *"De hengstenkeuring (livestream 27 maart a.s. !) kunnen jullie op de televisie zien!"*, vertelde ik haar en ik beloofde dat ik de televisie de hele dag voor het raam bij het weiland zou zetten!

Coronakapsels

De merries zijn begripvol, solidair en klagen niet. Wat zijn het toch een lieve, welopgevoede paarden!

Tot er op een dag een corpulente man op het fietspad voorbij komt, de merries ziet en stil staat. Hij vindt het nodig zijn mening te verkondigen. Hij strekt zichzelf uit, maakt van zijn hand een toeter en roept hard: *"Wat een coronakapsels!!!"*

De paarden schrikken op, draaien zich om en kijken verbaasd de man aan. Zonder ook maar één seconde te wachten, stiert de tweejarige op de man af en antwoordt luidkeels: *"En jij dan, papzak? Ga maar snel weer fietsen met die corona-kilo's van je!"*

Excuses.... tja, ik geef het toe. De tweejarige moet nog een beetje worden opgevoed...

BOA het paard

Boa, de Shire horse merrie: *"Mevrouw, wat doet u daar?"*

Ik schrik me helemaal het kapot! Hurkend in de bosjes valt al niet mee, en net als ik bijna klaar ben, hoor ik deze vraag. Snel broek omhoog, vergeten de laatste druppels af te vegen, niet prettig... Ik schiet omhoog, draai me om en zie ineens vlakbij mij een groot paard mij streng aankijken.

"Mijn hemel wat is dit? Een grapje???", vraag ik aan het paard.

"Nee, een Grapperhaus, nou goed!", antwoordt het paard geïrriteerd. *"U mag hier niet wildplassen!"*

"Nou zo wild was het niet hoor. Een bescheiden plasje en geen papiertje achtergelaten." antwoord ik verontschuldigend. *"Echt leuk is dat niet hoor, mevrouw paard. En waar bemoeit u u trouwens mee?"*

"U moet zich aan de regels houden, net als ieder ander: afstand houden, een mondkapje dragen en niet wildplassen.", zegt het paard kordaat terwijl ze met haar been heen en weer zwaait om kracht bij haar woorden te zetten.

Ohjee, denk ik. Weer zo'n paard dat denkt dat ie een BOA* is omdat ie toevallig zo heet.....

"Weet je wat, BOA....?"

"Hoe, hoe... hoe weet u mijn naam?", vraagt het paard nu heel verbaasd.

"Ach, een gokje...,", antwoord ik bescheiden.

"Ik heb toevallig nog wat biks in mijn jaszak en ik ga jou al dit lekkers én een dikke knuffel geven.... dan praten we er niet meer over, okay?"

Ik klim over het hek, ga op een boomstam staan, strek mij ver uit en sla mijn armen om de grote vriendelijke reus heen. BOA knabbelt lekker op de bikskorrels en terwijl ik haar aai, hoor ik haar zowaar knorren.

Ik beloof haar dat ik nooit meer zal wildplassen in de bosjes en mijn mondkapje de volgende keer zal dragen.

We genieten beiden van de knuffel. Dat mag gelukkig nog!

* (Een bijzondere opsporingsambtenaar in dienst van de Gemeente om de corona-regels te handhaven.)

Wat een beestenboel

*Wie van paarden houdt, houdt ook van
andere dieren op het erf. Of ie nou wil
of niet, ze zijn er gewoon.*

Toegiften

Paarden, paarden en nog eens paarden. Maar waar paarden zijn, zijn ook andere dieren. Als toegift, of als gegeven.

- Stoofpotje Parelhoenders
- Buiten leven de katten (1)
- Buiten leven de katten (2)
- Buiten leven de katten (3)

Stoofpotje parelhoender

Sinds een paar jaar hebben wij parelhoenders op het erf rondlopen. Parelhoenders zijn van die prehistorische vogels die lijken op een kip maar vallen onder de hoender-achtigen.

Chique vogels

Je ziet ze wel eens op schilderijen; prachtige koningsblauwe veren en Haute Couture-elegantie ten top. Helaas hebben wij niet zulke mooie blauwe exemplaren, want die van ons zijn van een ordinaire, saaie soort: grijs/zwart/wit met blauwe hoofden en rode lellen. Ze zijn bovendien nogal aanwezig.... en dat is een understatement.

Te koop

Regelmatig staan ze te koop op marktplaats omdat kinderboerderijen, aan de rand van woonwijken, denken: “leuk ! een soort kippen...” maar vervolgens de hele vinex-woonwijk overstuur maken omdat zij de brave burger-rust wreed verstoren.

Gelukkig wonen wij landelijk en checken wij vriendelijk, met enige regelmaat, of de burens nog kunnen slapen. De parelhoenders veroorzaken gelukkig nog geen buurtproblemen en kunnen het overigens uitstekend met de fjorden vinden. Waar de fjorden zijn, zijn de parelhoenders. Ze lopen door de voerbak heen, onder de fjorden door, over de fjorden heen en spelen zelfs glijbaantje; vanaf de rugge over de billen van de fjorden naar beneden glijden.... Joepieeee... roepen ze en dat is hoorbaar, geloof me.

Aanrader of afrader?

Is dit een pleidooi voor het houden van parelhoenders? Een beetje. Als je de ruimte hebt en een geluidswal om je erf, dan zijn die merkwaardige vogels zeker de moeite waard. Of ze nu echt meerwaarde voor de paarden hebben, daar ben ik nog niet helemaal uit, want het is nu ook weer niet zo dat ze bijvoorbeeld als vogels op

de ruggen zitten om de fjorden van hun wintervacht af te helpen en zelf er met uitstekend nest-materiaal vandoor gaan.

Hoe maak je een stoofpotje?

Ik moet helaas ook eerlijk toegeven dat er een moment was dat we knettergek van de parelhoenders werden.

Na intensief beraad besloten we dat het tijd was om actie te ondernemen. Ik ging naar de keuken om grote pannen klaar te zetten en het recept “Stoofpotje Parelhoender” uit te printen en mijn man zat al snel verscholen achter een paar balen hooi op het erf met een geladen windbuks klaar om te schieten. Toen de bouillon al lekker begon te ruiken en pruttelen, vroeg ik mij af waar mijn man toch bleef. Ik had hem ieder moment weer binnen verwacht met de verse parelhoenders over zijn schouders... maar aangezien het mij te lang duurde, legde ik mijn scherp geslepen messen neer en liep naar buiten. Tot mijn stomme verbazing trof ik hem scheldend aan: boos op de fjorden. Alsof zij zijn snode plannen hadden doorzien, waren ze met hun grote dikke gele billen voor de parelhoenders gaan staan om de kogels op te vangen. Als mijn man dáár op was gaan mikken, had hij geweten dat hij een probleem zou hebben met de rest van het gezin, dus deed hij dat maar niet. De parelhoenders hebben gratie gekregen, met dank aan de fjorden, die de executie wisten te verijdelen.

Paarden & parelhoenders

De parelhoenders zijn er dus nog steeds en even luidruchtig als voorheen. Gelukkig maar, want “Stoofpotje Parelhoender” schijnt niet eens zo lekker te zijn en die rare beesten passen goed bij onze rare fjorden.

Buiten leven de katten (1)

Mijn blogs gaan over ‘mijn’ katten die buiten op ons erf leven.

Mensen vragen weleens hoeveel katten ik nu eigenlijk heb.

Vijf zeg ik dan. Maar eerlijk gezegd weet ik het niet precies.

De achtertuin van Nederland

Daar woon ik met mijn gezin. Eén van de weinige gebieden met één mens per hectare en dus veel ruimte per persoon. En nog meer per kat. Hoeveel katten iemand heeft, hangt ervan af hoe je ‘eigendom’ definieert. Telt het of ze bij ons geboren zijn? Of hoeveel zorg wij voor onze katten hebben? Of welke katten hier slapen en eten en zich vooral niet laten weggagen?

Ik vertrek

Twintig jaar geleden verhuisden wij van de grote stad naar the middle-of-no-where ergens in het noorden aan de grens met Duitsland. Nooit spijt gehad, maar het was wel even wennen. Dat moesten we ook aan de katten die in ons leven kwamen. Correctie; wij kwamen in hún leven, want zij woonden hier al. De vorige bewoonster had ze achtergelaten en dit niet aan ons verteld. Een buurvrouw wees mij op het feit dat de katten bij de boerderij hoorden en vertelde welke drie het waren. “Hoe heten ze?”, vroeg ik nog. “*Bloemkool is die grote witte. Theepot die grijze en Schilderij die met vlekken*”, zei ze zonder blikken of blozen. De vorige bewoonster had namelijk kleinkinderen die af en toe op bezoek kwamen en de katten zo noemden. “*Wat origineel...*”, zei ik.

De grootste zorg

Katten horen hier dus bij de boerderijen en woon je ergens waar de katten altijd zijn, dan zijn zij dus van jou. Als je de katten die hier zijn geboren meetelt, dan zijn het er nu vijf. Moederpoes, zoontje, zusje-dochtertje, kleinkleindochtertje en zoon-man-kleinzoon.

Het zorgen voor onze katten bestaat uit eten geven, opletten op de gezondheid, maar voornamelijk de voortplanting beperken. Dat laatste is echt nodig, want

katten zijn hier nog succesvoller in zichzelf vermenigvuldigen dan konijnen. En die hebben toch echt wel een reputatie!

De dierenarts is blij met ons

We zorgen dat de poezen de pil krijgen, de katers gecastreerd worden of dat er sterilisaties plaatsvinden. Dat laatste hangt voornamelijk af van de aanbiedingen die de dierenartsen hier doen op dagen dat je korting krijgt op in meervoud aangeleverde poezen.

Ondanks deze zorg blijft het een kunst om te voorkomen dat er ieder jaar weer nestjes zijn vanwege het feit dat niet iedereen zich verantwoordelijk voelt. We komen namelijk terug op de definitie van bezit. Er lopen hier katers rond waarvan niemand weet van wie ze nu eigenlijk zijn. Dat zijn mannetjes die er niet om liegen. Bruut & brutaal en probeer ze maar eens van je erf af te jagen als een poes toch krols is geworden. Lawaaiige feesten vinden er dan plaats, daar is Lowlands niets bij.

Gratis af te halen

Gelukkig raak je de kittens hier altijd wel weer kwijt, want iedereen zit ook met het andere probleem: je geliefde kat is een makkelijk slachtoffer van het langsrazend verkeer. Die ene auto die per uur langsrijdt, moet namelijk wel altijd even knoerthard racen. En ineens mis je die lieve gevlekte poes of is Brutus al een tijdje niet meer langs geweest...

Buiten-leven-de katten

Nu hoor ik iedereen roepen dat de poezen binnenhouden een oplossing zou zijn voor bovengenoemde drie problemen: definitie van bezit, geboortebeperving en voorkomen van verkeersdoden. Dat klopt, maar katten hebben hier buiten ook een goed leven. Bij de stallen en in de velden is er genoeg te jagen op muizen, bomen zijn leuk om in te klimmen, bosjes om in te verdwijnen, loungestoelen om bezet te houden als het zonnetje schijnt, de hond om te pesten en de burens om wat eten te scoren.

Bovendien leven katten hier al eeuwen en hen van hun vrijheid beroven staat hier gelijk aan een boer dwingen een kantoorbaan te nemen. Uitgesloten dus.

Mijn vijf (?) katten hebben het hier goed. Bloemkool, Theepot en Schilderij leven overigens niet meer.



Buiten leven de katten (2)

We verhuisden naar een woonboerderij in het Hoge Noorden en kregen er als bonus zomaar drie katten bij. Was dit liefde op het eerste gezicht of een gearrangeerd huwelijk?

Tijd heelt alle wonden

Ik was een dertiger en een paar jeugdtrauma's had ik inmiddels wel overwonnen. Ruzie met vriendinnetjes, betrapt op snoepjatten uit een winkeltje en nog wat andere zonden. Tijd heelt alle (kleine) wonden. Maar één jeugdtrauma was gebleven en dat was de woede voor de katten van de burens, die onze hamster Goldy te pakken hadden gekregen. Het arme dier werd telkens in de lucht gegoooid en net zolang gemarteld tot er geen gepiep meer te horen was. Daarna aten ze Goldy maar half op, want ze hadden eigenlijk helemaal geen honger.

Wat heb ik die beesten gehaat. En dat liet ik ze merken. Zodra het Rapaille door onze tuin liep, kwam ik aangerend met een emmer water en gooide ik de complete inhoud over hen heen. 'Rotbeesten!' riep ik dan en de tranen sprongen in mijn ogen. Tranen van woede en verdriet, want als ik hen zag, dacht ik weer aan de schattige kraaloogjes van mijn goudkleurige hamster, die mij altijd zo lief aankeken als zij een nootje vasthield en die lekker opknabbelde.

Duidelijke afspraken

Op de tweede dag van ons nieuwe leven in onze nieuwe woonomgeving heb ik Bloemkool, Schilderij en Theepot bij mij geroepen en streng toegesproken. Ik heb hen verteld over de brute dood van Goldy. 'Dus, laten we even harde afspraken maken over jullie menu en moreel gedrag.' Ik legde hen uit dat ik het acceptabel vond dat ze muizen en oude zieke vogels zouden eten, maar never nooit jonge vogeltjes. En van onze nieuwe hamster, cavia's en meneer Konijn moesten ze

absoluut afblijven. ‘ Anders gaan jullie zwemmen in de regenton met de deksel erop,’ waarschuwde ik hen quasi-bloedserieus.

De katten keken mij met grote ogen aan. Vervolgens keken ze naar elkaar. Bloemkool draaide met zijn voorpootje cirkeltjes langs zijn hoofd en wees naar mij, waarna de katten mij de rug toekeerden en op hoge poten wegliepen.

Toch was ik tevreden. Als ik de zorg over deze katten zou krijgen, zouden ze zich ook aan onze regels moeten houden. En dat wisten ze nu.

Succesvolle inburgering en samenwerking.

In de jaren die volgden groeide langzaam een vriendschapsrelatie tussen mij en de katten. Ze hielden zich aan de afspraken en ik gaf hen de zorg die ze nodig hadden.

Het leek er op dat de katten mijn waarschuwing ter harte hadden genomen. Ze zullen ongetwijfeld, buiten mijn gezichtsveld, hun menu hebben aangevuld met vogels of ander onbekend & ongewenst gespuis dat op ons erf rondliep. Maar wat niet weet, dat niet deert.

Heden en ver verleden

Inmiddels slenteren de (klein-)kinderen van Bloemkool, Schilderij en Theepot over het erf en ik moet er niet aan denken dat ik die geweldig lieve, grappige knuffeltjes zou moeten missen. Ze horen nu net zo goed bij ons als de omgeving. Is dit dan toch liefde voor katten?

Misschien wel, maar heel soms denk ik weer aan Goldy. Dan hoor ik in gedachten haar doodskreten. Gelukkig besef ik dan dat het geluid van buiten komt, van een muisje dat kennelijk als nagerecht op de menukaart van de katten staat.

De natuur is de natuur, verzucht ik, en ik zet het geluid van de TV iets harder. Vol schaamte, want wie is hier nu hypocriet?

Maar als het gepiep en gemartel te lang duurt of als ik het niet meer kan aanhoren, ren ik snel naar buiten toe. Mèt een emmer water...



Buiten leven de katten (3)

De vraag is eigenlijk altijd of jij samenleeft met katten of dat de katten hun eigen leven leiden, toevallig met jou. Katten staan er namelijk om bekend dat ze geheel hun eigen gang gaan. In tegenstelling tot bijvoorbeeld honden, die zich volledig aanpassen aan de levensstijl van hun baasje, lijkt het bij katten eerder op het omgekeerde. Lees en oordeel zelf.

Wij leven al lang en gelukkig op het platteland waar de katten al de baas waren toen wij onze wilde jaren nog doorbrachten in de stad. De katten bepalen hier grotendeels zelf waar ze gaan of staan en horen meer bij een boerderij of omgeving dan bij de mensen die daar toevallig wonen. Maar gelukkig lukte het ons om een vriendschapsband met de katten op te bouwen en elkaar te versterken. De katten waren blij met de verzorging en aandacht die ze van ons kregen, wij waren blij met hun ongedierte-bestrijding werkzaamheden.

Enige aanpassing is er echter wel altijd geweest. De katten reageerden bijvoorbeeld al heel snel op onze dagindeling. Eén moment van de dag was toch wel het allerbelangrijkste en dat was tijd rond de avondmaaltijd. Nu heb ik het niet over hun maaltijd, maar de onze. Zij hadden namelijk allang hun eten gehad. Desalniettemin, elke dag weer, klokslag half zes, verzamelden de katten zich tegenover het raam van de keuken.

Meestal zaten de katten er met hun eigen groepje. Soms namen ze vriendjes en vriendinnetjes mee en was de tribune al snel vol. Daar zaten ze dan op een rijtje op de houten picknicktafel, die buiten vlak bij het raam staat en de perfecte hoogte biedt om naar binnen te kijken. Steevast in dezelfde volgorde en altijd zonder ruzie zaten ze daar opgesteld te wachten op het moment van de dag dat ik dus de keuken inliep. Ik trok mijn keukenschort aan, knikte even naar mijn publiek en begon met koken. Acht paar ogen volgden iedere beweging die ik maakte, en soms dus wel 12 paar of zelfs 16.

De katten volgden mij zo intens geconcentreerd dat een muisje kon langslopen en haar tong kon uitsteken, zonder dat de katten hier op reageerden. Geen tijd voor de jacht op een muisje, want het eten dat ik aan het voorbereiden was, was vele malen interessanter. The show must go on. Nu weet ik dat de meeste kattenliefhebbers zouden gruwelen bij het idee dat de katten restantjes mensen-eten krijgen, maar ik moet eerlijk toegeven dat hun extreme interesse in dit moment van de dag natuurlijk niet voor niets was (en is).

Daar kwam ze dan eindelijk naar buiten, met het schaaltje extraatjes voor de katten. De katten vlogen er op af, schrokken het schaaltje leeg, likten het zorgvuldig na en verlieten de setting al likkend aan hun pootjes om ergens te gaan uitbuiken. Soms was er een beetje onderlinge ruzie, maar meestal was er genoeg voor iedereen dus echte erf gevechten bleven gelukkig uit. En was er één van onze katten die zich even omdraaide naar hun baas die hen deze extraatjes had gebracht? Wat denken jullie? Dat kunnen jullie kattenliefhebbers wel raden. Nee dus.

Want iedere kattenliefhebber weet dat katten helemaal geen baas hebben, maar personeel. Ik was voor hun op dit moment van de dag hun entertainer, hun persoonlijke kok & serveerster. De katten liepen weg en gingen weer verder met hun eigen buitenleven.... Zoals zij al jaren deden.



Deze bundel verschijnt als een gratis uitgave van [Boekrecensiesblog](#). Al meer dan tien jaar schrijf ik daar met veel plezier over boeken en alles wat met lezen te maken heeft. Met dit e-book wil ik mijn lezers graag iets teruggeven: een verzameling verhalen die mij dierbaar zijn geworden en die hopelijk ook u een glimlach bezorgen.

Ik hoop dat u tijdens het lezen af en toe even stil wilt staan, net zoals ik dat onderweg zo vaak deed. Misschien komt u tijdens het lezen wel op een plek die u kent. Misschien herkent u zichzelf in een gebeurtenis. En misschien krijgt u, na het omslaan van de laatste bladzijde, zomaar zin om zelf een wandeling te maken.

Want de mooiste verhalen liggen soms gewoon langs het wandelpad.

Marga van der Vet

Tot slot

Misschien komt er nog een vervolg.

Paardenmens ben je niet voor even maar voor altijd.

En een columniste ook.

Wordt vervolgd dus?

Wie weet.

Waar paarden zijn, zijn verhaal.

En is er humor.

Veel leesplezier en graag tot ziens op Boekrecensies Blog.

Marga van der Vet

Over de auteur

Marga van der Vet woont in Westerwolde en schrijft al vele jaren over boeken, natuur, paarden en het dagelijks leven.

Sinds ruim tien jaar publiceert zij boekrecensies, interviews en artikelen op [Boekrecensiesblog](#). Daarnaast schrijft zij columns waarin de natuur, de mensen en de kleine gebeurtenissen van alledag centraal staan.

Met *PaardenColumns en Fjorden hebben humor* bundelt zij voor het eerst haar columns over paarden tezamen.

“Meer dan twintig jaar lang leverden de paarden, de mensen en het leven op het erf verhalen op. Sommige zijn inmiddels herinneringen geworden, andere lijken gisteren gebeurd. Wie weet welke column er morgen weer geschreven wordt. Eén ding is zeker: zolang er paarden zijn, raken de verhalen niet op.”

[Over Boekrecensiesblog](#)

Boeken brengen mensen samen. Dat is al meer dan tien jaar de drijfveer achter [Boekrecensiesblog](#). Op de website verschijnen boekrecensies, interviews met auteurs, leestips en achtergrondartikelen over literatuur. Daarnaast worden er regelmatig nieuwe projecten ontwikkeld, waaronder gratis digitale uitgaven zoals deze bundel.

Ik wens u veel leesplezier en hoop u ook op [Boekrecensiesblog](#) te mogen begroeten.

Meer lezen?

[Boekrecensiesblog](#)

[HandmadeLuxuryHome.eu](#)



[Historiquecouture.eu](#)



Achterflaptekst

Paardencolumns is een bundel columns over paarden en het dagelijks leven van paardenmensen en de kleine gebeurtenissen die dit dagelijks leven bijzonder maken. Met humor, zelfspot en een warm oog voor haar beestenboel neemt Marga van der Vet de lezer mee door vele jaren paardenhouden en van paarden houden.

Deze bundel verscheen als gratis uitgave van [Boekrecensiesblog](#) en is een ode aan paarden die blijft verrassen.

Ik hoop u vaak op [Boekrecensiesblog](#) te ontmoeten.